

ΜΑΪΟΣ 1872.—ΤΕΥΧΟΣ ΑΓ'.

ΤΟ ΕΑΡ.

. . . . Voici le temps de respirer les roses
et d'ouvrir bruyamment les vitres longtemps closes,
le temps d'admirer en rêvant.

Tout ce que la nature a de beautés divines,
qui flottent sur les monts, les bois, et les ravines
avec l'onde l'ombre et le vent.

Victor Hugo (voix intérieures).

Ἴδον τὸ ἔαρ ἔφθασε καὶ πάλιν
πληροῦν τὴν γῆν ἐλπίδων καὶ χαρᾶς,
ἐρέδυσσε δ' αὐτὴν μ' ἐσθῆτα ἄλλην
λαμπρὰν ἀντὶ τῆς πρότερον ἰσχυρᾶς.

Ἴδον αἱ μέγρι τοῦδε κεκμηκῆναι
ἀναπτεροῦντ' ἐλπίδες τῶν βροτῶν,
ἐλπίδες δὲ χροσώτεροι κ' ἠδεῖαι
πληροῦσι τὰς καρδίας τῶν αὐτῶν.

Τὸ γῆρας τῶν καθίστησι νεότης,
τὴν πρὶν μελαγχολίαν ἢ χαρὰ,
τὴν πρὶν γυνότητα ἢ ὠραιότητα,
τὸν μαρμασμὸν ζωὴ δὲ ἀνθηρὰ.

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Γ'. Τεύχος ΑΓ'.)

Ἴδον καὶ πάλιν ἐφθασεν ἡ ὥρα,
καθ' ἣν εἰς κήπους τρέχω ἀνθηρούς,
ὕπως κάρω τοῦ ἔαρος τὰ δῶρα
καὶ τοὺς τῆς γῆς θανμάσω θησαυρούς.

Ἡ γῆ μὲ γλόχην σκέπεται πρασίτην,
εἰς οἷς καὶ αἶγας δίδουσα τροφήν
καὶ μαλακὴν εἰς τοὺς ποιμένας κλίτην
καὶ εἰς τὰ ζῶα τέρψιν καὶ τροφήν.

Τὰ δένδρα τὴν στολήν των ἀνακτῶνται,
σκιδν παρέχοντα τοῖς γεωργοῖς,
ὕπως ἥρομα ἐπ' αὐτὴν κοιμῶνται,
ὅποτε παύσων τῆς σκαρῆς τῆς γῆς.

Τὰ πρόβατα ἰδῶ κ' ἐκεῖ πηδῶσι,
αἱ αἶγες βαίνοσιν ἐδῶ κ' ἐκεῖ,
οἱ σπῆνιοι καὶ οἱ τέττιγες πιτώσι
καὶ κηλαδοῦν κηλάδημα γλυκύ.

Ἡ χροσαλλίς δ' ἡ κοδῆ ἰταμένη,
αἰετὰ χροσαῖ τῆς κ' ἐλαφρὰ περὶ,
εἰς ἄνθος ὦ! εἰς ἄνθος μεταβαίνει,
τὸ δάκει, τὸ θωπεύει δ' ἐν χαρᾷ.

Ἡ ἀηδὼν, ἡ φοῖδος τοῦ Πλάστον,
ἐκ τῆς ἰτέας ψάλλονσα ὑμνεῖ
τὰ θαυμαστά Του ἔργα τὰς βουλὰς Του
θεικτικωτάτη καὶ τερπνῆ φωνῆ.

Τὰ πάντα χαίρουσιν ὁ Φοῖβος ὄλος,
σύρματα, χαίρων, ρίπτει ἀργυρᾶ.
Γελόεις παίζει τ' οὐρανοῦ ὁ θόλος
μὲ τῆς θαλάσσης τὰ γλαυκὰ νερά.

Τὴν νύκτα δ' ἐν γαλήνῃ ἡ Σελήνη,
ὅποτε αὔρα πνέει δροσερᾶ,
ὠχρόξανθον ὠραῖον φῶς ἐκχύνει
εἰς τὰ γλαυκὰ τοῦ οὐρανοῦ νερά.

Ἴδου τὸ ἔαρ ἐφθασε καὶ πάλιν,
τὴν γῆν στολίζον διὰ τῶν φετῶν
μορφὴν λαμβάνει δὲ ἡ φύσις ἄλλην,
τὸν θαυμασμὸν κινούσαν τῶν θροτῶν.

Ροδοδακτύλον καὶ τηλαυγεστάτης
ἦοῦς ἦν ὦρα, καθ' ἣν ἐγεροβίς
εἰς δάσος ἡρεμίας βαθυντάτης
τερπνότατον ἀφίχθη πορευθείς.

Εἰς λόφον δ' ἀναβῆς κ' ἐπὶ πτελέαν
καθήσας κ' ἐπὶ γλόβῃς γλοερᾶς,
ἐθαύμαζον μαγικωτάτην θέαν
κ' ἐκ τῆς πολλῆς ἐσκίονταν μου χαρᾶς.

Ὡς δ' ἐκ θεάτρον ἀγανοῦς ἑώρων
τὴν φύσιν, τὴν ἐξάλισον σκηνήν,
τοῦ ἔαρος τὸ ἀπλετον τῶν δῶρων
καὶ τὴν λαμπρὰν τῆς γῆς μας καλλονήν.

Ὡς ἕτερος Δαθιδ δεῦξιν ὕψιων
ἐψαλλον «Πλάστα, μαρτυρεῖ τραπᾶς
Ὅτι ὁ Πάνσοφος νοῦς σὺ εἶ μόνος
Ἡ γῆ, ὁ ἥλιος, ὁ οὐρανός!!

Θ. Μ.

Κωνσταντινὸς Μάρτιος 1872.

Η ΞΕΝΙΤΕΥΜΕΝΗ.

Ἡ μοῖρά μου 'ς τὴ ξενιτεῖά μου ἔγραψε νὰ μένω
καὶ τοὺς γονεῖς μου νὰ ποθῶ,
πλὴν νὰ τοὺς 'δῶ νὰ μὴ 'μπορῶ,
σὸ δύστηνο, τὸ ξένο!

Πουλᾶκια ποῦ 'ς τὸν οὐρανὸ καθήμερῶς πετάτε,
ἑσᾶς, μικρά μου, ἐρωτῶ,
μὴ χάρι μόνη σᾶς ζητῶ·
μὴ φεύγετε, στεκάτε.

Μὴν ἴδατε, μικράκια μου, πετώντα 'ς τὸν ἀέρα
τὸν πάππα μου καμμιὰ φορᾶ,
τ' ἀδελφία μου τὰ τρυφερὰ
ἢ τὴν γλυκερὰ μητέρα;

Εἰπέτε μου, τί ἔγειναν; ἀκόμη μ' ἀγαποῦνε;
ἢ ἀδελφὴ μου μὲ ζητᾷ;
τ' ἀδελφία μου τ' ἀγαπητὰ,
εἰπέτε, μὲ ποθοῦνε;

Ἀλλὰ μὲ βλέπουν τὰ πουλιὰ καὶ μὲ λυποῦνται μόνο,
σὰν νὰ γρωρίζουν τῆς πικρᾶς
καὶ λυπημένης μου καρδιάς
τὰς θλίψεις καὶ τὸν πόνο.

Μὲ βλέπουνε καὶ φεύγουνε, παρηγορᾶ δὲν δίνουν,
ἀλλὰ 'ς τὴν λύπη τὴ σκληρὰ
καὶ εἰς τὴν πρώτη συμφορὰ
νὰ εὐρίσκωμαι μ' ἀφίουν.

Σμύρνη 1872.

N. I. II.

ΠΕΡΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

Ἀξιότιμοι κ. κ. Συντάκται τοῦ «Μέντορος.»

Ἀπὸ τινος χρόνου ἀναγινώσκονται ἐν τῷ ὑφ' ὑμῶν ἐκδομένῳ ἀξιολόγῳ Περιοδικῷ Μέντορι ἄρθρα τινὰ μετὰ ζήλου πολλοῦ καὶ ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος τὸ περὶ Παιδείας ζήτημα διαπραγματευόμενα. Καίτοι ἀγνοῶν, ἂν ὑμεῖς ἢ ἄλλος τις εἶνε ὁ συντάκτης τῶν περὶ ὧν εἰρηται ἄρθρων, οὐχ ἤττον ὁμῶς οφείλω, καὶ ὡς πολίτης καὶ ὡς διδάσκαλος τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν πρόοδον τοῦ ἔθνους ἡμῶν περὶ πλείονος ποιούμενος, νὰ δηλολογήσω χάριτας τῷ συντάκτῃ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἄρθρων, καὶ δὴ καὶ νὰ προτρέψω αὐτὸν νὰ μὴ ἀπαυδήσῃ ἀναπτύσσων καὶ λειάνων τὸ θέμα τοῦτο ὅλαις δυνάμεσι, καὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον, ὅσῳ τοῦτο κατέστη ἐπ' ἐσχάτων μάλιστα τὸ σπουδαιότερον καὶ ζωτικώτερον ζήτημα τοῦ καθ' ἡμᾶς τύπου, καίτοι τινὲς παραγνωρίσαντες τὰ τῆς δημοσιογραφίας καθήκοντα, διέστρεψαν τὰς ὁλως εἰλικρινεῖς καὶ φιλοπροόδους προθέσεις τῶν περὶ παιδείας γραφάντων καί, τῆς τακτικῆς καὶ κανονικῆς τροχῆς τῆς συζητήσεως ἐξεληθόντες, παρεξέστράφησαν ἐν τῇ ἐπιχείρῃ αὐτῶν εἰς ἀνοικεῖους τοῖς λογίοις πικρὰς ἀνταγκλήσεις. Ταύτας ὑπερηφάνως ὑπερορῶντες, καὶ ἕνα μόνον καὶ κύριον σκοπὸν ἔχοντες ἐνώπιον αὐτῶν οἱ εἰλικρινεῖς καὶ ἀνυποκρίτως τὴν ἐθνικὴν πρόοδον καὶ μάλιστα τῆς ἀναξιοπαθοῦσης νεότητος ἐπιδιώκοντες, ἄς μὴ ἐπισθοχωρήσωσιν ἀπέναντι τῶν προσκομιμάτων, δι' ὧν προσπαθοῦσι τινὲς παντὶ σθένει ν' ἀποτρέψωσιν αὐτοὺς τῆς ὁδοῦ, ἣν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔχραξαν. Διὸ ἐτ

πιτρέψατέ μοι, παρακαλῶ, νὰ κάμω παρατηρήσεις τινὰς ἐφ' ὅσων ὁ συντάκτης τῶν ἐν λόγῳ ἄρθρων ἔγραψε, καὶ ἐπιρρώσω αὐτά, ἀναπτύσσων, ὅση μοι δύναμις, τὸ θέμα, ὑπὲρ οὗ τοσαῦτα ἐγράφησαν.—Ἐν τῷ λβ'. τεύχει τοῦ Μέντορος ἀναγινώσκειται συνειτῆ καὶ ἀμερόληπτος ἐπίκρισις τῶν ὑπ' ἐμοῦ καίτινων ἄλλων περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Ἀμαλθείας δημοσιευθέντων, ἐν ἣ ὁ συντάκτης τῆς ἐν λόγῳ ἐπικρίσεως διακαί με προτείνοντα τὴν ἐλάττωσιν τῶν μαθημάτων εἰς τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα πρὸς διδασκαλίαν τῶν κορασίων φαίνεται ὁμῶς, ὅτι ὁ ταῦτα γράφων ἄπαξ μόνον ἀναγινώσκει ὅσα ἔγραψα, ἐλημέρησε ταῦτα, ἕκαστῷ χρόνῳ παρεμπροσθέντος, καὶ διὰ τοῦτο περιώρυσεν αὐτὰ εἰς τὴν ἐλάττωσιν μόνον τῶν ἐν τοῖς Σχολείοις διδασκόμενων μαθημάτων. Ἐντεῦθεν ἀναγκάζομαι νὰ ἀνανεώσω ταῦτα καὶ ἐνταῦθα, καὶ συνεξετάσω μετὰ τοῦ κ. τούτου ἐν πρὸς ἐν, καὶ τοῦτο, ἵνα μὴ ὑπάρξῃ ἡ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου συζήτησις οἰονεὶ παροδικῆ καὶ ἀνευ τινὸς ἀποτελέσματος. Ἀνακεφαλαίων λοιπὸν τὰ ἀλλαχόθι εἰρημένα εἰς τρία τινὰ, λέγω α.) ὅτι ἀναγκαῖα ἢ ἀντικατάστασις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς διὰ τῆς νεωτέρας εἰς τινὰς τῶν τάξεων τῶν ἐλλήνων. Σχολείων, ἢ ἡ κατάργησις τῆς Ἀλληλοδιδασκτικῆς Μεθόδου, ἢ ἀντικατάστασις αὐτῆς διὰ τῆς Συνοδιδασκτικῆς καὶ ἢ ἐνταῦθα ἐπέκτασις τῆς διδασκαλίας, ὅπως ἐν τοῖς Σχολείοις τούτοις τοῖς Δημοτικῶσι διδάσκηται ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν γλῶσσα, ὡς ἔχει τανῦν, καὶ ὅχι ὡς εἶχε πρὸ δύο καὶ ἐπέκεινα χιλιετηρίδων. β.) Ἡ κατάργησις τῆς Ἀρχαίας ἐλληνικῆς ἐν τοῖς Παρθενωγαγείοις καὶ ἡ ἀντικατάστασις αὐτῆς διὰ τῆς Νεωτέρας, τῆς Ἀρχαίας διδασκόμενης μετὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς νεωτέρας εἰς ὠρισμένους τινὰς Συγγραφεῖς μόνον εἰς μίαν ἢ τὸ πολὺ δύο τάξεις, δι' ἐκείνας μάλιστα τὰς μαθητείας, αἵτινες καὶ φύσιν καὶ θέλησιν ἔχουσιν, ἵνα προορισθῶσιν εἰς τὸ διδασκαλικὸν κυρίως ἐπάγγελμα. γ.) Ἡ ἐπὶ τῷ ἠθικῶτερον μεταρρυθμίσει τῆς διδασκαλίας· ἐπειδὴ, ὅπως τανῦν αὕτη ἔχει, εἶνε ἀδύνατος ἡ ποθητὴ ἠθικὴ ἐκπαίδευσις τῶν παιδῶν ἡμῶν, ἀρρένων τε καὶ θηλέων. Ταῦτα ὡς ἔγγιστα ἔγραψα ἐν κεφαλαίῳ. Ἡδὴ δὲ θέλω ἐξετάσει ἕκαστον τούτων μᾶλλον ἀνεπτυγμένως τοῦλάχιστον διὰ τοὺς ἀναγνώσττας τοῦ Μέντορος, ὧν τινες ἴσως δὲν ἀνέγνωσαν τὴν Ἀμαλθεῖαν, δι' ἧς αἱ διατριβαὶ ἐκείναι ἐκονοποιήθησαν. Καὶ α.) περὶ τῆς τακτικῆς καὶ κανονικῆς διδασκαλίας τῆς νεωτέρας ἐλλήνων. γλώσσης. Τὸ ὅτι ὁ χωρισμὸς τῆς Νεωτέρας ἀπὸ τῆς Ἀρχαίας ἐλληνικῆς εἶνε ἀναγκαῖοτάτος διὰ τοὺς παιδὰς καὶ διὰ τὰς θυγατέρας τοῦ λαοῦ, τοὺς μὴ προωρισμένους δι' ἀνωτέραν παιδείαν, τοῦτο οὐ μόνον ἐγὼ πρὸ δεκαετίας ἤδη στεντορεῖα τῇ φωνῇ ἀνεκήρυξα, οὐ μόνον τὸ σπουδαιότερον Περιοδικὸν φιλολογικὸν σύγγραμμα ὁ Φιλίστωρ ἀσμενέστατα ἀπεδέχθη καὶ ὁμολόγησεν, οὐ μόνον μετὰ δεκαετίαν ἢ ἐπιτροπὴ ἢ ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν τῷ φιλολογικῷ κύκλῳ τῆς Ἑλλάδος λογίων, ἢ παρὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων συστηθείσα, ἵνα κρίνῃ τὸ ὑπ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἐλλήνων. γλώσσης τεθὲν διαγωνισμα, πληρέστατα ἐνέκρινεν, οὐ μόνον πολλοὶ τῶν ἀπανταχοῦ λογίων Ἑλλήνων τε καὶ μὴ, διδασκάλων τε καὶ μὴ συνομολογοῦσιν, ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις αὕτη συμμαρτυρεῖ ἡμῖν, καὶ ὁ λαὸς ἄπας ἐξανίσταται καὶ διαμαρτυρε-

ται κατὰ τοῦ ἐπικρατοῦντος συστήματος τῆς διδασκαλίας, τὴν σπατάλην τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων ἀποδιοπομπόμενος καὶ μὴ ἀνεχόμενος. Καὶ ὁμῶς ὑπάρχουσιν ἐτι πολλοὶ οἱ τάναντία φρονούντες, τὴν ἀκαιρίαν προτείνοντες καὶ δύο τινὰς λόγους ἀντιτάσσοντες ἡμῖν ὑπὲρ τοῦ ἐπικρατοῦντος συστήματος τῆς διδασκαλίας, α.) τὴν μεγάλην δυσχέρειαν, ἣν διορῶσιν ἐν τῇ μεταρρυθμίσει, καὶ β.) ὅτι τοσοῦτο πλῆθος σοφῶν καὶ λογίων διὰ τοῦ ἐπικρατοῦντος συστήματος ἐξεπαιδεύθησαν. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν δυσχέρειαν τοῦ ἔργου, οὐδ' ἐγὼ, οὐδ' ἄλλος τις, νομίζω, τῶν εἰς φρονούντων καὶ ὀλίγα μόνον ἔτη διδάξαντων, θὰ δυνηθῇ ν' ἀρνηθῇ ταῦτην. ἂν σπουδαίως ἐγκύψῃ εἰς τὴν μελέτην αὐτοῦ. Οὐδὲν τὴν προσοχὴν θὰ διαφύγῃσιν οἱ σκόπελοι, πρὸς οὓς μέλλει νὰ προσκόψῃ ὁ ἐπιχειρήσων τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος μεταρρυθμίσει. Τὸ πρῶγμα ἴσως φαίνεται ἀπλοῦστατον μόνον εἰς τὸν ἐπιπολαίως θεωροῦντα αὐτό, οὐχὶ ὁμῶς καὶ εἰς τὸν μετὰ σπουδαιότητος σκεπτόμενον τὴν ἐφαρμογὴν του. Ἀλλ' ἄρα γε εἶνε λόγος ἀποχρῶν ἢ δυσχέρειαν τοῦ ἔργου; εἶνε δίκαιον ν' ἀποδεικνύωμεν καὶ ν' ἀποσπεύωμεθα τῆς ἐφαρμογῆς διὰ τὴν δυσκολίαν αὐτοῦ; Ὅποιόν τι τῶν καλῶν ἀποκτείνεται πρὸς Θεοῦ ἀνευ πόνου πολλοῦ καὶ χωρὶς μεγάλων δυσχερειῶν; Οὐδὲ εἶνε δυνατόν νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι ὁ μέλλων νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν μεταρρυθμίσει τῆς διδασκαλίας θὰ δυνηθῇ νὰ παραστήσῃ κατὰ πρῶτον εἰς τὸ ἔθνος ἔργον τέλειον καὶ ἀνδρωδες. Τοῦτο προδήλως ἀντίκειται εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως τὸ τέλειον, ἂν ὑπάρχῃ τι τῶν ἀνθρωπίνων τέλειον, ἀποκτείνεται διὰ χρόνου μακροῦ, ἀφοῦ πολλὰς φάσεις καὶ πολλὴν δρόμον διατρέξῃ. Διὰ ταῦτα δὲ δὲν νομίζω δίκαιον οὐδὲ συμφέρον νὰ ὀπισθοχωρήσωμεν οὐδὲ ἀποδεικνύσαντες νὰ μείνωμεν ἀναῖδοι ἀπέναντι τοῦ τρομεροῦ τούτου φάσματος; διότι ἂν ἡμεῖς σιγήσωμεν, ὁ λαὸς θὰ κραυγᾷ, αἱ ἐπερχόμεναι γενεαὶ θὰ καταρῶνται ἡμεῖς τοὺς προγενεστέρους ἐκείνων, ἢ ἀδικίαν τῶν παιδῶν τοῦ λαοῦ θὰ τύπη ἡμῶν τὸ συνειδὸς ἂν ἡμεῖς σιγήσωμεν, οἱ λίθοι αὐτοὶ κεκραξόνται.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸ β', ὅτι δηλ. τοσοῦτο πλῆθος σοφῶν καὶ λογίων διὰ τοῦ ἐπικρατοῦντος συστήματος τῆς διδασκαλίας ἐξεπαιδεύθησαν, οὐδ' ἐγὼ, οὐδ' ἄλλος τις, νομίζω, δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀλήθειαν τούτου. Πρέπει ὅμως ἀρ' ἑτέρου νὰ δηλολογήσωμεν ὅτι μὴ ἐκ τῶν πρῶτιστων αἰτιῶν, δι' ἧς τὸ ἡμέτερον ἔθνος ὀλικῶς ἐπισθοδρομεῖ καὶ δυστυχεῖ, εἶνε καὶ τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα τῆς διδασκαλίας, δι' ἧς τοσοῦτον πλῆθος σοφῶν καὶ λογίων ἐξεπαιδεύθησαν. Κατατρίβοντες τὸ πλεῖστον τοῦ πολυτίμου βίου αὐτῶν ἐν τοῖς Σχολείοις πλούσιοι καὶ πένητες, οἷτε ἐν τέλει καὶ οἱ ἐκ τοῦ χυδῆν λαοῦ, ἵνα τὴν προγονικὴν γλῶσσαν ἐκμάθωσιν, ἀπέλειπον ἐπισθεν αὐτῶν τὸν πολυτίμον χρόνον τῆς μαθητείας βιοποριστικοῦ τινος ἐπαγγέλματος ἢ ἔργου, μόνον δὲ καταφύγῃσιν τῆς πείνης καὶ τῆς παντελοῦς ἀπογυμνώσεως αὐτῶν εἶχον ἐνώπιόν των τὰ γράμματα, ἐξ οὗ προσέκυψαν τὰ σμῆνη τῶν διδασκάλων καὶ δασκαλῶν, τῶν ἱατρῶν καὶ τῶν ἀγρυπνῶν, τῶν δικηγόρων καὶ τῶν δικηγορίστων. Ἐπῆλθεν ἄρα γέ ποτε εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν νὰ ἐξετάσωμεν διὰ τί οἱ Εὐρωπαῖοι εὐτυχοῦσι; διότι δὲν ἔχουσιν ἐνώπιόν των πλὴν ἄλλων καὶ τὰ ἡμέτερα προσκόμματα, τὰ περίτρανα Ἑλληνικὰ; διότι διδάσκονται ἐν ὀλίγοις ἔτεσι

την ζωσαν γλώσσαν αὐτῶν, μετ' αὐτῆς δὲ καὶ τὰ ἀναγκαιὰ εἰς τὸν βίον μαθήματα· οὕτω δὲ προπαρασκευασμένοι, εισέρχονται προίμως εἰς τὰ προωρισμένα ἐν ἑκάστῳ βιοποριστικῶν ἔργα, πρὶν εἶναι ὠριμῶσται τὴν ἡλικίαν καὶ καταλάβῃ αὐτοὺς ἡ θνητρία καὶ ἡ κατ' ἀνάγκην ἀποπτώσεως τοῦ βίου εἰς ἀκερδῆ καὶ ἀνεπαρκῆ ἐπαγγέλματα, εἰς οὗ ἢ πεῖνα καὶ ἡ ἀπογύμνωσις.

(ἀκολουθεῖ).

Η ΜΥΡΤΟΣ, ΤΟ ΗΛΙΟΤΡΟΠΙΟΝ, ΤΟ ΚΡΙΝΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΙΟΝ.

Ἡ Μύρτος.

Ἡ μύρτος ἦτο τῷ ἔρωτι ἀριερωμένη, τῆς εὐωδίας ἀναμφιδόλως ἔνεκεν καὶ τῆς τρυφερότητος τοῦ φυλλώματος, τῆς καλλοσύνης τῶν ἀνθῶν καὶ τοῦ ἐπιμήκουστος σχήματος τῶν κλάδων αὐτῆς, εἰς οὗ εὐκόλως πλάττονται ἐπικοσμητικὰ φυλλᾶδων καὶ στεφάνων. Ἄλλ' ἴσως καὶ διότι τὸ δένδρον τοῦτο φύσει αὐξάνει εἰς μέρη καυμητῆρᾶ καὶ ἀμώδη, ὡσανεὶ ἀπομακρύνον ἐκεῖθεν καὶ ἀπελαύνον πάντα τὰ ἄλλα φυτὰ καὶ μόνον αὐτὸ θέλον βασιλεύειν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἑαυτοῦ. Ἐννοεῖται αὕτη καὶ θαυμαστῆ εἰκὼν τῆς τραυρίας τοῦ θεοῦ ἐκεῖνου, οὗπερ τὸ σύμβολον ἡ μύρτος!

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ ἐκ μυρσίνης στέφανοι ἐκαλοῦντο ναυκρατεῖται. Ἡ καταγωγή τοῦ ὀνόματος τούτου μυθολογεῖται οὕτω πῶς: Ὁ Ἡρόστρατος, ἔμπορος ναυκρατίτης, ἐταξείθευε ποτε διὰ θαλάσσης συνεπιφέρων καὶ ἐν ἀγαλματίῳ τῆς Ἀφροδίτης. Τοῦ πλοίου ἐν τῷ πελάγει διαπλέοντος, δαινοτάτῃ συνέβη τρικυμία ἐπεκαλέσθησαν τὴν ἀρωγὴν τοῦ ἀγάλματος ἢ θεᾶ ἔκαμιν ἀμέσως ν' ἀναβλαστήσῃ ἐντός τε καὶ περὶ τοῦ πλοίου ἀπειρος πληθύς μύρτων, οἱ δὲ ναῦται πλέξαντες εἰς αὐτῶν στεφάνους, εὐωδῶθησαν εὐτυχῶς εἰς Ναύκρατιν τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Ἡρόστρατος ἀπέρωσσε τότε τὸ τε ἀγαλματίον καὶ τὰς μύρτους ἐν τῷ ἐκεῖσε ναῦ τῆς Ἀφροδίτης καὶ, δεῖπνον μεγαλοπρεπῆς παρασκευάσας, στεφάνους ἐκ μύρτου τοῖς συνδαιτυμόσι διένειμεν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δ' ἐκείνης οἱ τοιοῦτότροποι στέφανοι ναυκρατεῖται ἐκλήθησαν. Ἄλλως τε κατὰ τὴν μυθολογίαν ἡ Ναύκρατις μεγάλως τὸ πάλαι ἐσεμνύνετο ἐπὶ τῇ κατοχῇ θαυματουργοῦ τινος εἰκόνας τῆς Ἀφροδίτης.

Ὁ Ἡαυσανίας διηγεῖται, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη εἶχεν ἐν Τήμῳ (τὰ νῦν Μενεμένη) τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀγαλμα ἐκ θαλαρᾶς καὶ χλοαυθοῦς μυρσίνης πεποιτημένον, ὅπερ ὁ Πέλοψ, προδυσωπούμενος τὴν θεᾶν ταύτην καὶ τὸν γάμον τῆς Ἴπποδαμείας ἐξαιτούμενος, ἀνέθηκεν αὐτῇ:

«... διαβάντι δὲ Ἐρμῶν ποταμῶν Ἀφροδίτης ἀγαλμα ἐν Τήμῳ πεποιτημένον ἐκ μυρσίνης τεθηλυίας ἀναθεῖναι δὲ Πέλοπα αὐτὸ παρελήφθαι μνήμη προἰλασκόμενόν τε τὴν θεὸν καὶ γενέσθαι οἱ τὸν γάμον τῆς Ἴπποδαμείας αἰτούμενον.» (Παυσαν. Βιβλ. Ε'. 13).

Ὁ αὐτὸς πρὸς τούτοις ἀναφέρει ὅτι παρὰ Τροϊζήνιοις ὑπῆρχε μυρσίνη ἔχουσα ἅπαντα αὐτῆς τὰ φύλλα τετραπυρήνια· ὅτι ἀπ' ἀρ-

χῆς δὲν ἦτο τοιαύτη, ἀλλ' ἡ Φαίδρα ἐξ ἐρωτικῆς ἀγωνίας καὶ ἀπελπισίας τῆς πρὸς τὸν Ἴππόλυτον, τὴν διετρόχησεν οὕτω διὰ τῆς περόνης τῶν μαλλίων τῆς.

«Καὶ Φαίδρα... εἶδεν Ἴππόλυτον... μυρσίνη δὲ ἐστὶ Τροϊζήνιοις τὰ φύλλα διὰ πάσης ἔχουσα τετραπυρήνια· φύλλα δὲ οὐκ εἰς ἀρχῆς αὐτὴν λέγουσιν ἀλλὰ τὸ ἔργον γεγενῆσθαι τῆς ἐς τὸν ἔρωτα ἄσης καὶ τῆς περόνης ἦν ἐπὶ ταῖς θριξίν εἶχεν ἡ Φαίδρα.» (Βιβλ. Α'. 22).

Οἱ Ῥωμαῖοι ἀνήγειραν ναὸν τῷ Ῥωμύλῳ ὑπὸ τὸ ὄνομα Κοῦρίνου θεοῦ τῶν Σαβίνων, ὅστις καὶ ἀνωκοδομήθη ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Λουκίου Παπυρίου Κοῦρσορ, τὸ 306 π. Χ. Τότε δ' ἐφάνη ἐν Ῥώμῃ καὶ τὸ πρῶτον ἡλιακὸν ὠρολόγιον ἢ κλιμακόμενον. Πρὸ τοῦ ναοῦ τούτου ὑπῆρχον δύο μύρτοι, ὧν ἡ μὲν ἐκαλεῖτο δημοτικὴ, ἡ δ' ἑτέρα ἢ τῶν πατρικίων ἦτο εὐγενική· ἀμφότεραι δ' αὐταὶ διὰ τῆς σχετικῆς αὐτῶν αὐξήσεως ἢ χυμώσεως ὑπετίθεντο ὡς ἐξαργελλοῦσαι· δῆθεν τὴν ὑπεροχὴν τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης μερίδος τῶν πολιτῶν, διηρημένων, ὡς γνωστὸν, εἰς δημότας καὶ εὐπατριδας.

Νεώτερός τις γάλλος ποιητὴς ἀποτείνει τοὺς ὠραίους τούτους στίχους πρὸς μύρτον, ἐφ' ἧς ἦσαν ἐγκατακείμενα δύο ὀνόματα:

Ne parle plus d' Eleonore;
Rejette ces chiffres menteurs;
Le temps a desuni les coeurs,
Que ton écorce unit encore.

ἦτοι: «Περὶ τῆς Ἐλεονόρας μὴ ἀναφέρῃς πλέον· τὰ ψευδῆ δ' ὀνόματα ταῦτ' ἀπόρριψον· τὰς καρδίας ὁ χρόνος διεχώρισεν, Ἄς ὁ σὸς φλοιὸς ἀκόμη συνεισόνει.»

Τὸ Ἡλιοτρόπιον.

Τὸ φυτὸν τὸ κοινῶς ἡλιοτρόπιον, λατινικῶς δὲ «Corona Solis» εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ περιπλοῦς φυσιογράφου τῆς Σουηδίας Αἰνναίου καλούμενον «Ἡλιάνθημον.» Τὸ ἄνθος τοῦτο κλίνει πάντοτε πρὸς τὸν ἥλιον, ὅπερ φαινόμενον, ἢ μυθολογία ἀποδίδει εἰς τὸ πρὸς τὸν θεὸν τοῦ φωτὸς ἐσσεῖ διατηρούμενον αἰσθημα τῆς εἰς ἡλιοτρόπιον μεταμορφωθείσης Νύμφης Κλυτίας.

Ἡ Κλυτία, θυγάτηρ τοῦ Ὀκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, ἦτο ἡ ἐρωμένη τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις ὅμως μετ' οὐ πολὺ ἐγκαταλείψας αὐτήν, ἠγάπησε τὴν ἀδελφὴν τῆς Λευκοθέης. Ἡ Κλυτία, μεγάλως περιαλγήσασα καὶ ἀποσομένη τρυφῆς ἐτελεύτησεν, ἔχουσα ἀκατάπαυστα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐστραμμένους πρὸς τὸν ἥλιον, μεχριστοῦ ὁ Ἀπόλλων μετεμύρωσεν αὐτὴν εἰς τὸ ἡλιοτρόπιον καλούμενον ἄνθος.

Μία τῶν ὠραιότερων ἀρχαίων προτομῶν παριστᾷ τὴν Κλυτίαν καθ' ἣν στιγμὴν γίνεται ἡ μεταμόρφωσις αὐτῆς. Τὸ σῆθος αὐτῆς περικυκλοῦται ἤδη ὑπὸ τῶν πετάλων τοῦ ἄνθους, εἰς δὲ μέλλει νὰ ταφῇ. Ἡ δ' ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ἐκδηλουμένη ἀλλοίωσις εἶνε θαυμασία. Τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τῆς γλυπτικῆς ἐσώζετο ἐν Λονδίῳ μέχρι τοῦ 1791 ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ κ. Towshend.

Ὁ φυσιολόγος Bomare λέγει ὅτι τὸ φυτὸν τοῦτο κατάγεται εἰς Ἀμερικῆς· τοῦθ' ἔπερ οὐκ ἔχεται ἀληθείας, καθότι οἱ ἀρχαῖοι ὡς προείπομεν, μυθολογοῦσι τὰ περὶ αὐτοῦ.

«Ὁ Ἰησοῦιτης συγγραφεὺς Père Bouhours ἀναφέρει τὸ ἐξῆς σύμβολον «Ἡλιοτρόπιον μετὰ τῶν δε τῶν λέξεων: Il suit les mouvements du Soleil.» ἦτοι «ἀκολουθεῖ τὰς κινήσεις τοῦ Ἡλίου» σύμβολον παρεμπερές πρὸς τὸ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΔ', ὅστις, ὡς γνωστὸν, ἔσχε τὸν ἥλιον διὰ σχῆμα τοῦ συμβόλου του.

Οἱ ἀρχαῖοι παρίστανον πρὸς τούτοις προσωποποιημένον καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου φυσικὸν αὐθόρμητον ὑπὸ τὴν μορφήν νέου, ὅστις ἐφαίνετο νὰ τρέχη, ἔχων τὸ πρόσωπον κακαλυμμένον καὶ κρατῶν ἄνθος ἡλιοτρόπιου.

Τὸ κρίνον.

Ἡ μυθολογία λέγει ὅτι τὸ κρίνον ἐγεννήθη ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς Ἥρας. Ἦτο δ' ἀριερωμένη τῇ θεᾷ ταύτῃ ὡς τὸ σύμβολον τῆς καθαρότητος. Ἄλλ' ὅμως καὶ ἡ Ἀφροδίτῃ προσεγεγραμμένη Οὐρανία, ὡς ἐμπνέουσα ἔρωτα ὄλους καθάρων καὶ σαρκικῶν ἠδονῶν ἀπηλλαγμένον, παρίστατο ἐν μεσῷ οὐρανοῦ, τὸ ἦμισυ τῆς κεφαλῆς ἔχουσα κεκρυμμένον ἐντός νεφελῶν, διὰ τῆς μιᾶς τῶν χειρῶν κρατοῦσα κρίνον καὶ διὰ τῆς ἑτέρας διαδήτην καὶ σφαῖραν.

Τὸ ὄνομα Σουσάνη σημαίνει ἑβραϊστὶ κρίνον.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος Θ', ὁ καὶ ἅγιος Λουδοβίκος ἐπονομαζόμενος, ἔσχε διὰ σύμβολον ἐν λευκάνθημον (Marguerite, εἰς οὗ καὶ τὸ θηλυκὸν ὄνομα «Μαργαρίτα») καὶ κρίνα, πρὸς δῆλωσιν τοῦ τε ὀνόματος τῆς βασιλισσῆς συζύγου του καὶ τῶν ἐθνοσημάτων τῆς Γαλλίας. Ἐφερε λοιπὸν δακτύλιον παριστῶντα ἐν σμάτῳ ἀναγεγλυμμένην στεφάνην κρίνων καὶ

λευκάνθημων. Ἐπὶ δὲ τῆς στεφάνης τοῦ δακτυλίου ἦτο ἐγκατακείμενος στυρὸς ἐκ σαρφαίρου λίθου μετὰ τῶνδε τῶν λέξεων:

« Hors cet anneau pourrions-nous trouver amour ? »

ἦτοι: «Ἐκτός τοῦ δακτυλίου τούτου θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εὑρωμεν ἔρωτα.»

Καὶ ἀληθῶς ὁ δακτύλιος οὗτος προσέφερον αὐτῷ τὴν εἰκόνα ἡ,

μαῖλλον εἰπεῖν, τὸ ἔμβλημα τοῦ ὅτι ἐκέκτητο προσφιλέστερον ἐν τῷ κόσμῳ τὴν θρησκείαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ.

Τὸ Ἴον.

Κατὰ τὴν μυθολογίαν ἡ Ἴα θυγάτηρ τοῦ Ἀτλαντος, ἀπορεύουσα τὴν καταδίωξιν τοῦ Ἀπόλλωνος μετεβλήθη εἰς Ἴον (μενεξέ).

Οἱ ἀρχαῖοι ἐγίνωσκον καὶ τὰ ἀναγράμματα: ἦτο τοὺς μεταποτισμῶν γραμμάτων πρὸς σύνθεσιν νέας λέξεως καὶ ἀπόδοσιν ἄλλης ἐννοίας. Μεταξὺ δ' αὐτῶν φημιζεται τὸ ἀνάγραμμα τῆς λέξεως «Ἀρσινόη», ὅπερ ἐστὶ καὶ τὸ κύριον ὄνομα βασιλισσῶν τιῶν ἐν Αἰγύπτῳ. Μετατιθεμένων λοιπὸν τῶν γραμμάτων, τὸ Ἀρσινόη γίνεται «Ἡρας Ἴον.» Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἄλλου, ὡς ἐν παρόδῳ εἰπεῖν, ἀξιοθαύμαστον, δικαίῳ τῷ λόγῳ, τὸ λατινικὸν ἀνάγραμμα τοῦ ἐρωτήματος τοῦ Πιλάτου πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν Quid est veritas? (Τί ἐξινάλήθεια;) οὕτως ὁ πῶν ψηφίων μεταποτισμῶς ἀποτελεῖ τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν «est vir qui adest.» (εἶνε ὁ ἀνὴρ ὅς παρῆστι).

Ὁ Rapin ἐν τῷ περὶ Κήπων ποιήματι αὐτοῦ λέγει ὅτι ἡ Ἴα, ἦνπερ καλεῖ Ἰάνθη, ἦτο μία τῶν νυμφῶν τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς ὁποίας ἠράσθη ὁ Ἀπόλλων ἢ δὲ θεᾶ ἵνα θεραπεύσῃ αὐτὸν τοῦ πάθους, διέχυσε ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς Νύμφης ἰώχρωμα. Μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ αὐτὴ ἡ Νύμφη εἰς Ἴον μετεμορφώθη. Καὶ ἐπειδὴ, εἶτι ζωσα, διέφυγε τὴν

καταδίωξιν τοῦ ἐραστοῦ τῆς, τὸ ἄνθος διετήρησε τὴν παρθενικὴν αἰδῶ καὶ κρύπτεται ὑπὸ τὸ φύλλωμα αὐτοῦ.

Ὁ ποιητὴς Desmaretz ἀποτείνει τοὺς ἐπομένους στίχους ὡς ἀπὸ μέρους τοῦ εἰς ὠραίαν τινὰ γαλλίδα:

Franchement je me cache sous l'herbe,
Modeste en ma couleur, modeste en mon séjour;
Mais si sur votre front je puis me voir un jour,
La plus humble des fleurs sera la plus superbe.

Ἡ μύρτος, τὸ ἡλιοτρόπιον, τὸ κρίνον καὶ τὸ Ἴον.

ήτοι: Φιλοδοξίας ἀπληλαγμένον, ὑπὸ τὸ φύλλον κρύπτομαι,
Πρὸς τε τὸ χρῶμα ταπεινὸν καὶ τὴν διαμονὴν μου.
Ἄλλ' ἂν ἐπὶ τοῦ μετώπου σου τύχη ποτὲ νὰ εὐρεθῶ,
Τότε ἐγὼ τὸ ταπεινότερον λαμπρότατον θὰ γείνω.

Ἐν τοῖς ρωμαϊκοῖς ἀγῶσι τοῖς πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Χλωρίδος
τελούμενοις τὸ βραβεῖον ἦτο ἴον χρυσοῦν.

Ἐπιπέδωρος ὁ Σικελιώτης ἀναφέρει κυρίως περὶ τῶν ἴων τὰ
ἑξῆς:

« Τὰ δὲ ἴα, καὶ τῶν ἄλλων ἀνθῶν τὰ παρεχόμενα τὴν εὐω-
» δίαν, παραδόξως δι' ἔλου τοῦ ἐνιαυτοῦ παραμένειν θάλλοντα
» καὶ τὴν ὄλην πρόσσφιν ἀνηθρᾶν καὶ ἐπιτερεπῆ παρεχόμενα. »
(Βιβλ. Ε'. Κεφ. 3.)

Ἐπιπέδωρος ὁ Σικελιώτης ἀναφέρει κυρίως περὶ τῶν ἴων τὰ
ἑξῆς:

Ἐπιπέδωρος ὁ Σικελιώτης ἀναφέρει κυρίως περὶ τῶν ἴων τὰ
ἑξῆς:

Ἐπιπέδωρος ὁ Σικελιώτης ἀναφέρει κυρίως περὶ τῶν ἴων τὰ
ἑξῆς:

Ἐπιπέδωρος ὁ Σικελιώτης ἀναφέρει κυρίως περὶ τῶν ἴων τὰ
ἑξῆς:

ΜΑΡΙΑ ΘΗΡΕΣΙΑ.

(συνέχεια ἀπὸ σελ. 63 Β'. τόμου).

Δὲν πρέπει νὰ παρασιωπήσωμεν—διότι ἐν ἧ ἡ Θηρεσία εὐρί-
σκειτο καταστάσει τοῦτο ἦτον ἀληθὲς πλεονέκτημα—ὅτι κατ'ἐκεί-
νην τὴν ἐποχὴν τῆς ζωῆς τῆς ὀλίγαις γυναῖκες ἠδύνατο νὰ ὑπερ-
βῶσιν αὐτὴν κατὰ τὴν χάριν τὸ ἀνάστημά της ἦτο ὑψηλόν, ἀλ-

λ'εἰς ἄκρον κομψόν τὸ βᾶδιμά της καὶ μεγαλοπρεπὲς καὶ χριε-
στατον τὰ χαρακτηριστικὰ της ἦσαν κανονικά· οἱ ὀφθαλμοὶ της
γλαυκοί, πλήρεις λάμψεως καὶ ἐκκραστικώτατοι. Εἶχε τὰ χεῖλη
ὄλιγως αὐστριακά, τὸ στόμα της ὅμως καὶ τὸ μείδιμά της ἦσαν
θελακτικώτατα, ἡ δ' ἐπιδερμὶς της λεπτοτάτη καὶ διαφεγγής· ἡ ὠ-
ραία αὐτῆς καὶ μακρὰ κόμη ἐκυμάτιζε χριεστάτα ἐπὶ τῶν ὤμων
της, πρὸς ἐπίμετρον δὲ τῶν θεληγῆτρων της ἡ φωνὴ της ἦτο λιγυρὰ
καὶ γλυκεῖα. Αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις της ἡ ἡ ἀγάπη, ἦν το-
σοῦτον νέα εἶχεν αἰσθηθῆ πρὸς τὸν σύζυγόν της, ἡ μᾶλλον ἡ ἀ-
ξιοπρέπεια τῆς κοινωνικῆς τάξεώς της, ἔως ἔλα ταῦτα συνάμα
τὴν εἶχον προφυλάξει ἀπὸ πᾶσαν φιλαρέσκειαν. Δὲν ἠγύσει τὰ
μέσα τοῦ ἀρέσκειν, μετεχειρίζετο ὅμως αὐτὰ ὄχι ὡς γυνή, ἀλλὰ
ὡς βασίλισσα· ὄχι διὰ νὰ ἐμπνέη ἔρωτα, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπαναζέ-
ρη ὑπὸ τὸ σκῆπτρόν της τοὺς ἀποστατοῦντας ὑπηκόους της. Οἱ
περιποιητικοὶ τρόποι της, τοὺς ὁποίους μετὰ τοσοῦτον θιαυμασμοῦ
ἀναφέρουσιν οἱ ἱστορικοὶ, κατέστησαν τοῦ καιροῦ προϊόντος μᾶλλον
κομφοὶ καὶ μᾶλλον ἐπιτετηθευμένοι· ἀλλὰ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐλ-
κοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας της, οἱ τρόποι οὗτοι πλέον ἦ-
σαν τὸ ἀποτέλεσμα αἰσθημάτων εὐγενῶν, χαριτίων φυσικῶν καὶ τῆς
φαιδρότητος, ἦν παρεῖχεν αὐτῇ ἡ ἰδιοσυγκρασία της.

Οἱ περιστοιχίζαντες τὴν Μαρίαν Θηρεσίαν κινῶνσι κατὰ τὴν
εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασίν της ἦσαν τοιοῦτοι, ὥστε θὰ ἐκλόνηον καὶ
τὸ μᾶλλον ἀτρόμητον πνεῦμα· καθότι δὲν περιεκυκλοῦτο μόνον ὑπὸ
ἐγθρῶν ἐξωτερικῶν, ἀλλ' ἠπειλεῖτο καὶ ὑπὸ ἐσωτερικῶν συνωμο-
σιῶν ἦτο δὲ ἄνευ στρατοῦ, ἄνευ χρημάτων καὶ πράγματι ἄνευ ὑ-
πουργείου, διότι οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἀθροισμὸς ἀπειθεῶν καὶ ἀνι-
κῶν, ἀποτελούντων τὴν κυβέρνησιν κράτους τινός, ὡς οἱ ἀποτε-
λοῦντες κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὴν κυβέρνησιν τοῦ ἀνακτοβου-
λίου τῆς Βιέννης. Δὲν συνεφώνουν εἰμὴ κατὰ ἓν μόνον πρᾶγμα
κατὰ τὴν δυσπιστίαν πρὸς τὸν δούκα τῆς Λωρραίνης, ὃν θεώρουν
ὡς ξένον καὶ ὅστις ἠναγκάσθη νὰ θεωρῆ ἑαυτὸν ὡς ἄπλοῦν τι
μηδενικόν.

Ἡ Μαρία Θηρεσία ἤρρισε τὴν βασιλείαν διὰ παρεκτροπῆς
συγγνωστῆς εἰς τὴν ἡλικίαν της. Διετήρησε δηλ. τὸν ἐξ ἀπορρή-
των τοῦ πατρὸς της ὑπουργὸν Βάρτενσταϊν ὅπως διευθύνῃ τὰς ὑ-
ποθέσεις αὐτῆς, ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν εἶχεν οὔτε τὰ προτε-
ρήματα οὔτε τὰ ἀπαιτούμενα μέσα, διὰ νὰ ἐξαρκέσῃ εἰς τὰς προ-
μαρὰς ἀπαιτήσεις τῆς θέσεως. Ἡ νεαρὰ βασίλισσα εἶχεν ἀρκούν-
τως ὑγῆ τὴν κρίσιν ἵνα εἰσδύσῃ εἰς τοὺς χαρακτῆρας τοῦ Sinzen-
dorf καὶ τοῦ Staremberg, καὶ δυσχερῆσθῃ μὲν ὡς ἰσοῦσα τοῦ
ἀγῶνα, τοὺς ὁποίους οἱ κύριοι οὗτοι κατέδραλλον ὅπως, ὠφελῆ-
θέντες ἀπὸ τῆς νεανικῆς ἀπειρίας της καὶ τῆς ἀδυναμίας τοῦ φύ-
λου της, ἀρπάσωσι πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν. Ἡ Θηρεσία ἐπεθύμη· μὲν
νὰ λαμβάνῃ μαθήματα παρ' ἐκείνων, οὗς ἀνεγνώριζεν ἱκανωτέ-
ρους της, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε ὅμως καὶ νὰ ἐξασκῶσιν ἐπ' αὐτῆς
οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐπιρροήν. Ὁ Bartenstein, ἐννοήσας τὴν ἀδυνα-
μίαν της αὐτὴν, κατώρθωσε διὰ προσπεινημένης ὑποταγῆς καὶ
ὑπερηθνεῖσθαι τὰ προτερήματά της νὰ κερδήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην
τῆς ἡγεμονίδος, ἣτις ἠπατήθη ἐκλαθεύσα τοὺς περὶ τοὺς τύπους,
καθ' οὗς διεξήγοντο αἱ υποθέσεις τοῦ κράτους, γινώσκεις αὐτοῦ ὡς
πολιτικὴν ἱκανότητά του καὶ τὴν εἰρησὶν του ὡς εὐφύαν ἡ ἔτω

μολία του καὶ ἡ εἰς τὸ γράφειν εὐχερέα του συνετέλεσαν ἐπίσης
εἰς τὸ νὰ θαμῶσται τὸ πνεῦμα γυναικῆς, ἣτις καὶ νέα ἦτο τὴν
ἡλικίαν καὶ ἄπειρος. Οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι ὁ Bartenstein ἦτο ἀνθρω-
πος κοῦφός καὶ ἐπιπόλαιος, ἀλλ' ὅμως ἐκέκτητο δύο καλὰ ἰδιώ-
ματα: ἦτο εὐλακρινῶς ἀφωσιωμένος εἰς τὰ συμπερόντα τοῦ Αὐ-
στριακοῦ οἴκου καὶ ὑπουργὸς χαρακτῆρος ἀκεραιότητος.

Ἡ Μαρία Θηρεσία εὐρε πάντοτε ἐν τῷ συζύγῳ αὐτῆς φίλον
πιστόν, τοῦ ὁποῦ τοῦ φίλτρον καὶ τὴν συμπάθειαν εἶχεν ἐν τῇ
πολιτικῇ ἀρχῇ ὡς μόνον παρηγορίαν της, ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ σύ-
ζυγος οὗτος οὔτε νὰ τὴν προστατεύσῃ ἦτο ἱκανός, οὔτε ἐν τῷ συμ-
βουλίῳ βοήθειαν νὰ τῇ χορηγήσῃ. Ὁ Φραγκίσκος εἶχε ψυχὴν
ἀγγέλου, ἀλλὰ δὲν ἦτο πεπαιδευμένος ἠγάπα τὴν Θηρεσίαν, ἀλ-
λὰ δὲν εἶχεν οὐδεμίαν γινῶσιν τοῦ δικαιοῦ. Ὅταν ἀγάπην καὶ ἂν
εἶχε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ του, εἶχεν ὅμως ἐπὶ πλειοτέραν πρὸς τὴν
ἐξουσίαν, διότι ἠσθάνετο ὅτι ὁ σύζυγός της ἦτο ἀνίκανος νὰ κάμῃ
χρῆσιν αὐτῆς. Ἄν ὁ Φραγκίσκος ἦτο ἄνθρωπος ἀξίος ἡ φιλοδό-
ξος, θὰ ἐξῆσκε εὐκόλως ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῆς Μαρίας Θηρεσίας
τὴν ἀπερίοτον ἐκείνην ἐπιρροήν, ἦν πᾶς ἔμαρρον ἀνὴρ δύναται
νὰ ἐξασκῇ ἐπὶ συζύγῳ τρυφερῶς ἀγαπώσῃ· ἀλλὰ ἡ ἀνωτέρα
κοινωνικὴ τάξις, εἰς ἣν ἀνήκεν ἡ γυνὴ του, τὸν ἐταπεινῶσε καὶ
τὸ ἀνώτερον πνεῦμά της τῷ ἐπέβαλλε σεβασμὸν οὐδέποτε οὐδ' ἐπὶ
ἐλάχιστον ἐπειράθη νὰ ἐξέλθῃ τῆς παθητικῆς ταύτης καταστά-
σεως.

Ὁ πρῶτος πόλεμος, τὸν ὁποῖον ἡ Μαρία Θηρεσία εὐρέθη ἡ-
ναγκασμένη νὰ κάμῃ, ἦτο πόλεμος ἀμυντικὸς καὶ οὐδέποτε εἴλ-
κυσε τὸ ἔξρος διὰ λόγους δικαιοῦ. Ὁ μᾶλλον ἐπιφοβὸς ἐχ-
θρὸς της ἦτον ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας Φριδερίκος Β', βοηθού-
μενος ὑπὸ τῆς Γαλλίας καὶ Βαυαρίας. Μὲ τὸ μέρος τῆς νεανίδος
βασιλείσεως ἦσαν ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ὀλλανδία. Ἀνείκατος ὑπῆρ-
ξεν ὁ ἐνθουσιασμός, τὸν ὁποῖον ἡ δύσκολος θέσις της εἶχε διε-
γείρει· μεταξὺ τῶν Ἀγγλῶν ἀδικητικῶς εἰς πάσας τὰς τάξεις.
Ἡ βασίλισσα τῆς Οὐγγαρίας ἦτο ἡ ὠραιότερα τῶν γυναικῶν καὶ
ἡ εἰκὼν της τοῦ λαοῦ τὸ τεχνόσημον. Τὸ κοινοβούλιον ἐψήφισεν
ὑπὲρ αὐτῆς χρηματικὴν βοήθειαν ἀξιώλογον, αἱ δὲ κυραὶ τῆς
Ἀγγλίας, ἔχουσαι ἐπὶ κεφαλῆς τὴν γρηναίαν δούκιαν τοῦ Marl-
borough, ὑπέγραψαν διὰ πρόσθητα 100,000 λ.στ. (2,250,000 φράγ-
γων), τὰ ὅποια ἔσπευσαν νὰ τῇ προσφέρωσιν. Ἡ Μαρία Θηρεσία,
ἦν τοσοῦτον ἐλευθερίως εἶχον βοηθήσει ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ κοι-
νοβούλιον, εἴτε διότι δὲν εὐρε συνᾶδον πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειάν της
το νὰ δεχθῇ ἰδιαίτερα δῶρα εἴτε δι' ἄλλους λόγους, ἀπεποιήθη
τὴν συνδρομὴν, ἣτις τῇ εἶχε προσενεχθῆ.

Ὁ περὶ τῆς διαδοχῆς τοῦ Αὐστριακοῦ οἴκου πόλεμος διήρκεσε
περὶ τὰ ὀκτὼ ἔτη. Αἱ μάχαι καὶ αἱ πολιορκίαι, αἱ νίκαι καὶ αἱ
ἤτται καὶ τὰ λοιπὰ, ἔσα ἔλασον χώραν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο,
ἀναφέρονται λεπτομερῶς εἰς τὰς ἱστορίας τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγ-
γλίας καὶ τῆς Γερμανίας. Ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ διεξέλθωμεν τὴν
ἐπιρροήν, τὴν ὁποῖαν ὁ χαρακτῆρ τῆς Μαρίας Θηρεσίας ἐξῆσκη-
σεν ἐπὶ τούτων τῶν γεγονότων, καὶ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν ἐπὶ τῆς
ἑξῆς, τῶν αἰσθημάτων καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς γυναικῆς.

Ἡ θέσις τῆς Μαρίας Θηρεσίας ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου ἐφάνη
βελτιστικῇ (1) ὁ Φριδερίκος κατεῖχε τὴν Σιλεσίαν καὶ κατὰ

τὴν πρώτην μεγάλην μάχην, ἣν συνήψαν οἱ Αὐστριακοὶ καὶ οἱ
Πρώσοι (τὴν μάχην τοῦ Molwitz), οἱ πρῶτοι ἠττήθησαν ἐν-
τελέστατα. Ἐν τούτοις ἡ βασίλισσα ἀπεποιήθη νὰ παραχωρήσῃ
τὴν Σιλεσίαν, ἀπέναντι τῆς ὁποίας θὰ ἠδύνατο νὰ ἀγοράσῃ τὴν
φιλίαν τοῦ Φριδερίκου. Ἀγανακτήσασα διὰ τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν
ἄδικον εἰσβολὴν του, ἀπεποιήθη μεθ' ὑπεροψίας πᾶσαν διαπραγ-
μάτευσιν ἐν ὅσῳ θὰ ἔμενεν ἔστω καὶ μία μόνον μεραρχία ἐν Σι-
λεσίᾳ καὶ ἐκώφευσε πρὸς ὄλας τὰς προσπάθειας, τὰς ὁποίας κα-
τέβαλον διὰ νὰ τοὺς συμβιβάσωσιν. Ἐνισχύθη δ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν
ἀγωνιῶν της εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς ἐκ τῆς αἰσίας γεννήσεως
τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ της, τοῦ ἀρχιδουκῆς Ἰωσήφ. Ἡ μητρικὴ εὐφ-
ροσύνη, ἐνούμενη τότε μετὰ τῆς οἰκογενειακῆς ὑπερηφανίας καὶ τῆς
βασιλικῆς ἐπάρσεως, τὴν ἐπέσειεν ὅτι τὸ ν' ἀπαλλοτριώσῃ ἐκου-
σίως μέρος τῆς κληρονομίας της θὰ ἦτο οὐχὶ μόνον ἐξευτελισμὸς
ἀλλὰ καὶ ἔγκλημα. Ἀπεθυήθη πρὸς ὄλας τὰς δυνάμεις, αἵτινες
εἶχον ἐγγυηθῆ τὴν « Πραγματικὴν καθιέρωσιν » καὶ αἵτινες ὡς
ἐκ τούτου ὤφειλον (νὰ νομιάζωσιν ἑαυτὰς ὑποχρέους νὰ τὴν ὑπο-
στηρίξωσι, καὶ κατὰ πρῶτον εἰς τὴν Γαλλίαν. Μεταχειρίζομεθα
τοὺς ἰδίους της λόγους: « Ἐγραφα, λέγει, πρὸς τὸν καρδινάλιον
de Fleury, στενοχωρουμένη ὑπὸ σκληρᾶς ἀνάγκης, κατέβην τῆς
βασιλικῆς μου ἀξίας καὶ τῷ ἔγραψα, μεταχειρισθεῖσα λέξεις, αἱ
ὁποῖαι θὰ ἐκίνουν εἰς οἶκτον καὶ τοὺς λίθους αὐτούς! » Ἄλλ' ὁ
γέρων καρδινάλιος ἐφάνη αὐτόχρημα βράχος. Ἡ ἡλικία καὶ ἡ
ἐξὶς τὸν ἐμόρφωσαν πολιτικὸν τοιοῦτον ὥστε περὶ οὐδενὸς ἄλλου
ἔμελεν αὐτῷ ἢ περὶ τῶν συμφερόντων τῆς κυβερνήσεώς του ἡ-
πάτησε τὴν βασιλίαν διὰ κενῶν ὑποσχέσεων καὶ διπλωματικῶν
προθεσιῶν, μέχρις οὗ τὰ πάντα εἶχον ἐτοιμασθῆ, ὅτε τὰ γαλλι-
κὰ στρατεύματα ἐφάνησαν ἐπὶ τοῦ Ρήνου καὶ ἠνώθησαν μετὰ τῶν
τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Βαυαρίας. Προέβησαν συνάμα μέχρις ὀλίγων
λευγῶν ἀπὸ τῆς Βιέννης. Ὁ ἐκλέκτωρ ἀνεκνήρυχθη δοῦξ τῆς
Αὐστρίας, εἰσβάλων δὲ εἰς τὴν Βοημίαν, ἐπολιόρκησε τὴν Πράγαν.

Ἡ νεαρὰ βασίλισσα μάλιστα ἀναλαβοῦσα ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ της
καὶ ἀπειλομένη ἐν τῇ πρωτεύουσιν αὐτῆς ἔβλεπε μετ' ἀγωνίας
εἶτι οὐδεὶς παρίστατο αὐτῇ οὔτε βοηθὸς οὔτε σύμβουλος. Οἱ σύμ-
μαχοὶ της δὲν εἶχον εἰσέτι σταίει τὰς ὑποσχεθείσας βοηθείας,
οἱ εὐλακρινέστεροι φίλοι της εἶχον ἀπελιπθῆ βλέποντες τὰς το-
σαύτας της συμφορὰς, οἱ ὑπουργοὶ της τὰ μάλιστα τεθορυγημένοι
δὲν ἠξέυρον τί νὰ κάμωσι. Ἐν κρίσει τοσοῦτον φρικώδει, τὸ θάρρος
γυναικῆς εὐγενούς καὶ γενναίας ἔσωσε καὶ τὴν πρωτεύουσαν καὶ
τὸ βασίλειόν της. Ἡ Μαρία Θηρεσία ἀπεφάσισε νὰ ριφθῆ εἰς τοὺς
βραχίονας τῶν Οὐγγρῶν ὑπηκόων αὐτῆς.

Τὶς ἀγνοεῖ τὴν μέλλουσαν ν' ἀκολούθησῃ σκηρὴν, τὴν σκηρὴν
ἐκείνην, ἣτις τὸσάκις περιεγράφῃ καὶ τὸσάκις ἐξιστορήθη; Ἐν
τούτοις τὸ καθ' ἡμᾶς φρονούμεν ὅτι δὲν εἶνε εὐκόλως νὰ ἐπανέρ-
χηται τις συχνὰ ἐπ' αὐτῆς. Ὅταν κατὰ πρῶτον ἀναγινώσκωμεν
περὶ αὐτῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἐκπληγόμεθα καὶ σγεδὸν ἀποραινό-

(1) Τῷ 1841, οὗσα ἐτοιμῶγενος, ἔγραφε πρὸς τὴν πενθεράν της:
« Δὲν ἠξέύρω ἂν θὰ μοὶ μείνῃ μία μόνη πόλις ἐν ἧ νὰ δυνήθῃ
ἐν ἀσφαλείᾳ νὰ γεννήσω τὸ τέκνον μου ».

μεθα ότι τούτο πράγματι δὲν πρέπει νὰ ἔλαβε χώραν ἔχει ὅλα τὰ χρώματα καὶ δλην τὴν ζωηρότητα τοῦ μυθιστορήματος. Ἡ ποίησις οὐδέποτε ἐπενόησέ τι οὔτε κατὰ τὸ ἥμισυ τοσοῦτον ἐνδιαφέρον, ἀλλ' οὐδὲ τοσοῦτον ἐντελῶς κατέχον τὴν φαντασίαν.

Οἱ Οὐγγροὶ εἶχον τυραννηθῆ, καταπιεσθῆ καὶ περιουρηθῆ παρὰ τῶν προκατόχων τῆς Μαρίας Θηρεσίας· ἀλλ' ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας τῆς εἶχεν ἀποδοκιμάσει τὰς πράξεις ταύτας τῶν προγόνων τῆς καὶ ἐκούσιως εἶχεν ὀρκισθῆ ὅτι καθ' ὅλοκληρίαν θὰ διατηρήσῃ τὰ προνόμια αὐτῶν καὶ θὰ σεβασθῆ ὅλα τὰ δίκαιά των. Τὸ διάδημα τοῦτο ἐγένετο ἀφ' ἐνὸς μὲν λόγῳ πολιτικῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι φύσει ἦτο καλοκράτος ἢ βασιλίσσα. Λοιπὸν σχεδὸν εἶχε κερδήσει τὴν ἀγάπην τῶν Οὐγγρων ἢ Μαρίας Θηρεσίας, ὅτε ἤλθεν εἰς Πρεσβυτέριον κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1741. Τὴν 13ην ἐστέφη βασιλίσσα τῆς Οὐγγαρίας μετὰ πασῶν τῶν ἐθνικῶν τελευτῶν, αἵτινες ἦσαν ὄλους ἰδιαίως εἰς τὴν περίστασιν ταύτην. Τὸ σιδηρῶν στέμμα τοῦ ἀγ. Στεφάνου ἐτέθη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ἢ ρακώδης (κουρελλιασμένη) ἀλλὰ ἱερὰ ἐσθῆς αὐτοῦ ἐρρίφθη ἐπὶ τῶν ἱματίων τῆς, ἅτινα ἔδριθον λίθων πολυτελεῶν, καὶ ὁ ἀκινάκης τοῦ ἀγίου προσρητήθη περὶ τὴν ὄσφιν αὐτῆς. Οὕτως ἐστολισμένη ἵππευσεν ἐπὶ κέλλητος (ἵππου μεγαλοσώμου καὶ ὠραίου, ὑπερηφάνου), μετέβη εἰς Mont Royal (1), καὶ, κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, ἐλάσασα τὴν σπάθην τῆς, προὐκάλεισε τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ κόσμου, « μὲ τρόπον, ὅστις ἐδείκνυεν ὅτι δὲν εἶχεν ἀνάγκην τοῦτου τοῦ ὄπλου ἵνα κατακτήσῃ ὄλους, ὅσοι τὴν ἔδλεπον » (2). Τὸ στέμμα τοῦ ἀγ. Στεφάνου, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε εἶχε τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς τοσοῦτον μικρᾶς καὶ τοσοῦτον χαριέστερης, ἐδέξασεν ἵνα λάβῃ ἔσωθεν ἐπιθέματα ὅπως ἀποθῆ εὐχρηστον ἦτο δὲ καὶ τοσοῦτον βαρῦ, ὥστε τὸ βάρος του προστιθέμενον εἰς τὸν ὑπερβολικὸν κάσινον τοῦ Ἰουνίου ἐστενοχώρει τὴν βασιλίσσαν, ἥτις, καθίσασα ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ φρουρίου ἵνα γευματίσῃ, ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἀραιώσῃ τὸ στέμμα. Ἄμα δ' αὐτοῦ ἀραιωθέντος, ἢ κόμης τῆς ἔπεσεν εἰς πλείστους βοστρύχους ἐπὶ τοῦ τραχήλου καὶ τῶν ὤμων τῆς ἢ δὲ φυσικῆ αὐτῆς κολλοῇ ἠΐζησε τοσοῦτον ἐνεκα τῆς θερμότητος καὶ τῆς συγκινήσεως, ὥστε οἱ παρ' αὐτῇ εὐγενεῖς μάλιστα ἐκρατήθησαν τοῦ νὰ δηλώσωσι τὸν ἐνθουσιασμὸν των διὰ χειροκροτήσεων.

(ἀκολουθεῖ).

Η ΑΔΕΛΦΗ ΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ.

I. ΤΟ ΣΟΡΡΕΝΤΟΝ.

Ἐν τινι ταπεινῇ οἰκίᾳ ὑπὸ τὸν ὠραῖον οὐρανὸν τοῦ Σορρέντου, τοῦ ὁποῖου ἢ θεὰ μόνον ἀρκεῖ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν χαρὰν ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τὸ μεῖδιμα ἐπὶ τῶν χειλέων, γυνὴ τις νέα εἰσέτι, ἀνα-

(1) Ἀδφον βασιλικόν. Ἦν δὲ οὗτος ὕψωμα πλησίον τοῦ Πρεσβυτέρου, οὕτω ὀνομασθέν, διότι εἶχε καθιερωθῆ εἰς τὴν τελευτῇ ταύτην.

(2) Ἐπίσημοι ἐπιστολαὶ τοῦ κ. Robinson.

στήματος λεπτοῦ καὶ ὠραιότητος ἀξιοθεάτου, ἐκλήθητο τεθλιμμένη καὶ σύννονος, στηρίζουσα τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ παραθύρου καὶ προσηλούσα τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐξοχῆς. Καὶ ἔμως δὲν ἐπισύρουσι τὰς σκέψεις αὐτῆς οὔτε αἱ ἐν τοῖς κήποις ἀνθοστεφεῖς καὶ πλήρεις καρποῦ πορτοκαλλέαι, οὔτε οἱ πλούσιοι ἀμπελώνες, οὔτε αἱ ροδοδάφναι, οὔτε αἱ ἀνθοδάσμαι τῶν πρίνων. Οἱ λαμπροενδεδυμένοι χωρικοί, διερχόμενοι τὴν πεδιάδα ψάλλοντες τὰ εὐθυμα ἄσματά των, δὲν ἐφελκύνουσι τὰ βλέμματά τῆς οὔτε προσβάλλουσι τὰ ὠτά τῆς. Εἰς τίνος λοιπὸν σκέψεις εἶνε βεβουθισμένη ἢ ὠραία Κορνηλία, ἢ εὐγενὴς θυγάτηρ τοῦ Βερνάρδου Τάσσου, ἢ ἀδελφὴ τοῦ ποιητοῦ τῆς ἀπελευθερωθείσης Ἱερουσαλήμ; Ἐπιθυμεῖτε νὰ γνωρίσητε; Συλλογιζέται τὸν πρὸ μικροῦ ἀπαθανάτισαντα τὸ ὄνομα τοῦ Τάσσου, τὸν ἐνδοξον καὶ ἀτυχῆ ἀδελφὸν αὐτῆς, τὸν ποτὲ ἀγαπηθέντα, πανηγυρισθέντα, τιμηθέντα ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Φερράρας, τῶρα δὲ ὑποκύψαντα εἰς τὴν δυσμένειαν, τὴν περιφρόνησιν καὶ τὴν ἀγενῆ καταδρομὴν. Πῶς! ἀνὴρ θαυμασίας μεγαλοφυίας ἔγκλειστος ἐν τῷ φρενοκομείῳ! Πόσον μέλλει νὰ ὑποφέρῃ ἡ ἐρώσα αὐτῆ διαπυρρος καὶ μεγαλόρρων καρδίᾳ! Ἡ Κορνηλία τὸ γνωρίζει καὶ ὑποφέρει ἐπίσης. Πρὸ ἐννεα ἡδὴ ἐτῶν ἐξαιτείται ματαίως τὴν ἀδειαν ἵνα ἴδῃ αὐτόν. Αἱ παραμυθίαι, τὰς ὁποίας προσπαθεῖ νὰ τῷ ἐπιταψιλύσῃ, δὲν δύνανται νὰ φθάσωσι μέχρις αὐτοῦ, καὶ οὐδέποτε ἐχάρη ἐπὶ τῇ παραλαβῇ ἀδελφικῆς ἐπιστολῆς.

— Ἰδοὺ λοιπὸν, εἶπε καθ' ἑαυτῆν, ἢ ἀνταμοιβὴ ἢ ἀπονειμθεῖσα εἰς τὴν μεγαλοφυίαν! ὑπαρξίς ποτισθεῖσα μὲ πικρίας καὶ δοξαζομένη ἀπὸ ἐγκλεισθῆ διὰ παντὸς ἐντὸς τοῦ φερέτρου. Καὶ ἐν τούτοις τοσοῦτοι ἄνθρωποι, οἵτινες παρὰ τοῦ οὐρανοῦ δὲν ἠΐτιώθησαν τοῦ ὑψηλοῦ τοῦτου δώρου, ἀπέρχονται ἐκ τῆς ζωῆς εὐθύμως ἀκούω αὐτοὺς συνομιλοῦντας καὶ γελῶντας ἐνῷ διαβάνουσιν ὑπὸ τὸ παράθυρόν μου. Ἄλλ' ἰδοὺ ποιμὴν τις κεκυρῶς προεβάνων μόνος θεωρεῖ τὴν γῆν, δὲν ἀδει ἀναμυθιάως εἶνε τεθλιμμένος ὡς ἐγὼ, τὰ ἐνδύματά του εἶνε κεκαλυμμένα ὑπὸ κονιορτοῦ, φαίνεται ἀπηρδισμένος, ἀλλ' αἶν καὶ δυστυχῆς ὢν, εἶνε τοῦλάχιστον ἐλευθερὸς!

Ἐν κτύπημα ἐπὶ τῆς θύρας ἔκαμε τὴν Κορνηλίαν ν' ἀνακινήσῃ. Ὁ εἰς τὴν ἐξοχὴν διαβαίνων ποιμὴν ἐξῆγαγεν ἐκ τοῦ ἐπενδύτου αὐτοῦ ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἐνεχείρισε πρὸς τὴν Κορνηλίαν.

— Ὁ ἀδελφός σας ἐκ τοῦ βάλθους τῆς φυλακῆς του μὲ ἐπεφόρτισε νὰ σᾶς κομίσω τὴν ἐπιστολήν ταύτην, εἶπε μὲ φωνὴν συγκινημένην.

— Ἐπιστολὴ παρ' αὐτοῦ. Ὅποια χαρὰ.

Καὶ ἢ Κορνηλία ἤρπασε τὴν ἐπιστολήν μὲ τρέμουσαν χεῖρα καὶ διέτρεχεν αὐτήν, ἐνῷ τὰ δάκρυα ἤρχισαν νὰ βρέχωνσι τὰ βλέφαρά τῆς.

— Ὁ ἀδελφός μου! Ὁ δυστυχῆς ἀδελφός μου! Πρέπει νὰ τὸν ἴδω. Πτωχός, ἐστερημένος πάντων, κηθιργμένος, προδομένος. Ἄ! πόσον ἀναξιοπαθεῖ! θὰ πορευθῶ πρὸς τὸν δοῦκα Ἀλφόνσου, ἵνα κράξω πρὸς αὐτόν: δικαιοσύνη! δικαιοσύνη!

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τὸ μελαγχολικὸν πρόσωπον τοῦ κηθιμένου ἀκτινοβολεῖ, πλησιάζει πρὸς τὴν νέαν καὶ ἀρπαξίαν τὰς χεῖράς τῆς.

— Ὁ! Μὲ ἀγαπᾶς ἀκόμη! ἀδελφὴ μου. Εἶμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος, τὸ ἐνδύμα τοῦτο εἶνε μεταμφιεστὴς. Δὲν μὲ ἀναγνωρίζεις; ἔλθε νὰ σὲ ἀναγκαλισθῶ.

— Ὁ Τορκουάτος! εἶνε ἀδύνατον! καὶ ἐν τούτοις, εἶσαι σύ! Μάλιστα, σύ, πολυαγαπητέ μοι ἀδελφέ! Ὅποια ἀπροσδόκητος ἐπιτυχία! Σοὶ ἀπεδόθη τέλος ἡ ἐλευθερία!

— Ἄς μὴν ὀμιλῶμεν πλέον περὶ αὐτῆς, Κορνηλία. Πάντες μὲ ἐμίσησαν, πάντες μὲ ἐγκατέλειψαν. Ἡ Ἐλεονώρα ἐπίσης! ὡς λημνησώμεν τοὺς πονηροὺς. Τοὺς διέφυγον, ἄφησα διὰ παντὸς τὸ δοῦκτον τῆς Φερράρας καὶ τὰς φυλακὰς τῆς Νεαπόλεως. Ἡ λύπη ἤθελε μὲ καταστήσει τρελλόν, ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσω. Ἡ μὴν μόνος εἰς τὸν κόσμον καὶ δὲν εἶχον οὐδένα νὰ μὲ ἐνοήσῃ καὶ νὰ μὲ ἀγαπήσῃ. Ἐνεδύθην τὰ ἐνδύματα ταῦτα, σοὶ ἐκόμισα ὁ ἴδιος τὴν ἐπιστολήν ταύτην, διότι ἤθελον νὰ ἴδω ἂν εἶσαι εὐχί-σθητος εἰς τὰ δεινά μου. Ἐνόμιζον ὅτι καὶ σύ μὲ ἐλυσμόνησες μετὰ τοιαύτην μακρὰν ἀπουσίαν, ἀλλὰ βλέπω ὅτι πάντοτε μὲ ἀγαπᾶς. Συγχώρησόν με, Κορνηλία, εἶμαι τόσον δυστυχῆς!

— Τέλος πάντων μεταβαίνεις εἰς τὴν εὐτυχίαν, θὰ μείνης μετ' ἐμοῦ, θὰ ἦσαι ἐλευθερὸς, θὰ βλέπῃς τὸν οὐρανόν, τὴν φύσιν, τὰ φαῖδρά πρόσωπα, διὰ τῆς ἀγάπης μου θὰ λησμονήσης πάντα τὸ δεινά σου.

— Naί, Κορνηλία, ἢ εὐτυχία ὑπάρχει ἐνταῦθα εἰς τὴν πατρικὴν ἐστίαν, πολλὴ ἀργὰ ἐνόησα τοῦτο· ἐγκατέλειψα ταύτην προτιμήσας τόπον κολακείας, ψεύδους, ἀδικίας, ταραχῆς καὶ ἀνησυχίας, κατέλιπον τὴν εὐδαιμονίαν παρὰ σοὶ καὶ ἐν τῇ οἰκονομίᾳ μου ἀπὸ σήμερον μέλλω νὰ ἀρχίσω νὰ ζῶ μετὰ σοῦ ὡς ἄλλοτε ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ, ἐν ἢ ἡμῖν τόσον εὐτυχῆς! — Ἐπὶ μικρόν ἢ ἐντελής αὕτη μεταβολή, ἢ ἡσυχος καὶ γλυκεία ζωὴ καὶ ἢ ἐλευθερία ἐξήσκησαν ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς πνεύματος τοῦ ποιητοῦ ἐπιρροὴν σωτηρίαν. Ἐφαίνεται ὡς ἀναγεννώμενος εἰς τὴν ζωὴν καὶ ἀναλαμβάνων τὴν ἐκ τοσοῦτων ἀσχολιῶν καὶ δυστυχιῶν κλονισθεῖσαν υγίαν του, καὶ ἐνετρέφα ὡς ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ τὸν καθαρὸν ἀέρα, τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ἄνθη. Τὸ δὲ ὑπὸ τῶν γειτόνων πρὸς αὐτὸν σύμμικτον ἀγάπης καὶ θαυμασμοῦ σέβας ἐφαίνεται ἐκπληροῦν πάσας τὰς εὐχὰς του. Ἡ Κορνηλία ἔχαιρεν ἐπὶ τῇ μεταβολῇ ταύτῃ καὶ πρὸς ὦραν ἐτόλμησε νὰ ἐλπίσῃ ἐντελῆ θεραπείαν. Ἄλλὰ πᾶραυτα φεῦ! παρετήρησεν ὅτι αἱ ἐλπίδες τῆς ἐματκλιώθησαν. Ὁ ἀτυχῆς, ἐδακρύνθη τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀνάπυσιν τὴν ὁποίαν τόσον εἶχεν ἐπιθυμῆσαι ἢ εὐτυχία τῷ κατέστη ἐπαχθῆς· εἰς μάτην ἐπροσπάθει νὰ κρούσῃ ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν του τὴν ἀκραν αὐτοῦ μελαγχολίαν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐγένετο σκυθρωπότερος καὶ σιωπηλότερος, καὶ ἢ εὐθυμία τῶν ἀγαθῶν χωρικῶν τὸν ἠνώχλει. Ἀνησυχος καὶ ἀσθενὴς ἀπέφευγε τὴν κοινωνίαν τῶν ὁμοίων του καὶ ἀδιακόπως τὸν ἔβλεπον μόνον περιπλανώμενον εἰς τὴν ἐξοχὴν ἢ μεγαλοφυία τῷ καθίστα ἀφόρητον τὴν ἡσυχον καὶ μονότονον ἀγροτικὴν ζωὴν. Ὁμοίως πρὸς τὸ πτηνὸν τῶν ὑψηλῶν καὶ ἀποκρήμων ἀκτῶν, περικλεισθὲν ἐντὸς στενοῦ κλωδοῦ καὶ ἀποθησκὸν ἐκ τοῦ πάθους τῶν τρικυμιῶν καὶ τοῦ σάλου τῶν κυμάτων τοῦ Ὠκεανοῦ.

Τέλος πάντων ἡμέραν τινα αἱ παρρησιαὶ τῆς θλίψεως ἐγένιναν εφοδρότεραι, καὶ τὴν ἐπαύριον ἢ Κορνηλία εὗρεν ἐπὶ τῆς τρα-

(MENTOPOΣ Τόμ. Γ'. Τεύχος ΛΓ')

πέξης τῆς ἐπιστολῆν ἀσφράγιστον. « Συγχώρησον τὸν ἀτυχῆ ἀδελφόν σου ἢ δυστυχία μὲ καταδιώκει, τὸ αἰσθάνομαι, προσηλούται ἐπ' ἐμοῦ καὶ τὴν συμπαράσωρ ὑπὸ τὴν φιλόξενον στέγην, ἥτις μοὶ προσφέρεται ἄσυλον. Εἶσαι γενναία καὶ δὲν φοβεῖσαι νὰ ὑποδεχθῆς τὸν ὁποῖον ἢ τύχη καθηράσῃ; ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἠθέλησα νὰ ἐφελκύνω ἐπὶ σοῦ τὴν αὐτὴν ἀράν. Ὑγίαινε διὰ παντός, σπεῦδω κατόπιν τῆς τύχης μου· παρακάλεισον τὸν Θεὸν ἵνα συντέμῃ τὴν ἀθλίαν ζωὴν μου. Φέρω γλυκυτάτην ἐνθύμησιν τῆς ἀγάπης σου, ἥτις ἐνίοτε θὰ μὲ παρηγορή, ἂν τὰ δεινά μου ἐπιδέχωνται παρηγορίαν. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογήσῃ, ἀδελφὴ μου. Ὑγίαινε.»

Ὁ Τάσος ἀνεχώρησε καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος ἀποχαιρετισμὸς κατεσπάραξε τὴν καρδίαν τῆς Κορνηλίας. Ὁ δυστυχῆς! ποῖος λοιπὸν θὰ λάβῃ οἶκτον δι' αὐτόν; Τίς θὰ ἀγαπήσῃ αὐτόν, ἐνῷ ἔχει τοσαύτην ἀνάγκην ἀγάπης; τίς θὰ ἐνοήσῃ τὴν ἐξαιρέτον ταύτην φύσιν, τὴν ποιητικὴν ταύτην ψυχὴν; τὴν ἐνθουσιώδη καὶ εὐαίσθητον, πλήρη ἀρχαϊκῆς εὐθύτητος, τὴν ὁποίαν τὸ ψεῦδος, ἢ ἀδικία καὶ ἢ βία κατέστησαν ἀδικον καὶ φιλόποπτον! Πῶς θὰ ὑπάγῃ; Εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Φερράρας; νὰ ἐμπέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν καταδικωτῶν του... Ἡ Κορνηλία ἐφρίξε πρὸς ταύτην τὴν ἰδέαν.

— Ὅχι, εἶπε, θὰ τὸν ἐμποδίσω νὰ τρέξῃ καὶ πάλιν κατόπιν τῆς δυστυχίας.

II. H ΡΩΜΗ.

Αἱ προπαρασκευαὶ τοῦ ταξιδίου ἐγένιναν ταχέως, καὶ μετὰ τινὰς ὥρας ἢ εὐγενὴς Κορνηλία ἐγκατέλειπε τὴν διαμονὴν τῆς, ὅπως πορευθῆ μόνη πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς. Ὅδοιποροῦσα ἐπὶ πολλὴν καιρὸν, ἠρώτα εἰς ὅλα τὰ ξενοδοχεῖα, ἂν εἶδον τὸν μέγαν ποιητὴν καὶ πανταχόθεν ἐλάμβανεν ἀποφατικὴν ἀπάντησιν. Τέλος εἰσηλθεν εἰς τὴν Φερράραν καὶ ἐπληροφόρηθῆ ὅτι ὁ Τάσος ἐγένινεν ἄφαντος ἀπὸ τῆς θλιβερᾶς ἡμέρας, ἐν ἢ κατὰ διαταγὴν τοῦ Δουκὸς Ἀλφόνσου ἐξῆλθεν αὐτῆς, ὅπως ἀχθῆ εἰς τὸ ἐν Νεαπόλει φρενοκομείον. Ἡ Κορνηλία διέτρεξε τὰς ἐπισημοτέρας πόλεις τῆς Ἰταλίας ἀλλὰ πάντοτε εἰς μάτην. Ἐφθασεν εἰς τὰς πόλεις τῆς Ρώμης ὠραίαν τινα ἐκρινὴν πρωίαν τοῦ ἔτους 1595. Ὁ οὐρανὸς ἦτο καθαρώτερος, ὁ ἀὴρ εὐωδέστερος παρὰ τὸ σὺνηθες. Τὰ πτηνὰ ἐκελάδουν τὴν ἐπάνοδον τῶν τερπνῶν ἡμερῶν καὶ ἢ πόλις αὕτη εἶχεν ἐορτάσιμόν τι. Αἱ στεναὶ καὶ σκοτειναὶ ὁδοὶ ἐκοσμούντο διὰ φυλλωμάτων καὶ λευκῶν παραπετασμάτων. Ἡ ὁδὸς τοῦ Καπιτωλείου ἦτον ἀνθόστρωτος, τάπητες λαμπροὶ ἐξῆπλούντο ἐπὶ τῶν κλιμάκων, οἱ ἐξῶστα ἐκαλύπτοντο ὑπὸ κεφαλῶν περιέργων, οἱ ἄνδρες εἶχον ἐγεῖρει ἀψίδας θριαμβευτικάς καὶ αἱ νεάνιδες ἐγέλων καὶ συνομιλοῦν.

Τέλος πάντων ζωηρότης παραδόξος, πυρετώδης ἀνυπομονήσια ἐπεκράτου πανταχοῦ, καὶ ἢ Κορνηλία δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν αἰτίαν χαρᾶς, τῆς ὁποίας αὕτη δὲν ἦτο μέτοχος.

— Τί συμβαίνει λοιπὸν σήμερον; ἠρώτησε γραδίαν τινα ἀσχολυμένην νὰ ὑποκρύψῃ ὑπὸ ἄνθη τεχνηέντως διατεθειμένα τὴν ὑπὸ τοῦ χρόνου προξενηθεῖσαν φθορὰν εἰς τὴν σκοτεινὴν διαμονὴν τῶν πατέρων τῆς.

— Τί συμβαίνει; Εἴθε λοιπὸν ξένη, ἂν τὸ ἀγνοῖτε· εἶνε ἢ—

μέρα ένδοξος και λαμπρή διὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὸν ποιητὴν τῆς, ὁ ὁποῖος βραβεύεται διὰ τοῦ μεγίστου βραβείου τοῦ ἀπονεμαζομένου εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν, δηλ. διὰ τοῦ ἀθανάτου στέμματος, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς εἶχεν ἀπολάβει πρὸ τοῦ Πιερράρχου καὶ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἀπῆλκυσε μετ' αὐτὸν ἐπὶ διακόσια ἔτη.

— Τίς ὁ εὐτυχὴς οὗτος ποιητής;

— Ὁ Τορκουάτος Τάσσο, ἡ τιμὴ τοῦ αἰώνος μας (1).

— Ὁ Τορκουάτος! εἶπε εἰς τὴν Ρώμην! καὶ ἡ τιμὴ αὐτῆ εἶνε δι' αὐτὸν!

Ναί! καὶ μέγιστα ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ ταχύτερον τὸ ἔνδοξον τοῦτο βραβεῖον, ἀλλὰ περιημερίσθη νὰ ἔλθῃ τὸ ἔαρ, ὅπως καταστήσῃ τὴν ἐορτὴν λαμπροτέραν καὶ ἐνδυναμώσῃ τὴν υγίειαν τοῦ θριαμβευτοῦ· μέλλετε νὰ ἴδῃτε αὐτὸν πύρκατα ἐπαχρῶμενον ἐπὶ μεγαλοπρεποῦς ὀρχήματος, ἐλαυνομένου ὑπὸ εἴς λευκῶν ἵππων. Το πλῆθος ἤδη πολιορκεῖ τὴν ὕψην τοῦ μναστηρίου τοῦ Ἁγίου Ὁνουαρίου ἐὰν θέλῃς νὰ ἴδῃς αὐτὸν ἐξερχόμενον, σπεύσον.

Ἡ Κορνηλία βιβλίως συγκινηθεῖσα καὶ ἐκπλαγεῖσα διὰ τὴν ὑπερβλήσαντα εὐτυχίαν τῆς, ἠκολούθησε τὴν παρὰ τῆς γράφας Ρωμίας δειχθεῖσαν εἰς αὐτὴν ὁδόν· ἡ ἀκοή τῆς θεληθεῖσα ἀκούει ὡς οὐράνιον μουσικὴν τὰς μουρικής ἐπιναλαμβανόμενας κρυγάς: « τιμὴ εἰς τὸν ποιητὴν! δοῦα εἰς τὴν Ἰταλίαν! ζήτω ἐπὶ μήκιστον ὁ ἀοιδὸς τῆς Ἱερουσαλήμ! »

Ἡ πομπὴ προβαίνει βραδέως καὶ τὸ πλῆθος μετὰ σεβασμοῦ ὑποχωρεῖ διὰ νὰ μὴν ἐνοχλήῃ τὴν διὰ τῆς αὐτῆς. Οἱ τέσσαρες πρῶτοι ἀρχόντες τῆς πόλεως φέρουσιν ἐπὶ προσκεφαλίου εἴς ἔρουθρου ὀλοσηρικοῦ στέμματος χρυσοῦν κεκοσμημένον ἐκ φύλλων δάφνης καὶ καρπῶν ἐλαίας. Ὁ ἄκρος πομπάρχης, Κλήμης Η', σοβαρὸς καὶ σύννος ἀκολουθεῖ ἐνδεδυμένος τὴν πομπικὴν στολὴν καὶ τὴν Τιάραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχων. Μετ' αὐτὸν ἔρχονται οἱ καρδινάλιοι, οἱ ἐπίσκοποι, οἱ ὑπουργοί, οἱ πρίγκιπες καὶ οἱ ὄλοι οἱ ἐπιφανεῖς ἄνδρες τῆς Ρώμης, λαμπροσυνεδυμένοι καὶ ἐν ἐπιστημότητι, καὶ θὰ ἔλεγε τις ὅτι καθ' ἦν στιγμὴν ἀπέμενον εἰς τὸν ἄνδρα τὴν ὑψίστην ἀνθρωπίνην ἀνταμοιβήν, τὴν ἀθανασίαν, ὠνειροπόλουν τὸν λόγον τῆς Ἁγίας Γραφῆς « Ματαιότης ματαιότητων τὰ πάντα ματαιότης. »

Ἡ θύρα τοῦ μναστηρίου ἀνοίγεται, ἡ πομπὴ εἰσέρχεται καὶ πληροὶ τοὺς εὐρεῖς διαδρόμους τοῦ ἁγίου Ὁνουαρίου ἄπαντες οἱ κληρικοὶ φοροῦντες ποδήρεις πενήτους καὶ κρατοῦντες λαμπὰς ἴστανται ἐνώπιον τοῦ Πάπα.

— Ὁ Ἅγιε Πάτερ, ὦ Ρωμαιοί, εἶνε πολλὴ ἀρχή. Ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ζητεῖτε, μέλλει νὰ ἀπέλθῃ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀκριβέσατε τὸ στέμμα τοῦτο καὶ πάσαν τὴν θλιβεράν ταύτην ἐπιδεικτικὴν ἐορτὴν· δὲν πρέπει νὰ προετοιμάσητε δῆγμα θριαμβευτικόν, ἀλλὰ πένθιμον.

Ὁ Θεὸς εἶνε μέγας, καὶ ἀνεξίτητος αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἀπεκρίθη ὁ Κλήμης Η'. Ὡς ὑποταχθῶμεν εἰς τὸ θέλημα αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ἐστερήθη τῆς τιμῆς νὰ ὀδηγήσω τὸν ἔνδοξον ποιητὴν εἰς τὸ Καπιτώλειον, ἐπιθυμῶ νὰ τῷ ἀποδώσω τοῦλάχιστον τὴν τελευταίαν τιμὴν.

(1). Ἴδε τὴν βιογρ. καὶ τὴν εἰκὸν. τούτου ἐν σελ. 200—204

Ἡ πομπὴ προβαίνει διὰ μέσου ἰσθμῶν καὶ κοπετῶν μέχρι τοῦ βήθους τοῦ διαδρόμου. Ὁ Πάπας σπυρματῶ παρὰ τὴν νεκρικὴν κλίνην, θεωρεῖ ἐπὶ ἀλίγης στιγμῆς τὸ μᾶλλον ὑπὸ τῶν δεινῶν παρὰ ὑπὸ τῆς ἐργασίας ἰσχυρῶν ἐυχεῖς πρόσωπον καὶ τὸ μέτωπον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἡ μεγαλοφυΐα ἐσεχάραζε τὴν θεῖαν τῆς σφραγίδος καὶ τὸ ὅποιον ἤδη ἡ ἰδέα ἀπεχαιρέτισεν.

— Ὁ ποιητὴ χριστιανέ, ὦ Τορκουάτε! Ἡ Ἰταλίαν σοὶ προητοίμασε τὸ ἐνδοξότερον τῶν γρίνων στεμμάτων, ἀλλ' ὁ Κύριος σοὶ ἐπερύλαξεν ἕτερον ἄξιον τῶν δυστυχῶν καὶ τῆς πίστειώς σου· θὰ ἦτο γλυκὺ δι' ἐσὲ νὰ ἴδῃς τὴν ἡμέραν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς δόξης· ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν σοὶ τὸ ἐπέτρεψεν ὡς ἦνε εὐλογημένον τὸ ἄγιον αὐτοῦ ἔνομα! διὰ τὴν δὲν δυνάμεθα διὰ τῶν δακρύων νὰ ἐπεκτείνωμεν ἐπὶ τινος στιγμῆς τὴν ζωὴν σου! ἀλλ' ἡ λύπη τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ματαία καθὼς καὶ ἡ χαρὰ του. Φέρε μετὰ σοῦ τοῦλάχιστον ἐν τῷ τάφῳ τὴν ἀπόδειξιν τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τοῦ θαυμασμοῦ τῶν συμπολιτῶν σου. Στέρω τὴν ἀθάνατον μεγαλοφυΐαν σου. Δέχθητι τὸ διαδῆγμα τοῦτο, τὸ ὅποιον ἔπρεπε μὲν νὰ κοσμήσῃ τὸ μέτωπόν σου, ἀλλὰ θὰ συνοδεύσῃ τὸ φέρετρόν σου.

Ἡ σιωπὴ διαδέχεται τοὺς λόγους τούτους.

Αἰφνιδίως γυνὴ τις ὀρμᾶ εἰς τὸν πένθιμον θάλαμον, πρὶν λάβωσι καιρὸν νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτὴν, προχωρεῖ πρὸς τὴν κλίνην τοῦ ποιητοῦ, τὸν ἀναγκάλιζεται καὶ καταδέχουσα τὸ πρόσωπόν του διὰ τῶν δακρύων τῆς λέγει.

— Ἀδελφέ μου, ὀφείλεις νὰ ζήσης ἵνα ἴδῃς τὴν ἡμέραν ταύτην, ἥτις καθιεροῖ τὴν ἀθανασίαν σου ἐπὶ τῆς γῆς, ὀφείλεις νὰ ζήσης δι' ἐμὲ τὴν ἀδελφὴν σου! δὲν με ἀκούεις; Τορκουάτε!

Καὶ ὁ ψυχωραγῶν ὕψονε βραδέως τὰ βεβηρημένα βλέφαρά του· ἀκτὺς ζωῆς φωτίζει διὰ τελευταίαν φοράν τὸ βλέμμα του, βλέπει τὸ πρό τῶν ποδῶν στέμμα του, βλέπει τὴν Κορνηλίαν· μειδίμα εὐτυχίως φαιδρύνει τὰ ἄχρσα χεῖλη του καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του κλείονται διὰ παντός.

Φωναὶ μεμακρυσμένα ἐπανελάμβανον ὡς ἐν χορῷ: Δόξα καὶ τιμὴ εἰς τὸν ἐστεμμένον ποιητὴν. Ζήτω ἐπὶ μήκιστον ὁ Τορκουάτος Τάσσο!

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ ΕΥΓΛΩΤΤΙΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ ΕΡΡΙΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΔΜΟΝΔΟΥ ἢ ΤΩΝ ΕΝΑΡΕΤΩΝ ΟΡΦΑΝΩΝ.

Εἰς τὴν πόλιν Κομπιέρην κατὰ τὸ 1789 ἔζη τίμιός τις ἀμαξοπηγὸς, ὅστις ἐργαζόμενος ὑπερμέτρως ἔζη ἐν εὐπορίᾳ τὴν σύζυγον μετὰ τῶν ἐννέα τέκνων του τὸν ἀμαξοπηγὸν τούτον, καλούμενον Φαρίνην, εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του προσέβαλε νόσος θανατηφόρος διακείσασα πλεόν τῶν εἴς μηνῶν. Ἡ σύζυγός του ἐγκυμονοῦσα τὸ δέκατον τέκνον τῆς, καὶ τεθλιμμένη διότι ἔβλεπε τὸν σύζυγον τῆς πάσχοντα, ἐπετῆρει αὐτὸν ἀγρυπνοῦσα κατὰ πά-

τας τὰς νύκτας, δὲν ἠδύνατο ὄμως νὰ διευθύνῃ καὶ τὰ τοῦ ἐργαστηρίου· οἱ ἐργάται ἐτέθησαν εἰς ἀταξίαν, ἠλαττώθη ἡ ἐργοδοσία, καὶ τέλος ἐξέλιπε πάντα.

Ἡ σύζυγος ἀπὸ τῆς ἀσθενείας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας ἠναγκάσθη ν' ἀνταλλάξῃ δι' ἀργυρίου τὴν διὰ τὴν ἀμαξοπηγίαν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ χρησίμην ὕλην. Ἐπώλησεν ἐν χρυσοῦν καὶ ἐν ἀργυροῦν ὠρελόγιον καὶ τέλος τὰ καλλίτερα θρόνια τῆς οἰκίας. Ἄν καὶ ἡ τιμὴ τοῦ ἄρτου τότε μεγάλη δὲν ἦτο, μ' ὅλα ταῦτα διὰ νὰ τραφῶσι δέκα πρόσωπα ἀπαιτοῦντο δαπάναι μεγάλαι· πολλὴ δὲ μεγαλητέρη ἦτο ἡ τῶν φαρμάκων διὰ τὸν ἀσθενῆ. Ἐγίνε λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ἐκποιήσῃ καὶ τὰς κλίνας τῶν τέκνων, ὥστε τὰ δυστυχῆ ταῦτα, ἀποθανόντες τοῦ πατρὸς των, ἐκοιμῶντο ἐπὶ τοῦ ἀγῆρου.

Ὁ τοκετὸς τῆς ἀτυχῆς χήρας ἐγένειεν ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός τῆς· ἀλλ', ἀπευδισμένη ἀπὸ τὸν κόπον καὶ ἀπὸ τὴν λύπην τὴν ὑπέμετρον, ἀπέθανε μετὰ τινος ἡμέρας καὶ αὐτὴ, ἀρ' οὐ ἔφερον εἰς τὴν ζωὴν ὠραϊώτατον θυγάτριον. Δέκα τέκνα ἔνευ πατρὸς καὶ μητρὸς! . . . τί μέλλει νὰ γίνῃ ἡ οἰκογένεια αὕτη; — Μὴ πτοσὺ, θυγάτερ, δι' αὐτὴν! ἡ θρησκεία, ἡ φιλοπονία, αἱ ἀρεταὶ εἶνε τὰ ὑποστηρίγματα τῆς, καὶ τὰ διεγείροντα τὴν συμπάθειαν ὄρρανα δὲν θέλωμεν ἰδεῖ ἐγκαταλελειμμένα ἢ αἰποῦντα τὸν ἄρτον καὶ οἰκαιοποιούμενα τὰς κακίας τοῦ ἐκαίτου.

Βλέπουσα ὅτι νὰ πληρῶνῃ θηλάστριαν ἦτο ἐκ τῶν ἀδυνάτων, μὴ ὑποπευρομένη δὲ καὶ τὸ τέλος αὐτῆς ἐγγύς ἡ πτωχὴ χήρα ἤθελε μόνη νὰ θηλάσῃ τὸ πρὸ μικροῦ τεχθὲν θυγάτριον· εὐτυχῶς ὄμως νέα τις γείτων, μέλλουσα ν' ἀπογαλακτίσῃ τὸν υἱὸν τῆς, ἀπὸ εὐσπλαγγίαν ἀπεράσισεν ἀντὶ τῆς ἀπογαλακτίσεως τοῦ υἱοῦ τῆς ν' ἀναδεχθῇ τὴν θήλασιν τοῦ δυστυχῆς θυγατρίου, εἰς τὸ ὅποιον τὸ γάλα τῆς λυπημένης μητρὸς βεβαίως δὲν θὰ ἔδιδε τροφὴν τοσοῦτον ἡμετηνὴν καὶ ἤθελεν ἐπισπεύσει τὸ τέλος του. Ἡ εὐπορικὴ αὕτη ἀνεκούρισεν ὀπωσοῦν τὰ δεινὰ τῆς ἐκπενοῦσης μητρὸς.

Τέλος ἦλθεν ἡ τελευταία τοῦ βίου τῆς ὥρα! . . . τὸ λογικόν τῆς δὲν διεταράχθη . . . ἀλλ' ἡ καρδία τῆς κατεπαράττετο ὀσάκις ἀπέβλεπεν εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἣν ἐγκατέλειπε παντὸς ἐστερημένην. Ἡ ἰδέα εἶχε στερηθῆ πρὸ καιροῦ τοὺς γονεῖς τῆς καὶ ὁ σύζυγός τῆς, γεννημένος εἰς μίαν ἐκ τῶν ἀπωτέρων ἐπαρχιών, δὲν εἶχεν οὐδεν, ὅστις ἤθελεν ἐνδιαιρέσθαι διὰ τὴν τύχην τῶν τέκνων τῆς.

Ὁ αἰδεσίμος ἐφημέριος τῆς χήρας Φαρίνη καθὼς καὶ ἡ ἡγουμένη τῶν εἰς ἀγαθοεργίας ἀσχολουμένων ἀδελφῶν, ἥτις ἀνέθερε τὰς δύο πρωτοτόκους θυγατέρας τῆς, μετὰ τῶν πλησίον κυριῶν δὲν τὴν ἄφινον μόνην, αἱ δὲ περηγοῖται τῆς θρησκείας καὶ τῆς φιλίας ἐγγύκωναν τὰς τελευταίας στιγμῆς τῆς.

Ἀείποτε ἀναστενάσσουσα ἔλεγεν: ἔνευ συγγενῶν καὶ ἄρτου τί θὰ γίνετε ἐπὶ τῆς γῆς; προσφιλέστατα μου τέκνα; τοὺς λόγους τούτους ἐπανελάθε τελευταίον, ἀλλὰ μὲ φωνὴν τόσον ἰσχυρὴν καὶ ἀδύνατον, ὥστε ἀνήγγειλε τὴν τελευταίαν τῆς ζωῆς τῆς στιγμὴν. . . . ὅτι ἡ Ἐρριέτα συναρτίσασα ἅπαντα τὰ τέκνα τὰ ἔθεσε γονυπετῶς περὶ τὴν κλίνην τῆς ἐκπενοῦσης μητρὸς των . . . καὶ ὁ Ἐδμόνδος ἐκράζε μὲ τόνον ἀπὸ καρδίας ἀνερχόμενον καὶ ἠνωμένον μὲ λυγμούς: ὑπὲρ αὐτῶν, μητέρ, θέλω ἐργάζεσθαι. ὑπὲρ

αὐτῶν θέλω μείνει ἄγαμος, καὶ θέλω εἶσθαι πατὴρ των. Κα ἐγὼ δέ, ἡ μήτηρ αὐτῶν, εἶπεν ἡ Ἐρριέτα.

Ἐμφυχωθεῖσα ἀπὸ τοῦς λόγους τούτους καὶ ὑποστηρυχθεῖσα ὑπὸ τῆς ἡγουμένης, ἀνεγείρεται καὶ καθίπτει ἐκτείνει τὴν χεῖρα τῆς ἐπὶ τῶν ἐννέα τέκνων τῆς, ἅτινα περιέχεον δάκρυα, καὶ λέγει « Ἐρριέτα, Ἐδμόνδε, ὁ οὐρανὸς θέλει σὰς εὐλογῆσαι καὶ ἐν ὄνοματι αὐτοῦ ἐγὼ . . . » μετὰ τὸν λόγον τούτον ἐκλείουσιν αἱ ψυχικαὶ τῆς δυνάμεις καὶ ἐκπνέει! . . . Τῆ συνδρομῇ τῶν φίλων καὶ τῶν γειτόνων ἡ κηδεῖα τῆς δὲν ἐγένετο πενιχρά. Τὰ ἄψυχα λεῖψανα τῆς φιλοστόργου ταύτης μητρὸς συνώδεσον τὰ τέκνα τῆς· καὶ ἡ συνοδεία αὐτῆς ἡ διεγείρουσα πᾶν αἰσθημα συμπαθείας ἐφειλοῦσε τὴν προσοχὴν παντὸς τοῦ λαοῦ τοῦ χωρίου ἐκεῖνου.

Ἐπῆλθε δὲ καὶ ἡ ἀπαραίτητος ἀνάγκη τοῦ νὰ ἀφήσῃ τὰ ὄρρανα ταῦτα καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς των. Ξυλποθήκη εὐρεῖα, ὠραῖον ἐργαστήριον, καλὰ δωμάτια, ἐπεισαν ἀμαξοπηγὸν ἕτερον νὰ ἀναδεχθῇ τὸ ἐπίλοιπον τῆς μισθώσεως. Εἰς τὰ ἐνδότερα, ἄνωθεν ἀρχαίου σταύλου, ἦσαν δύο δωμάτια μὲ ἐν σπουδαστήριον φανωτὰ ἅπαντα, εἰς ἃ εἰσῆρχοντο διὰ κλίμακος ἔσωθεν. Ὁ ἀμαξοπηγὸς οἰκτῶ κινούμενος ἀρῆκε τὸν μικρὸν ἐκεῖνον οἰκίσκον εἰς τὰ πτωχὰ ὄρρανα. Ἐξαίρεται στρωμάτων τινῶν, θονίων χονδρῶν καὶ ἄλλων σκευῶν ἀναγκαιοτάτων διὰ τὴν οἰκίαν τῆς, ὅλα τὰ ἄλλα κινήτα ἐπωλήθησαν, ἐξ ὧν ἡ Ἐρριέτα ἐπορίσθη τεσσαράκοντα πέντε φράγκα (1).

Ἡ πρὸς τὴν καθριότητα ἕξις γίνεται μετὰ καιρὸν ἡ πρώτη τοῦ βίου ἀνάγκη· πρὸς ταύτην δὲ ἡ καλὴ μήτηρ κ. Φαρίνη ἐνωρῖς εἶνε συνοικεῖσθαι τὰ τέκνα τῆς.

Ἡ Ἐρριέτα καὶ ὁ Ἐδμόνδος δὲν ἔστεργον νὰ ἦνε ρυπαρὰ ἡ οἰκία των. Ὁ Ἐδμόνδος ἠγόρασεν ὀλίγον ψιμμάθιον, τὸ ἡτοίμασε κατὰ τὴν τέχνην τοῦ χρωματιστοῦ, ἐδανείσθη χρωστήρα καὶ ἤλειψε τὰ δωμάτια. Ἡ Ἐρριέτα μὲ τὰς ἀδελφάς τῆς καθιέρωθη εἰς τὸ μεγαλεῖτερον τμήμα τῆς οἰκίας, ὅπου ἦτο καὶ πωρεσία, καὶ ἔθεσε τὰ δύο νεώτερα παιδία εἰς τὸ δεύτερον. Ὁ Ἐδμόνδος διετήρησε τὸ σπουδαστήριον ἦτο δωμάτιον φωτεινόν, φωτιζόμενον διὰ φεγγίτου· ἔφερον ἐκεῖ τὰ βιβλία καὶ τὰ τετράδια τῆς παραδέσεώς του. Εἰς τὸ καταρτίον ἐκεῖνο, ἐπιθυμῶν νὰ ἐξέλθῃ τῆς θλιβερᾶς θέσεώς του καὶ νὰ βοηθήσῃ τὴν οἰκογένειάν του, ἠκολούθησε τὰς σπουδὰς του μετὰ ζήλου ὑπερμέτρου. Τὴν χειρουργίον ἠθέλησε νὰ σπουδάσῃ καὶ μετέλθῃ· ὁ δὲ χειρουργός, ὅστις ἐθεράπευε τοὺς γονεῖς του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας των, ἠνθρωπεύθη καὶ ὑπεσχέθη νὰ χρηρηγήσῃ αὐτῶν τὰ ἀναγκαῖα βιβλία.

Ἴδου λοιπὸν ἐνοικισθέντα τὰ ὄρρανα, ἀλλὰ ἡ συνοικία αὕτη παρενέφερε μᾶλλον μὲ φωλεὰν μικρῶν πτηνῶν, ἅτινα ἐστερήθησαν συνάμα καὶ τῶν ὑπερασπιστῶν πετρῶν τῆς μητρὸς καὶ τῆς παρὰ τοῦ πατρὸς φερομένης τροφῆς· πῶς νὰ ζήσωσιν;

Εἰς τὴν πόλιν εὐρίσκοντο τόσα ὄντα πάσχοντα, ὥστε εἰς τὰς ἀνάγκας πολυαριθμοῦ οἰκογενείας ἀνεπαρκῆ καθίσταντο καὶ τὰ μέσα τῶν εἰς ἀγαθοεργίας ἀσχολουμένων ἀδελφῶν. Ὁ ἀγαθὸς ἐστ-

(1) Το φράγκον ἰσοδυναμεῖ μὲ 1 ὄρ. καὶ 11 λεπ.

μέριος ἐσημείωσεν εἰς τὰ βιβλία τοῦ ἐλέους τῆς ἐκκλησίας, ἵνα λαμβάνωσιν ἐννενηκόντα εἴς λίτρας ἄρτου κατὰ μῆνα ἢ ἡγουμένη τοῖς. Ἐδίδεν οὐκ οὐκ λίτρας κρέατος καὶ ἑβδομάδα, κοτύλην γάλακτος καὶ ἑκάστην, μόνον ἀλευροῦ καὶ φιάλην ἐλαίου πρὸς φωτισμόν κατὰ μῆνα. Μεγαλὰ μὲν αἱ βοήθειαι αὐταὶ ἦσαν, ἀλλὰ κατώτεραι τῶν ἀναγκῶν ἐννέα τέκνων, ἅτινα ἤθελον ἑνδεκα λίτρας ἄρτου καὶ ἑκάστην καὶ τριακοσίας τριακόντα ἐπομένους κατὰ μῆνα, ἐν ᾧ ἐλάμβανον μάλιστα ἐννενηκόντα εἴς.

Ἡ Ἐρριέτα εἶχεν ἡλικίαν 16 ἐτῶν, ὁ Ἐδμόνδος 14, ὁ Ἐρρίκος 13, ὁ Κάρλος 12, ἡ Ἰουλίττα ἐπίσης 12, ἡ Ἀδελαῖς 10, ὁ Ἀμεδαῖος 8, ὁ Λέων 6, ἡ Σοφία 4, ἡ δὲ Ἀλεξανδρίνη ἀρτιγέννητος, χάρις εἰς τὴν περὶ αὐτῆς μέρμιξαν τῆς καλῆς γείτονος, ἀνῆγγεilen ὅτι ἔμελλε νὰ ζήσῃ.

Ἡ Ἐρριέτα οὐδέποτε ἀργή, εἰργάζετο πολὺ ἐπιτηδείως διὰ τῆς ραφίδος ἢ Ἰουλίττα, ὁπαδὸς αὐτῆς, ἀνεφέρτετο ὡς μία ἀπὸ τὰς καλλιτέρας κεντητριάς τῆς πόλεως. Ἐγχειρόμεναι τὴν πρῶταν περὶ τὴν πέμπτην ὥραν καὶ ἐργαζόμεναι μέχρι τῆς ἐνδεκάτης περιπού τῆς ἑσπέρας ἐκέρδιζον 33 φράγκα κατὰ μῆνα ἢ Ἀδελαῖς ἐπιτηδαιοτάτη εἰς τὸν σφόδραλον ἐγενεθὲν ὠριατότατον λινόν, τὸ ὁποῖον ἔφερε κατὰ μῆνα περὶ τὰ 10 φράγκα ὄφελος ἢ ἄλλη δὲ πρόσσοδος τῶν ἐννέα ὄρρανῶν ἀπετέλει κατὰ μῆνα περὶ τὰ 45 φράγκα.

Ἐκ τῶν ἀναγκαιοσύων κατὰ τὸ διάστημα ἐκεῖνο τριακοσίων τριακόντα λίτρων ἐὰν ἀφαιρηθῶσιν αἱ 96 λίτραι, αἱ παρὰ τοῦ ἐσημερίου χορηγούμεναι, ὑπελείπετο ποσὸν πληρωτέον λίτρων 234. Ὁ μελανόχρους ἄρτος, μὲ τὸν ὁποῖον ἠύχαριστοῦντο, ἐτιμάτο τότε δύο σολδαὶ ἢ λίτρα καὶ ἀπητοῦντο δι' αὐτὸν φορίνια 38. Ἐμεινον λοιπὸν φράγκα περιπού 20, ἅτινα ἐχρησίμευον διὰ τὴν ἀγορὰν γαιουμῶν, ἄλατος, σάπωνος, ραφίδων καὶ νημάτων.

Τὰ λοιπὰ παιδιὰ ἀφ' οὗ ἐξηγήσαντο ἐκ τοῦ ὕπνου, ἠτοιμάζοντο ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς των καί, ἀφ' οὗ προσγευματίζον ὀλίγον μελανόχρου ἄρτον μετὰ ὀλίγου νωποῦ τυροῦ, ὑπήγανον εἰς τὸ πλησίον σχολεῖον τῶν κολογραιῶν καὶ ἐκεῖ ἔμεινον μέχρι τῆς ἑσπέρας σπουδάζοντα τὰ στοιχειώδη γράμματα.

Ποτὲ δὲν ἐράνησαν τὰ ὄρρανα ταῦτα οὔτε εἰς τοὺς περιπάτους παίζοντα τὴν σφαῖραν οὔτε ἰστιάμενα καὶ ὄδον καὶ χάσκοντα, ἀλλὰ διηυθύνοντο κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ἀπὸ τοῦ σχολεῖου εἰς τὴν οἰκίαν, χωρὶς νὰ στρέψωσι τὰ βλέμματά των, χωρὶς νὰ λαλήσωσιν εἰς τίνα, καὶ πρῶτα εὐρίσκοντο ἀείποτε εἰς τὰς θέσεις των.

Γνωρίζοντες τὴν ἀνάγκην τῶν σπουδῶν, πρῶτοι κατέστησαν εἰς τὰς τάξεις των ὁ Κάρλος, ὁ Ἀμεδαῖος καὶ ὁ Λέων, καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, μάλιστα εἰς ἐνὸς μηνὸς διάστημα, ἐμάθον τὰς ἀναγκαιοτέρας πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ μικρὰ κοράσια, ἡ Ἀδελαῖς καὶ ἡ Σοφία, ἐρημίζοντο διὰ τὴν καλὴν διαγωγὴν καὶ τὰς προόδους των.

Ἐκαστὴν πρῶταν μετὰ τὴν εἰς τὸ σχολεῖον ἀναχώρησιν τῶν νεωτέρων παιδιῶν, ἡ Ἐρριέτα, ὁ Ἐδμόνδος, ὁ Ἐρρίκος καὶ ἡ Ἰουλίττα συμπροσῆχοντο μετὰ ταῦτα ἐπροσέγοντο καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ στιγμήν ὁ Ἐδμόνδος συνεκλείετο μετὰ τοῦ Ἐρρίκου εἰς τὸ σπουδαστήριόν του καὶ ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν ἀριθμητικὴν καὶ τὴν

ὀρθογραφίαν πρὸς δὲ κατεγίνετο εἰς τὴν τελειοποίησιν του καὶ ὡς πρὸς τὴν γραφὴν. Ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ, ὢν ἐκ τῶν πλουσιωτέρων τῆς Κομπιένης ἀρωματοποιῶν, ὑπεσχέθη νὰ τὸν προσλάβῃ, εὐθὺς ἅμα ἤθελε κατασταθῇ ἱκανὸς νὰ χρησιμεύῃ εἰς τὸ ἐργαστήριόν του. Πρὸς ἐπίσπευσιν ὅθεν τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ Ἐδμόνδος ἀνελάμβανε τὸν κόπον νὰ διδάσκῃ μόνος τὸν ἀδελφόν του μετὰ δὲ ταῦτα ἠσχολεῖτο 5—6 ὥρας ἀδιακόπως εἰς τὰ τῆς χειρουργίας καὶ τῆς ἱατρικῆς.

Παρατηρήσατε ὅτι ἡ φιλοπονία φυγαδεύει τὴν τρομερὰν καὶ ἐπονεϊδίον δυστυχίαν· ἀλλ' αἱ πρῶται αὐταὶ εὐπραγίαι δὲν ἀπηύδισαν κατ' οὐδένα τρόπον τὸν ζῆλον τῆς Ἐρριέτης. Μετὰ 6 μῆνας διὰ τῶν ἀπέριων οἰκονομιῶν ἐπρομήθευσε πέδιλα εἰς τοὺς νεωτέρους ἀδελφοὺς καὶ τὰς μικρὰς ἀδελφάς τῆς.

Πόστην χαρὰν ἐδοκίμασεν, ὅτε, τὴν πρῶτην Κυριακὴν εἰσερχομένων τῶν προσφιλῶν τούτων τέκνων εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις των, δὲν ἠκούετο πλέον ὁ ἀηδὴς κρότος τῶν ξυλίνων ὑποδημάτων. Αἱ πρὸς τὸν Κύριον εὐχαριστήσεις τῆς τῆν ἡμέραν ἐκείνην ἐγένοντο ἐνθερμότεραι ἢ ποτὲ ἄλλοτε· ἡ δὲ ψυχὴ τῆς ἐγγύριος τῆς καθαρὰς χαρᾶς τὰς στιγμὰς ἐκείνας, αἰτινας αἰωνίως ἀνανεοῦνται ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὰς ὁποίας καρδίαι ἐνάρετοι δοκιμάζουσι μόνον.

Κυριεμένη ἀπὸ τὰ αἰσθήματα ταῦτα ἡ Ἐρριέτα ἐκλείσθη, ὅταν ἐπανῆλθεν οἶκαδε, εἰς τὸ σπουδαστήριον μόνῃ γονυκλινῆς δὲ καὶ ἀποτεινοῦσα τὸν λόγον πρὸς τοὺς γονεῖς τῆς, ὡς πρὸς ζῶντας, ἔκραξε «γενναῖε πάτερ, φιλόστοργε μήτηρ, ἐπὶ τῆς γῆς δὲν εἶσθε πλέον μεθ' ἡμῶν, καὶ ὅμως τὰ τέκνα σας ἐνδύονται τόσον καλῶς καὶ τρέφονται, ὡς διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ τῆς ὑμετέρας οἰκονομίας. Εὐφραίνεσθε ἀνωθεν, ἐκ τῶν ὄρρανῶν, ὅπου αἱ περιλαμπεῖς ψυχαὶ ὑμῶν εἰσι βεβαίως τοποθετημέναι. . . . εὐφραίνεσθε, γονεῖς. . . τὰ παρ' ἡμῶν γιγνόμενα ἔργα ὑμῶν εἰσιν ἢ ἢ εὐσεβεία καὶ τὸ καλὸν παραδειγματὶ σας ἐμάρρωσαν ἡμᾶς, ὁ δὲ Θεὸς ἠλόγησε τὰς ὑστάτας δεήσεις σας καὶ τοὺς ὄρκους ἡμῶν.»

Μὲ τὴν καρδίαν πλήρη τῆς παθητικῆς ἐκείνης καὶ ζωηρᾶς εὐσεβείας, μετέβη παρῆυθς εἰς τὴν ἡγουμένην, φίλην τῆς μητρός τῆς, εἰς τὴν ἀποτεινομένην εἶπεν.

Ὁ Κύριος, ἀδελφὴ μου, ἀνῆμειψε τὸν ζῆλον μου· ἡ πολυἀριθμὸς οἰκογένειά μου ἦδη εἶνε προμηθευμένη μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἐν τῇ εὐγνωμοσύνῃ μου ἦλθον παρ' ἡμῶν νὰ διαπραγματευθῶ ἑτέρων τινὰ ὑποχρέωσιν. Μετ' οὐ πολὺ τρέχω τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας μου· εἰς δώδεκα ἔτη τὰ τέκνα μου θέλωσιν ἀνατραφεῖν, δὲν θὰ ἔχωσι χρεῖαν ἐμοῦ, καὶ τότε θέλω ἀφιερῶσαι τὸ ἐπιλοιπὸν τῆς ζωῆς μου εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ εὐσεβοῦς ἔργου τοῦ τάγματός σας. Ἡ ἀγαθὴ ἡγουμένη ἀποδεξαμένη τὸν ἔρκον τῆς ἀξιοτίμου Ἐρριέτης, ἠσπᾶσθη αὐτῇ, βεβαία ὅτι θέλει εἶναι πιστὴ εἰς αὐτόν.

Δύο ἔτη ἀφ' οὗ ἀπέθανον οἱ γονεῖς τῶν ὄρρανῶν τούτων, ὁ χορηγησας τὰ βιβλία εἰς τὸν Ἐδμόνδον χειρουργος, τόσον ἐθαύμασε τὰς προόδους αὐτοῦ, ὡστε, ὠφελῆθει ἀπὸ τὴν εἰς Κομπιένην διαμονὴν τῆς Αὐλῆς, παρουσίασε τὸν ἐξαισῖον τούτον νέον εἰς τὸν πρῶτον χειρουργὸν τοῦ βασιλέως.

Εὐχαριστήεις ἐκεῖνος διὰ τὴν ευκαλίαν, μεθ' ἧς ὁ Ἐδμόνδος

μετέφερε τὸν Λατίνους συγγραφεῖς καὶ ἀπορήτας διὰ τὰς ἐκ τῶν ψηφισμάτων ἐξηκονθίσις παρ' αὐτοῦ γνώσεις τῆς χειρουργίας, τῷ ὑπεσχέθη τὴν βοήθειάν του, ἐν ᾧ τῷ προεῖπε συγχρόνως τὴν ἀγαθὴν ἔκβασιν τοῦ ἐπαγγέλματος, ὅπερ ἐξελέξατο. Ὁ νέος μὲν ἀλλ' ἴσχυρός οὗτος προστάτης εἰς τὰ προτερήματα του ὄφειλε τὴν ἦν εἶχε θέσιν· ἔτρεφε κατὰ συνέπειαν αἰσθήματα εὐκοΐας ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν καὶ φιλοπόνων ὄντων, τὰ ὁποῖα τῷ ἐπέπνεον αἱ ἀναμνήσεις τῆς ἀτυχοῦς νεότητός του.

Εἰς τὸν Ἐδμόνδον ἡ Α. Μ. ἔδωκε διαταγὴν, δυνάμει τῆς ὁποίας νὰ γίνῃ δεκτὸς ὡς δόκιμος εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῶν Παρισίων καὶ νὰ ἔχη ἐξ αὐτοῦ τὴν τροφὴν του. Προσέτι ὁ ἀγαθὸς ὄντος χειρουργὸς ὠμίλησε πρὸς τὴν Α. Μ., τὸν βασιλέα, περὶ τῶν προτερημάτων καὶ τῆς καλῆς διαγωγῆς τοῦ ὄρρανῶ τούτου, δι' ὃ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ δώρημα 600 φράγκα πρὸς ἐξαγορὰν μιᾶς ὀργανοθήκης καὶ τῶν χρησίμων εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ βιβλίων. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἐδμόνδου εἰς Παρίσιους ὁ ἀνάδοχος τοῦ Ἐρρίκου θεωρήσας ὅτι, ἀρκοῦντως ἐδιδάχθη ὁ βαπτιστικὸς του προσέλαβεν αὐτὸν εἰς τὸν ἐμπορικὸν οἶκόν του. Οἱ νεώτεροι ἐξηκολούθησαν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ μετὰ εἴς χρόνους ὁ Ἐδμόνδος ἔλαβε τὸν βαθμὸν ἐπιτροῦ, ἐπέτυχε δὲ καὶ τὴν θέσιν, ἣν ἀφῆκε χρεῖσυσαν, τοῦ δοκίμου, διὰ τὸν ἀδελφόν του Κάρλον.

Ἀφ' οὗ κατὰ τρεῖς ἡλκτιώθη ὁ ἀριθμὸς τῶν τρεφομένων παρὰ τῆς Ἐρριέτης, ἡ πρόσσοδος τῆς ἐργασίας τῆς ἦτο μᾶλλον ἐπαρκεστέρη· κατώφησεν εἰς ἄλλην εὐρύτεραν οἰκίαν, ἀπέζημίωσε μετὰ γενναίτητος τὴν καλὴν γείτονα, ἦτις ἀνεδέχθη τὴν θήλασιν τῆς μικρᾶς αὐτῆς ἀδελφῆς Ἀλεξανδρίνης, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀγάπην ἰδιόζουσαν.

Ἡ Ἰουλίττα ἐτελειοποιήθη τοσοῦτον εἰς τὸ χρυσοκέντημα, ὡστε ὀθονοπῶλις τις ἐκ τῶν πλησίον τῶν Παρισίων, ἐλθοῦσα εἰς Κομπιένην, διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς συγγενεῖς τῆς, ἐζήτησε μετ' ἐπιμονῆς ἀπὸ τῆς Ἐρριέταν τὴν ἀδελφὴν τῆς Ἰουλίαν. Ὁ μισθὸς τὸν ὁποῖον προσέφερεν ἦτο πολὺ καλὸς, ἀλλ' ἡ ἰδέα τοῦ χωρισμοῦ εἶχε πείσει ἀμφοτέρας σχεδὸν νὰ ἀποποιηθῶσι τὴν θέσιν ταύτην, ὅτε καὶ συμβουλαὶ καὶ παρακλήσεις φίλων ἐπεισαν αὐτὰς νὰ τὴν δεχθῶσι.

Τὰ περὶ τῶν τέκνων τούτων μὲ ἐνδιέφερον πολὺ καὶ ἔχαρον, ὅσῳκι συμβᾶντα εὐτυχῇ ἀντήμειβον τὰς σπανίας ἀρετάς των· ἀλλ' αἱ συμβᾶσαι τὸ 1792 δυστυχίαι εἰς τὴν Γαλλίαν μὲ ἔκαμαν νὰ ἀφήσω τοὺς Παρίσιους. . . . καὶ εἰς διάστημα 13 ἐτῶν οὐδένα ἀπήνησα, ἀφ' οὗ ἠδυνάμην νὰ μάθω τι περὶ τῆς οἰκογενείας ἐκείνης, εἰμὴ ὅτε ὁ χειρουργὸς τῆς Κομπιένης, ὁ προστάτης τοῦ Ἐδμόνδου, ἔλαβε τὴν ευκαιρίαν νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ ἴδῃ.

Μετὰ σπουδῆς τὸν ἠρώτησα νὰ μάθω περὶ τῶν ὄρρανῶν τοῦ πτωχοῦ Φορίνη, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε αὐτὸς τοσοῦτον εὐηργέτησε.

Βεβαίως δὲν ἠμπορῶ νὰ λείψω, μοι εἶπεν, ἀπὸ τὸ νὰ σᾶς γνωστοποιήσω τὴν καλὴν τύχην τῶν ἐναρέτων ἐκεῖνων ὄρρανῶν. Ὁ Ἐδμόνδος ἐσπούδασε σὺν τῇ χειρουργίᾳ καὶ τὴν ἱατρικὴν, εἰς τὴν πρᾶσιν δὲ εὐδοκίμησεν εἰς Παρίσιους, ὅπου εἶχεν ὠφελείας μεγάλας· μετὰ 8 δὲ μῆνας, ἐξηκολούθησεν ὁ ἀγαθὸς γέρον νὰ μοι λέγῃ, ἐνύμφευσεν τὴν ἀδελφὴν του Σοφίαν μὲ νέον τινὰ ἱατρὸν τοῦ Μοντεπλιέρου ἀποκατασταθέντα εἰς Παρίσιους καὶ μετὰ τὴν χαί-

ροντα ὑπόληψιν· Μὲ προσεκάλεσε νὰ παρευρεθῶ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἀκριβεστέρην ἰδέαν τῆς ἐνεστώσης θέσεως τῆς οἰκογενείας ταύτης δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς δώσω ἢ περιγράφων πιστῶς τὴν παθητικὴν καὶ συνάμα ἠθικὴν εἰκόνα, τῆς ὁποίας μάρτυς ἔγινα τὴν ἰδίαν ἡμέραν τοῦ γάμου τῆς Σοφίας.

Πιστὸς ὁ Ἐδμόνδος εἰς τὴν ὑπόσχεσίν του ἔμεινεν ἄγαμος καὶ προστάσεις πολλῶν πλουσίων ἀπεποιήθη. Ἡ Ἐρριέτα ἐπίσης ἀκριβῶς ἐξεπλήρωσε τὸν ἔρκον τῆς ἐναγκαλισθεῖσα τὸν μοναστικὸν βίον ἐν ἔτει 1800. Μετὰ τὴν σύστασιν τῶν ταγμάτων τοῦ ἀγ. Βικεντίου, αἱ ἀρεταὶ καὶ τὰ προτερήματά τῆς τὴν ἀνύψωσαν εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἡγουμένης ἐνὸς τῶν μεγάλων πτωχοκομείων μας.

Τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου ὠραῖα ἄμαξαι ὠδήγησαν τὴν συνοδείαν ἅπασαν εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ Ἐδμόνδου, ἔπου ἡ ὀρθραυτικὴ τελετὴ ἐγένετο. Ἐλθόντες εἰς τὸν οἶκόν του, εὕρομεν μεγαλοπρεπῆς γεῦμα· μεταξὺ δὲ τοῦ πλήθους ἐκεῖνου δὲν ἐγνώρισα εἰμὴ τὴν Ἠγουμένην καὶ τὸν ἀδελφόν τῆς Ἐδμόνδου, ὅστις δὲν ἔπαυσε νὰ μὲ φιλοφρονῇ καὶ νὰ μοι δεικνύῃ τὴν ζωηροτάτην εὐγνωμοσύνην του· καθήμενος πλησίον τῆς Ἐρριέτης εἰς τὴν τράπεζαν, τὴν ἠρώτων περὶ πάντων τῶν παρακαθημένων.

Ἡ πρὸς τὸ ἄνω μέρος τῆς τραπέζης εἶνε, μοι εἶπεν, ἡ ἀδελφὴ μου Ἰουλίττα. Ὁ υἱὸς τῆς Ὀθονοπῶλιδος, εἰς τὸ ἐμπορικὸν κατὰστημα τῆς ὁποίας ἦτο ἡ κέρη, προὔτιμησεν αὐτὴν ἀφ' ὅλας, εἰς ἃς ἐδύνατο νὰ ἔχη ἀξιώσεις· συνεμερίσθη δὲ τῆς ἰδέας του εὐτυχῶς καὶ ἡ μήτηρ του, ἦτις συγκατετέθη εἰς τὴν ἔνυσιν ταύτην, καὶ ἡ ἀδελφὴ μου ἦδη ἀρχεῖ εἰς τὸ ἐμπορικὸν κατὰστημα.

(ἔπεται συνέχεια καὶ τέλος.)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

(Συνέχ. ἀπὸ σελ. 220.)

Πηγαί

Εἰς τὴν Παλαιστίνην ὑπάρχουσι καὶ πολλαὶ θερμαὶ πηγαί. Ὁ Ἰώσηπος καὶ ὁ Πλίνιος ἀναφέρουσι θερμὰ τινὰ ὕδατα ΝΑ. τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης, εἰς α ἔδιδον τὸ ὄνομα Καλλιφρόν· πιθανῶς δὲ τὰ ὕδατα ταῦτα νὰ ἦσαν ἐκεῖνα, ἅπερ ἐν τῇ Γραφῇ καλοῦνται ὕδατα Σαλεῖμ (Ἰωάν. Γ'. 23). Περὶ τὴν πόλιν Τιβεριάδα ὑπάρχουσι θερμαὶ πηγαὶ χρήσιμοι οὐχὶ μόνον πρὸς κάθαρσιν ἀλλὰ καὶ πρὸς ἴασιν ρευματισμῶν κτλ.

Διαιρέσεις τῆς Παλαιστίνης.

Ἡ Παλαιστίνη φυσικῶς διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ μὲν πρὸς Ἀνατολ. τὸ δὲ πρὸς δυσμ. τοῦ Ἰορδάνου. Πρὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἑβραίων ἐν Παλαιστίνῃ διηρέτο εἰς μικρὰς τινὰς ἐπικρατείας, ἅπερ ὠνομάζοντο ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν κατοίκων, ἔσπερον δηλ. τὰ ὄνομα τῶν λαῶν τῶν ἐν αὐταῖς οἰκούντων.

Οἱ Ἑβραῖοι διήρσαν τὴν χώραν εἰς 12 μέρη, κατὰ τὰς 12 φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. Ἐπὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Σολομῶντος Ροβοὰμ ἡ χώρα διηρέθη εἰς δύο βασιλεία, τὸ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὸ τοῦ Ἰούδα. Τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ περιεῖχε τὰς 10 φυλάς καὶ τὸ τοῦ Ἰούδα τὰς 2. Ἀπὸ τῆς αἰγματοσίτας Βαβυλῶνος (Ἰερεμίας ΚΖ'. 20),

μέχρι του Μ. Ἀλεξάνδρου δὲν εἶνε ἰκανῶς γνωστὸν πῶς διηρεῖτο ἡ χώρα αὕτη.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Μικαβδαίων μέχρι τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τοῦ Τίτου, ἡ Παλαιστίνη διηρεῖτο εἰς 4 νομούς, τὴν Γαλιλαίαν, τὴν Σαμαρείαν, τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Περσίαν. Ἡ διαίρεσις αὕτη εἶνε ἡ φυσικωτέρη διὸ καὶ ἐπεκράτησε. Ταύτης τῆς ὑποδιαιρέσεως γίνεται χρῆσις εἰς τοὺς συγγραφεῖς τοὺς Ἑλληνας, τοὺς Ρωμαίους, τοὺς πατέρας τῆς ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην, καὶ περὶ τῆς διαίρεσεως αὐτῆς ποιήσομεν ἐφεξῆς τὸν λόγον.

Ἡ Γαλιλαία.

Τὸ ὄνομα Γαλιλαία εἶνε ἐβραϊκὸν καὶ σημαίνει ἐβραϊστὶ τὸν νομόν. (I. N. B'. 7. Γεν. ΚΑ'. 32). Γαλιλαία δὲ ἐλέγετο κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς τὸ βόρειον τῆς Παλαιστίνης μέρος καὶ ἐξαίρετως τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπερ ἐξουσίαζεν ἡ φυλὴ τοῦ Νεφθαλεῖμ. (I. N. K'. 7. καὶ ΚΑ'. 5—6.). Ὁ βασιλεὺς Σολομῶν παρεχώρησεν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Τύρου Χειράμ 20 πόλεις τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐν αὐταῖς κατώκησεν οἱ Φοίνικες (Βασιλ. α. Θ'. 11, 12, 13), μετὰ ταῦτα δὲ προσήλθον καὶ ἐγκατέστησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ξένοι καὶ δι' αὐτὸ ὁ νομὸς οὗτος ἐλέγετο Γαλιλαία ἐθνῶν, ὃ ἐστὶ νομὸς τῶν ἐθνῶν (Ἠσ. Θ'. 1. Μακαβ. ΣΤ'. 15), μετὰ τὴν διασπορὰν δὲ ἡ Γαλιλαία τῆς Νέας Διαθήκης εἶνε μᾶλλον ἐκτεταμένη τῆς Γαλιλαίας τῆς Παλαιᾶς, Διαθ. Πρὸς βόρ. ἡ Γαλιλαία περιωρίζετο ὑπὸ τοῦ Ἀντιλιβάνου, καὶ τῆς χώρας τῶν Τυρίων, πρὸς ἀνατ. δ' αὐτῆς ἦτο ὁ Ἰορδάνης καὶ αἱ δύο λίμναι: τὸ ὕδωρ Μερὼμ καὶ ἡ Τιβεριάς. Πρὸς δυσμ. περιωρίζετο ὑπὸ τῆς χώρας τῶν Φοινίκων τῆς ἐκτεινομένης πρὸς τὰ παράλια ἀπὸ Τύρου μέχρι τοῦ Καρμῆλου, καὶ πρὸς νότον ἐξετείνετο ἀπὸ τοῦ Κερμήλου μέχρι τοῦ Ἰορδάνου ὀλίγων ἄνωθεν τῆς ποτῆς Σκουτοπόλεως.

Τὰ ὄρη τῆς Γαλιλαίας σχηματίζουν πλησίον τοῦ Καρμῆλου τὴν φάραγγα, ἣν τινα διατρέχει ὁ χεῖμαρρος Κηρών, καὶ δι' ἧς ἐκονιώνουν οἱ κάτοικοι τῆς Γαλιλαίας μετὰ τῶν παραλίων πόλεων. Αἱ συχναὶ τῶν Γαλιλαίων σχέσεις μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐπηρέαζαν τὰ ἦθη αὐτῶν καὶ τὸν χαρακτήρα καὶ δὲν ἦσαν τόσον προσηλωμένοι εἰς τὸ πάτριον θρησκευμα, ὅσον οἱ τὰ μεσημβρινὰ τῆς Παλαιστίνης κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι δὲν ἀπεστρέφοντο δὲ οἱ Γαλιλαῖοι, ὡς οἱ ἄλλοι Ἑβραῖοι, τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν ἐθνικῶν.

Εἰς τὴν Γαλιλαίαν μετὰ τὴν ἐπιστροφήν μάλιστα ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας συνέρρευσε πλῆθος ξένων καὶ ἐνεπεκρίθη εἰς τὰς πόλεις τῆς, διὸ καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῆ τῶν Γαλιλαίων διαστράφη.

Δι' αὐτὸ τοῦτο οἱ ἁμειβοὶ Ἑβραῖοι ἀπεστρέφοντο καὶ κατεφρόνουν τοὺς Γαλιλαίους, οὓς περ διεκρίνον καὶ ἐκ τῆς λαλιᾶς των. (Ματθ. ΚΣΤ'. 73. Λουκ. ΚΒ'. 59. Μαρκ. ΙΔ'. 71.) «καὶ γὰρ ἡ λαλιὰ σου δὴλόν σε ποιεῖ.» Ἡ Γαλιλαία ἦτο μικροτέρη τῆς Ἰουδαίας, μεγαλύτερα τῆς Σαμαρείας, καὶ ἐξετείνετο ἀπὸ βορρᾶν πρὸς μεσημβρ. εἶχεσι λεύγας τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμ. ἦτο 9—11 λεύγαι.

Οἱ κάτοικοι τῆς Γαλιλαίας ἦσαν πολυάριθμοι, ἐπειδὴ ὁ τόπος ἦτο λίαν εὐφορὸς: πρὸς τοὺς ἄλλοις δὲ πλεονεκτούσιν αὐτῶν

ἦσαν καὶ φιλοπόλεμοι. Διηρεῖτο εἰς ἄνω καὶ εἰς κάτω Γαλιλαίαν ἄνω Γαλ. ἦτον ἡ ὄρεινῆ, καὶ κάτω ἡ πεδινῆ.

Πόλεις τῆς Γαλιλαίας.

Δάν. Ἐκλήθη οὕτως ἡ πόλις αὕτη ἀπὸ τῆς φυλῆς τοῦ Δάν. ἧτις κατέκτησεν αὐτήν (Κριταὶ ΙΗ'). Πρὸ τῆς κατακτήσεως ἐλέγετο Λαῖς καὶ Λαῖσα. Περὶ τῆς πόλεως ταύτης γίνεται λόγος καὶ εἰς τὴν πεντάτευχον (Γεν. ΙΔ'. 14, Δευτερ. ΔΔ'. 1) Τὸ ὄνομα τοῦτο φέρει πάντοτε εἰς τὴν Α. Γραφήν καὶ ἰδίως ἐν τῇ πεντατεύχῳ, εἰ καὶ δὲν ἐγνώρισεν αὐτὴν ὁ Μωϋσῆς διὸ εἰκάζουσι ὅτι ὁ Μωϋσῆς οὐδέποτε ἐγνώρισεν αὐτὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα Δάν, καὶ ὅτι ἐν τῇ πεντατεύχῳ ἔφερε τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα Λαῖσά, ὅπερ ἐξήλειψαν οἱ ἀντιγραφεῖς καὶ παρενέβαλον ἀντ' αὐτοῦ τὸ νέον Δάν.

Εἰς τὴν πόλιν Δάν ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ Ἰεροβοὰμ ἐστήσεν τὴν μίαν τῶν χρυσῶν δαμάλων, ἃς περ κατεσκευάσεν ἵνα προσκυνῶσιν αὐτὰς ὡς θεοὺς οἱ Ἰσραηλίται (Βασ. α. ΙΒ'. 28, 29 30).

Ἡ πόλις Δάν ἀναφέρεται εἰς τὴν Γραφήν ὡς τὸ ἔσχατον ὄριον τῆς Παλαιστίνης πρὸς βορρᾶν διὸ συχνάκις ἢ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον ἔκτασις τῆς Παλαιστίνης λέγεται ἀπὸ Δάν ἕως Βηρ-σαβέε (Βασιλ. α. Δ'. 25). Ἡ πόλις αὕτη κατὰ τὸν Εὐσέβιον ἔκειτο τέσσαρα ρωμαϊκὰ μίλια πρὸς δυσμὰς τῆς Παναιάδος, μέχρι δὲ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀγίου Ἰερωνύμου ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς ἰσῆας θέσεως κώμη φέρουσα τὸ αὐτὸ ὄνομα.

Κέδεις. Πόλις Λευιτικὴ καὶ μία τῶν φυγαδευτηρίων ἢ τῆς καταφυγῆς (I. N. K'. 2) ἐπὶ τοῦ ἔρους Νεφθαλαί, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον εἶχον παραχωρηθῆ εἰς τοὺς Λευίτας πόλει 48, ὧν αἱ 6 ἐλέγοντο τῆς καταφυγῆς, διότι εἰς αὐτὰς κατέφυγον οἱ ἀκούσιως φονεύοντες καὶ εὗρισκον ἄσυλον (Ἀριθμ. ΛΒ'. 11, 12, 13. I. N. K'. 2—4). Ἡ Κεδὲς ἔκειτο πλησίον τῆς Παναιάδος παρὰ τὰ ὄρια τῆς Τύρου, κατὰ δὲ τὸν ἀγ. Ἰερωνύμον ἀπέχετο τῆς Τύρου 20 μίλια.

Χερνεέθ. Ἡ πόλις αὕτη ἔδωκε τὸ ὄνομά της εἰς τὴν λίμνην Γεννησαρέτ' ἔκειτο δὲ παρὰ τὰς εἰς τὴν λίμνην ταύτην ἐκβολὰς τοῦ Ἰορδάνου.

Καπερναοὺμ, ὃ ἐστὶν ἡ κώμη τοῦ Ναοῦμ. Αὕτη δὲν ἀναφέρεται ποσῶς εἰς τὴν Παλ. Διαθ. εἰς τὴν Νέαν ὁμοίως εἶνε ὀνομαστή, διότι ὁ Κύριος ἡμῶν διέτριβεν εἰς αὐτήν, συχνάκις δὲ καὶ ἐδίδασκεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῆς καὶ ἐθιμακτοῦργει συνεχέστερον ἐν αὐτῇ: ἀπέχετο δὲ τῆς λίμνης Γεννησ. λεύγας 2. (Μαρκ. Α'. 21. Ματθ. Δ. 13. Λουκ. Δ'. 31).

Βηθσαῖ δὲ δὴλ. τόπος ἀλιείας. Ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο ἐπὶ λίμνης, ὑπὸ τὴν Καπερναοῦμ. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθησαν οἱ πρῶτοι τῶν μαθητῶν τοῦ Λυτρωτοῦ Ἀνδρέας καὶ Πέτρος. (Ἰωάν. Α'. 45. Λουκ. ΚΔ'. 27).

Χοραζίν. Πιθανῶς καὶ ἡ πόλις αὕτη νὰ ἔκειτο παρὰ τὴν Βηθσαιάδα, διότι μετ' αὐτῆς ἀναφέρεται παρὰ τοῦ Λουκ. Γ'. 13.

Τιβεριάς. Ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο παρὰ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Γεννησαρέτ', ἀπέχετο τῆς Καπερναοῦμ 4 λεύγαι καὶ ἦτο μία ἐκ τῶν ἐπισημοτάτων πόλεων τῆς Γαλιλαίας: ἐκτίθη δὲ ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ Ἀντιπάτρου, εἰς ὃν ἐχρησίμωσεν καὶ ὡς πρωτεύουσα.

Τὸ ὄνομα Τιβεριάς ἐδόθη εἰς αὐτὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἡρώδου πρὸς τιμὴν τοῦ Τιβερίου Καίσαρος (Λουκ. Γ'. 1). Ἡ Τιβεριάς κείται εἰς στενὴν τινὰ πεδιάδα, κύκλῳ τῆς ὁποίας ὑψοῦνται ὄρη. Ὁ τόπος εἶνε λίαν θερμὸς καὶ νοσηρὸς: διὸ, ἵνα συνοικισθῆ αὐτὴν ὁ Ἡρώδης ἤθροισεν πρὸς κατοικησὶν τῆς πλῆθους πτωχῶν Ἰουδαίων καὶ ἐθνικῶν καὶ παρεχώρησεν εἰς τοὺς νέους κατοίκους τῆς πολλὰ καὶ ἐξαίρετικὰ προνόμια, ἀλλ' οἱ πιστοὶ εἰς τὰ δόγματα αὐτῶν Ἰουδαῖοι ἐδυσκολεύοντο νὰ συνοικισθῶσιν ἐν αὐτῇ θεωροῦντες αὐτὴν ὡς ἄνερον καὶ ἀποτρόπαιον, διότι πρὸς οἰκοδομὴν αὐτῆς ἠναγκάσθησαν οἱ οἰκοδομοῦντες νὰ καταστρέψωσι πολλοὺς ἀρχαίους τάφους. Ἡ πόλις αὕτη σήμερον ὑπάγεται εἰς τὸν διοικητὴν τῆς Πτολεμαίδος.

Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς σήμερον μόλις εἶνε 4,000, ἐξ ὧν πολλὰ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ χριστιανοί: ὁ χριστιανικὸς αὐτῆς ναὸς εἶνε ἀπερωμένος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀγίου Πέτρου καὶ κατὰ παράδοσιν πιστεύεται ὅτι εἶνε ἠλοδομημένος εἰς τὸν τόπον, εἰς ὃν ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων ἔρριψε τὸ δίκτυον.

Θισβη. Ἡ πόλις αὕτη κείται Β.Α. τοῦ Θαβῶρ. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς συνεποστῶντο εἰς 7,000 ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτῇ συμβάντος πρώτου καὶ δευτέρου σεισμοῦ ἠλαττώθησαν. Τὸ πάλαι ὑπὸ τῶν Ἑβραίων ἐθεωρεῖτο ὡς πόλις ἀγία. Μνεῖα αὐτῆς γίνεται ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Τωβίτ Α'. 2.

Διοκαισάρεια. Ἡ πόλις αὕτη ὑπῆρξεν ἡ παλαιὰ τῆς Γαλιλαίας πρωτεύουσα. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς αὐτὴν κατέφυγον τὰ συνέδρια τῶν Ἰουδαίων. Μνεῖα αὐτῆς εἰς τὴν Α. Γραφήν δὲν γίνεται. Λέγεται ὁμοίως ὅτι αὕτη ὑπῆρξεν ἡ πατρις τῶν γεννητόρων τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὴν θέσιν τῆς πόλεως ταύτης ὑπάρχει σήμερον κώμη ἀριθμοῦσα 600 κατοίκους καὶ ὀνομαζομένη Σεφορί.

Ἡ πόλις αὕτη ἀρχαιότερον ὀνομαζέτο Σέφορις: ἀλλ' Ἡρώδης ὁ Ἀντίπας, κολακεύων τοὺς Ρωμαίους, ὀνόμασεν αὐτὴν Διοκαισάρειαν. Τῷ 353 οἱ Ρωμαῖοι, ἐναντίον τῶν ὁποίων εἶχεν ἐξαναστή, ἔληελήθησαν αὐτήν. Ἐπιναττάσα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν Σταυροφόρων κατεστράφη παρὰ τοῦ Σαλαδίνου μετὰ τὴν μάχην τῆς Τιβεριαίδος.

Κανά. Ἡ πόλις αὕτη κείται 2 λεύγαι Ν.Α. τῆς Διοκαισάρειας καὶ εἶνε ὀνομαστή εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην, διότι ἐν αὐτῇ ἐτελέσθη τὸ πρῶτον θαῦμα (Ἰωάν. Δ'. 46). Εἰς τὸν τόπον αὐτῆς ὑπάρχει σήμερον ἀθλίη κώμη κατωκημένη ὑπὸ χριστιανῶν, ἐξ ὧν οἱ περισσότεροι εἰσὶ τοῦ δυτικοῦ δόγματος.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς δεικνύουσιν εἰς τοὺς ξένους τὸν οἶκον, εἰς ὃν ὁ Κύριος μετέβαλε τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον. Ἡ μήτηρ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου Ἀγ. Ἐλένη ἠλοδομήσεν εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν ναὸν μεγαλοπρεπῆ, οὗτινος εἰσέτι φαίνονται ἔχνη τινά.

Ναζαρέτ: πρὸς μεσημβρίαν τῆς πόλεως Κανά καὶ περιήμος εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Σήμερον ἡ πόλις αὕτη ὀνομαζέται Νάζα. Τὸ πάλαι ἦτον ὄλιως ἄσκημος καὶ διὰ τοῦτο οὔτε εἰς τὴν Παλαιὰν Γραφήν οὔτε εἰς τὸν Ἰωσήφον ἀναφέρεται δι' αὐτὸ δὲ τοῦτο ἐρωτᾷ καὶ ὁ Ναθαναὴλ «ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι;» (Ἰωάν. Α'. 47). Ἐν τούτοις ἐκ τῆς μικρᾶς ταύτης πόλεως ἐσημμάτισαν τὸ ὄνομα τῆς κοινότητός των οἱ πρῶτοι χρι-

στιανοί: ὀνομάσθησαν δηλ. Ναζωραῖοι. Κατὰ τὸν εὐαγγελ. Ματθ. κεφ. Β'. ἐδ. 3, οἱ προζηταὶ προεῖπον ὅτι ὁ Κύριος ἐμελλε νὰ νομασθῆ Ναζωραῖος, περὶ οὗ γίνεται μνεῖα ἐν τῇ Γραφῇ: εἶνε ἀλληγορικὴ ἐρμηνεία ἐβραϊκοῦ τινὸς ὀνόματος, περιεχομένου εἰς τὸ ΙΑ'. κεφ. τοῦ Ἠσαίου ἐδαφ. 15 καὶ εἶνε «ἡ ραβδος.» Τὸ ὄνομα Ναζωραῖος ἦτον ὄλιως καταφρονημένον: οἱ ὀπαδοὶ ὁμοίως τοῦ χριστιανισμοῦ δὲν εἰσίστασαν νὰ τὸ φέσωσι μέχρι τῆς αυτοκρατορίας τοῦ Κλαυδίου Καίσαρος, ἔτε οἱ Ναζωραῖοι ἐκλήθησαν χριστιανοί. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἡ Α. Ἐλένη ἀνήγειρεν εἰς τὴν Ναζαρέτ τὸν ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἐπὶ τῶν σταυροφόρων εἰς τὴν Ναζαρέτ ὑπῆρχεν ἐπισκοπή, μετὰ ταῦτα ὁμοίως, ἐπὶ τῆς Τουρκοκρατίας δηλ., κατεστράφη παντελῶς: ἀλλ' ὁ ναὸς τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἐπεσκευάσθη καὶ πάλιν ὑπὸ τινος μοναχικοῦ τάγματος. Ἡ Ναζαρέτ κατοικεῖται ἤδη ὑπὸ τριῶν χιλιᾶδων περίου, καὶ τὰ ἐπιτημότερα κτίρια αὐτῆς εἰσὶ τὸ μοναστήριον τῶν φραγκισκάνων, καὶ ὁ ναὸς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ὑποκάτωθεν τῶν χερῶν τοῦ ναοῦ αὐτοῦ ὑπάρχει ὑπόγειον, εἰς ὃ καταβαίνει τις διὰ 17 βαθμίδων. Κατὰ τὴν παράδοσιν τὸ ὑπόγειον αὐτὸ εἶνε ὁ τόπος, εἰς ὃν ἡ παρθένος ἐδέχθη τὸν ἀσπασμὸν τοῦ ἀγγέλου. Ἐν τῷ ὑπογείῳ δὲ τούτῳ ὑπάρχουσι δύο στήλαι ἐκ λίθου γρανίτου, ἐξ ὧν ἡ μία εἶνε θετλασμένη: οἱ δυτικοὶ χριστ. πιστεύουσιν ὅτι ἡ οἰκία τῆς Θεοτόκου ἢ ἄλλοτε εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ὑπάρχουσα, ἀνηράγη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων περὶ τὸ ἔτος 1291, καὶ μετεφέρθη εἰς τὸ Λορέττον τῆς Ἰταλίας. Ὁ ναὸς οὗτος τῆς Ναζαρέτ εἶνε ὁ θαυμασιώτερος ναὸς ἐν Συρίᾳ μετὰ τὸν ναὸν τοῦ ἀγ. καὶ ζωοδόχου Τάφου. Εἰς τὴν Ναζαρέτ δεικνύουσιν εἰσέτι τὴν κατοικίαν τοῦ Ἰωσήφ καὶ τὸ φρέαρ τῆς Παρθένου. Πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς πόλεως δεικνύουσι ναὸν τινα ἠλοδομημένον (ὡς λέγουσιν) εἰς τὸν τόπον, εἰς ὃν ὑπῆρχεν ἡ Συναγωγὴ, ἐν ἣ ἐκήρυξεν ὁ Σωτὴρ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Πρὸς τὸ μέρος δὲ τῆς πόλεως, τὸ ἐστραμμένον πρὸς τὴν πεδιάδα Ἰερσαέλ, δεικνύουσιν ἕρος, ἐξ οὗ οἱ Ναζωραῖοι ἀπεπειράθησαν νὰ χρημύσωσι τὸν Κύριον τῆς δόξης. (Λουκ. Δ'. 29. — Ἰωάν. Η'. 59 καὶ Γ'. 39).

Δ. Α. Μ. Χαρικλῆς.

Ο ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ.

Σιδηρουργὸς τις, δταν ἐξέβαλλε τὸν σίδηρον ἐκ τοῦ πυρός, συνείθιζε ν' ἀνακράζη πρὸς τὸν υἱὸν του. « Τρέχα Ἰωάννη, τρέχα! Τώρα ἡ μηδέποτε! » Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐδίδασκε τὸν υἱὸν του νὰ κτυπᾷ τὸν σίδηρον δταν ἦτο πεπυρακτωμένος, γνωρίζων καλῶς ὅτι, ἂν τὸν ἄφινε νὰ ψυχρανθῆ, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ κάμῃ πέταλον.

Τώρα ἡ διάθεσις τῶν νέων κάπως ὁμοιάζει τὸν πεπυρακτωμένον σίδηρον—δυναμένη εὐκόλως νὰ μεταπλασθῆ εἰς καταλλήλον μορφήν καὶ εἶδος διὰ τῆς παιδείας: ὁ χαρακτήρ δὲ τὰνάπαλιν τῶν ἠλικιωμένων ἀνδρῶν ὁμοιάζει τὸν ψυχρὸν σίδηρον, οὐχὶ εὐκόλως μεταπλαττόμενον καὶ, τῇ ἀληθείᾳ, ἐὰν ὄλιως δι' 5λου παραμεληθῆ εἶνε ἀδύνατον νὰ μεταπλασθῆ ἐπὶ τὸ βέλτιον. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἴδωμεν τοὺς νέους χαρακτῆρος ἐπιμονητικοῦ. Ἄλλως πως ὁποία ἢ ἀνάγκη τοῦ ἀρχίζειν καὶ μὴ τελειοῦναι τι; Α. Τ. Α.

Τὸ Σίκαγο καὶ αἱ ὄχθαι τῆς λίμνης Μιχιγάνης κατὰ τὸ 1820.

Τὸ *Cicago Magazine*, ἀμερικανικὸν περιοδικὸν μετ' εἰκονογραφιῶν, ἐδημοσίευσε πρὸ τινος καιροῦ τὴν βιογραφίαν καὶ τὴν εἰκονογραφίαν τῆς περιωνύμου συγγραφέως κυρίας Δόρας Ἰσριάδος. Μολοντί δὲ ἡ « βασιλις τῶν λειμῶνων, » ὡς ἀποκαλεῖται τὸ Σίκαγο, εἶνε μίαν τῶν ἐμπορικῶν μητροπόλεων τοῦ κόσμου, ἀρτίως καταστραφεῖσα ὑπὸ τρομερωτάτης καὶ ἀνηκούστου σχεδὸν πυρκαϊᾶς, οὐχ ἤτοι κοινῶν ἐπιστημῶν, » δίδωσιν ἰδέαν τῆς καταπληκτικῆς τῶν ἀναπτύξεως τῶν ἠνωμένων πολιτειῶν. Τὸ Σίκαγο, συνοικισθὲν μόλις ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ 1871 ἠριθμεῖ 298, 983 κατοίκους! Ἡ αὐξήσις ἑνὸς γίγαντος, οἷα περιγράφεται μετὰ φαντασίας λίαν εὐτραπέλου ὑπὸ τοῦ Ραβελὰ ἐν τῷ Γ αργαντοῦ, εἶνε ἡ μόνη σύγκριστις ἢ δυναμένη νὰ παραστήσῃ

Ἡ ἀγέλας τῆς κ. O. Leary, ἥτις ἀμιγρομένη ἐλάκτισε τὴν πλήρη πετρελαίου λυχνίαν καὶ ἐπροξένησε τὴν φορικτὴν πυρκαϊάν, τὴν καταστρέψασαν ἐσχάτως τὴν πόλιν Σίκαγο.

τὴν γόνιμον καὶ ἰσχυρὰν ταύτην ζωτικότητα. « Παρ' ἡμῖν, εἶπέ τις Ἀμερικανὸς μετὰ τοῦ ποιητικοῦ οἴστρου ἀληθοῦς ἀγγλοσάξωνος, αἱ πόλεις αὐξάνουσιν ὡς ἡ γλῶσσά τῶν λειμῶνων ἢ βλασάνουσα κατὰ τὰς θερμὰς θερινὰς νύκτας. » Ἐν τούτοις κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἡ γηραιὰ καὶ ὑπεροπτικὴ ἡμῶν Ἑυρώπη ἐξαναλεῖται εἰς τὴν συζήτησιν βυζαντινῶν ζητημάτων, ἀπὸ τῶν ὁποίων φαντάζεται ἀφελῶς, ὅτι ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ περιοδ. «Εὐρωπ. Ἐπιθεώρησις»)

Ο ΑΓ. ΜΟΣΧΟΝΗΣΙΩΝ Κ. ΠΑΪΣΙΟΣ.

Δύο ἔτη περίπου καὶ δύο μῆνας μετὰ τὸν εἰς τὸ ὑπατοῦν τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα προδιδασκῶν τοῦ πρὶν μὲν Ἀρχιμανδρίτου τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου ἡμῶν νῦν δὲ Ἀγίου Μυρέων Κ. Κυρίλλου, περὶ οὗ ὁ Μέντωρ ἔγραψεν ἐν σελ. 414 τοῦ Α' τόμου, ἡ Σμύρνη ἠξιώθη ἵνα παραστῇ θεατῆς καὶ πάλιν τῆς σεμνῆς καὶ τὰ μέγιστα συγκινητικῆς ταύτης ἱεροτελεστίας καὶ ἰδῇ προαγόμενον εἰς Ἀρχιερέα τὸν τέως Δευτερεύοντα κ. Παΐσιον, ὅστις ὡς Ἱεροδιάκονος ἐπὶ πολλὰ ἔτη εὐλαθέστατα εἶχεν ὑπηρετήσῃ τὸν Ὑψιστον ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τῆς πόλεως ταύτης, τῷ ἐν δόματι τῆς Ἰσκαποστόλου Ἀγ. Φωτεινῆς τιμωμένῳ.

Ὁ κ. Παΐσιος, χειροτονηθεὶς Ἱερεὺς τῇ 2 Ἀπριλίου, προὔχει εἰς Ἐπίσκοπον τῆς ἀγιωτάτης Ἐπισκοπῆς Μοσχονησιῶν τῇ 9ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, Κυριακῇ τῶν Βαΐων, ἐν μέσῳ τῆς γαλικῆς τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ χαρᾶς καὶ ἐπιδοκιμασίας, ἱεροουργούντων τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀγίου Σμύρνης καὶ τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Ρύμνης Παναρέτου καὶ Μυρέων Κυρίλλου.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἅγιος Μοσχονησιῶν τὴν στιγμὴν τῆς εἰς Ἀρχιερέα προχειρίσεως τοῦ ἀπήγγελε λογιζόμενος ἐξαιρετον, ἔπερ ἡ « Πρόσδος » ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 90 φύλλῳ αὐτῆς ἐδημοσίευσε καὶ πρὸς τὸ Ἱεροδίακον τῆς καθ' ἡμᾶς Εὐαγγ. Σχολῆς κ. Γ. Βοντζίδης ἀντεφώνησε τὰ ἐπόμενα, τὰ ὁποῖα λίαν εὐχαρίστως δημοσιεύομεν, ἔχοντα ὡς ἀκολουθοῦσι:

« Θεοφιλέστατε!

Ἐπρεπε βέβαια κατὰ καθήκον, ἐπειδὴ ὑπῆρξάν ποτε διδάσκαλός σου, αὐθάρμηντος νὰ προσέλθω καὶ ν' ἀντιφωνήσω εἰς τὴν προσφώνησίν σου ἄλλ' οἱ καλοὶ κάγαθοι συμπολίται σου οἱ πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐκδηλώσαντες τὴν πρὸς σε ἀγάπην των, καὶ ἰδίως ἡ νέα γενεὰ, μὲ προέλαβον καὶ ἀνέθεσαν εἰς ἐμὲ ἵνα ἐν δόματι αὐτῶν ἀπαντήσω εἰς τὴν προσφώνησίν σου.

Πτωχὸν καὶ ἀεγανὲς παιδίον πρὸ τινῶν ἐνιαυτῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ γεννηθὲν, μέλις τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν παραλλάττον ἐφλέγετο καὶ διεκλείετο ὑπὸ τοῦ θείου πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ζήλου ὑπηρετεῖ αὐτόκλητον ἐν τῷ ναῷ, ἔλον προθυμία καὶ ζήλος, ἔλον πόθος καὶ ἀγάπην πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικὰ γράμματα καὶ πρὸς τὸ ἱερόν τοῦ ἱεροῦ μύστου ἐπάγγελμα· τὸ παιδίον τοῦτο ἐκαλεῖτο Θεόδωρος. Τὸ παιδίον ἤρξανε καὶ ἐκρηκτικῶς καὶ ἠμυδρίζετο ἐν τῷ πόθῳ καὶ τῇ ἀγάπῃ πρὸς τὰ ἱερά καὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ περὶ τὰ γράμματα κατεγίνετο διανύσαν τὰς τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς τάξεις μέχρι Γυμνασίου· καὶ τὸ παιδίον τοῦτο τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν παραλλάττον δὲν ἤρχειτο πῶρα ὑπηρετεῖ τῶν διακόνων τοῦ ναοῦ νὰ ἦνε, ἀλλ' αὐτὸς διάκονος ἐπέθει γενέσθαι ἱκέτευσεν, ἐξελίχθησεν, ἔκλαυσεν ἕως οὗ ἐπιτύχη τοῦ ποθουμένου, καὶ ἐπέτυχεν καὶ ἰδοὺ ὁ Θεόδωρος Ἱεροδιάκονος. Ὁ Ἱεροδιάκονος οὗτος Παΐσιος ἦδη ἐκαλεῖτο. Μετὰ μεζήκονος ἢ πρότερον ζήλου εἰπήλθεν ὁ Ἱεροδιάκονος Παΐσιος εἰς τὸ νέον αὐτοῦ σταδίου, τὸ ὁποῖον τότε ἐπέθει ἠγγρόναι, ἔτραχε προθύμως εἰς τὸν ναόν, εἰς τὸ ἐπιτροπικόν καὶ ὅπου ἐκάλει αὐτὸν τὸ καλῆχόν

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Γ'. Τεύχ. ΑΓ')

του. Πανταχοῦ ἐπιμαλῆς, πανταχοῦ εὐλαθῆς καὶ πανταχοῦ φιλόκαλος· προσεκτικὸς καὶ εὐληπτος περὶ τὴν ἀνάρρωσιν μεληθδικῶς καὶ καλλίφωνος ὡς ἰηδὼν εἰς τὰς ψαλμωδίας καὶ τὴν ἐπ' ἀμβύθιον ἀνάρρωσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου· ἐνταῦθεν πανταχοῦ ποθητός, πανταχοῦ περιζήτητος καὶ δημοφιλής. Ὁ διάκονος οὗτος παρακολουθῶν τοὺς κατὰ καιρὸν Ἀρχιερεῖς εἰς ἐξετάσεις καὶ ἐπισκέψεις Σχολείων καὶ ἀκούων διδασκαλοὺς ἐξετάζοντας καὶ μαθητὰς ἐξεταζομένους καὶ εἰσδύων ἡδὴ εἰς νέα μυστήρια, τὰ μυστήρια τῆς παιδείας, ἤρχισε νὰ φλέγεται ὑπὸ νέου πόθου, ὑπὸ ἔρωτος, τοῦ πρὸς τὴν παιδείαν ἔρωτος· ἐπεθύμει ν' ἀνανεώσῃ τὰς παιδικὰς του σπουδὰς καὶ δὴ τελειοποιήσῃ ἑαυτόν. Καὶ δὴ ἀνὴρ ἡδὴ τέλειος τὴν ἡλικίαν, τριάκοντα περίπου χρονίους τοῦ βίου αὐτοῦ ἀριθμῶν, ἀποφασίζει εὐγενῆ ἀπόφασιν, οὐδέλλως ἐντραπέμενος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του νὰ ἔλθῃ καὶ συγκαιροῖσθαι μετὰ τῶν παιδῶν εἰς τὰ ἔρηρα τοῦ μαθητοῦ θρανία τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, ἵνα ἀκούσῃ καὶ πάλιν μαθήματα, ἵνα διδασχθῇ καλλίον τὴν γλῶσσαν τῶν προγόνων του ὁ νέος Λευίτης, ἵνα ἀκρασθῇ τῆς διδασκαλίας τῆς κατηχέσεως· ἦν ἔλος οἷα, ἔλος ἀκράστως εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ διδάκτοντος· οὐδεὶς λόγος τοῦ διδάκτοντος ἔμεινεν ἀκάρπος ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ φιλομαθοῦς τούτου καλοῦ ἄνθρωπου καὶ ὁ σπόρος ἐπιπέτεν οὐχὶ κατὰ πετρῶν ἀλλ' ἐν γῇ ἀγαθῇ, καὶ ἰδοὺ μετὰ ἐν ἔτος ὁ Παΐσιος γίνεται νέος ἄνθρωπος· ἄλλαι τάσεις, ἄλλοι πόθοι· πόσον σωτήριος ἢ αὔρα τῶν γραμμάτων, ἔταν πνεύση εἰς γῆν ἀγαθὴν! τοσοῦτον κατεβλήθη ὑπὸ τῶν γραμμάτων, ὥστε ἀπεφάσισεν ἐκ τοῦ ὑστερήματος του καὶ διδάσκαλον ἰδιαίτερον κατ' οἶκον νὰ ἔχη ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὴν σπουδὴν τῆς Ἑλληνικῆς. Τηλικαύτη ἢ φιλομάθεια αὐτοῦ! Ἀπὸ τοῦδε ἀρχεται νέα περίοδος τοῦ βίου τοῦ Παΐσιου! Αἱ ἔμμετοι αὐτῷ ἀρεταὶ ἀναζωπυρηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ζωπύρου τῶν γραμμάτων ἤρχισαν ν' ἀναδίδωσιν ἀγλαοὺς καρπούς. Γνωρίζεις, Παΐσιε, διατί σὲ ἠγάπησε τοσοῦτον ὁ νῦν ἐπαξίως ἀρχιερατεῦον Σεβασμιωτάτος Ἅγιος Σμύρνης Μελέτιος καὶ ὁ ἐλλόγιμος Ἐπίσκοπος Μυρέων Κυρίλλος; Σὲ ἠγάπησεν ὁ Σμύρνης δι' αὐτὸ τοῦτο. δι' ὅπερ σὲ ἠγάπησε καὶ ὁ ἀσίδιμος προκατόχος αὐτοῦ Χρυσάνθος, τοῦ ὁποῖου τοὺς ὀφθαλμούς σὺ ἐκλείπεις ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ὡς ἄλλος φιλόστοργος υἱός· σὲ ἠγάπησεν ὁ Μυρέων δι' αὐτὸ τοῦτο, δι' ὅπερ σὲ ἠγάπησε καὶ ἡ νῦν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δεξιὰ χεῖρ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ὁ Ἅγιος Ἐανθουπόλεως. Σὲ ἠγάπησαν, διότι διείδον ἐν σοὶ διὰ τοῦ διορατικοῦ αὐτῶν ὀφθαλμοῦ τὰς ἀρετὰς τὰς ὁποίας διείδον καὶ οἱ προκατοχοὶ αὐτῶν σὲ ἠγάπησαν, διότι γινώσκουσι καὶ οὗτοι νὰ ἐκτιμῶσι τοὺς εὐγενεῖς χαρακτήρας, ὡς ἐγίνωσκον καὶ οἱ προκατοχοί. Τίς ἀρχιερατικὴ λειτουργία ἐγίνετο ἄνευ σοῦ, Παΐσιε; ἢ λαμπρὰ τῶν Ἀρχιερέων παρουσία ἐπέστειλε σέ, Παΐσιε, καὶ σὺ ἐπέστειλεις τὴν Ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν· ὑπερηφανεύοντα, ἐνεκαυχώντο ἐπὶ σοὶ οἱ ἀξιοὶ οὗτοι Ἀρχιερεῖς περιστοιχιζόμενοι ὑπὸ σοῦ διακονούντος αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μητροπόλει τί ἐγίνετο ἄνευ σοῦ, Παΐσιε; πάντοτε σὲ εὔρισκον πρόθυμον οἱ Ἀρχιερεῖς εἰς πᾶν ὅτε καλὸν ἠδύνασο νὰ συντελεσῇ, ἔχων πολυερόνιον πείραν τοῦ τόπου τούτου καὶ τῶν συμπατριωτῶν σου. Γνωρίζεις διὰ τί σὲ ἠγάπησαν πάντες οἱ κατὰ καιροῦ ἔφοροι τοῦ ἱεροῦ τούτου ναοῦ; διότι

σὲ ἐδίδεπον πάντοτε πρόθυμον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἱεροῦ καθήκοντός σου, πρὸς πάντας προσήμιον, πρὸς πάντας γλυκὺν καὶ εὐπροσήμερον. «Γέγονας τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, ἵνα τοὺς πάντας κερδήσῃς.» Ὑπῆρξεν ἐνταῦθα ἐποχή, καὶ ἡ ἐποχὴ αὕτη δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπ' ἡμῶν. Ὑπῆρξεν ἐποχὴ μακρὰ καὶ σκοτεινὴ, ἐποχὴ πένθους καὶ ὀλιψέως, κλαυθμῶν καὶ ὀδυρμῶν, θρήνων καὶ κλαυμάτων, ἐποχὴ, καθ' ἣν ἡ Ραχὴλ Σμύρνη κλιούσα τὰ τέκνα αὐτῆς οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐποχὴ, καθ' ἣν πλείονας νεκροὺς ἀπῆνται τις καθ' ὅδον ἢ ἑσπέρως, ἐποχὴ τέλους, καθ' ἣν τοὺς πάντας ἐφυγάδευεν ἐντεῦθεν ἡ λαοσφόρος τῆς *χολέρας* ἐπιδημία, καὶ ἕως σὺ μόνος, Πάϊσιε, μετ' ὀλίγων ἄλλων ἱερῶν προσώπων διέμεινας ἐνταῦθα, μετὰ τοσαύτης αὐταπαρήσεως ὡς στύλος ἀκλόνητος, καὶ μετ' κίνδυνον τῆς ζωῆς σου ἐπετέλεσας τὸ καθήκον σου. Ἐν τοιοῦτοις καιροῖς ἀναρπάζεται μαλλόν ἡ ἀρετὴ τοῦ ἀνδρός, καὶ ἐν τοιαύτῃ ἀπαίσει ἐποχῇ ἀνεδείχθησιν σὺ, Πάϊσιε, γενναῖος, φιλόανθρωπος, οὐ μόνον φύλαξ ἀγρυπνῶν τοῦ ναοῦ τούτου γενόμενος καὶ περὶ τῆς κηδείας καὶ ταφῆς τῶν δυστυχῶν ἐκείνων θυμαίων ἐπιμελούμενος, ἀλλὰ καὶ ἔξω ἐν ταῖς ἐρήμιαις ὁδοῖς καὶ ἀγυαῖς τῆς ὑπὸ τῆς νόσου μαστιχομένης πόλεως περιτρέχων καὶ νοσηλεύων τοὺς πάσχοντας, καὶ ἐν γένει σπεύδων, ἔπου ἡ φωνὴ τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος σὲ ἐκάλει, καὶ μετ' εὐχαριστικῆς ὄντας αὐταπαρήσεως ἐπιτελῶν τὸ ἱερὸν καθήκον τῆς πρὸς τὸν πληθὸν ἀγάπης. Τότε δὴ τότε ἡ ἐφορὴ μαλλόν ἐξετίμησε τὴν ἀρετὴν σου καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων σὲ ἀντήμευσε. Τότε ὁ αἰδιδμος καὶ γενναῖος Σμύρνης Χρυσάνθος σὲ προὔδιδεσεν εἰς *Δευτεροβόντα*. Γινώσκεις διὰ τί οἱ συμπολιταὶ σου σὲ ἀγαπῶσι καὶ πάντες ἡλετριθεύοντες συνεκινήθησαν ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς εἰς Ἐπίσκοπον χριστονομίας σου καὶ τηλικαύτη δειγμάτια πραγματικὰ τῆς ἀγάπης των σοὶ ἔδωκαν; Σὲ ἠγάπησαν δ' ἕλα τὰ προειρημένα καὶ διὰ τὰ ἔξῃς προτέτι. Τίς κταλόγος συνδρομιῶν ὑπὲρ τῶν πασχόντων ὁμογενῶν ἠνοίγητο, καὶ ὁ Πάϊσιος δὲν ἐνεργάρετο συνδρομητῆς, προθύμος καὶ αὐτεπαγγέλτως συνεισφέρων καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ βελαντιοῦ του καὶ ὑπὲρ δυνάμιον πολυλάκις; Τίς συνδρομὴ πρὸς ἐκδοσὶν βιβλίου τινὸς ἐγένετο ἢ πρὸς ἴδρυσιν καὶ ὑποστήριξιν φιλοανθρωπικοῦ καθιδρύματος, καὶ ὁ Πάϊσιος δὲν ἦτο ἐκ τῶν πρώτων συνδρομητῶν; Ποῦ ἐγένοντο ἐξετάσεις Σχολείων, καὶ ὁ Πάϊσιος δὲν παρευρίσαστο ἐνθαρρύνων διδάσκοντας καὶ διδασκόμενους; Τίς ἐνδεῆς μαθητῆς ἐλάμβανεν ἀνάγκη βιβλίον καὶ συνδρομῆς, καὶ ὁ Πάϊσιος δὲν συνέτρεχεν αὐτῷ; Τίς ἐξετέλεσε κάλλιον τὸ συγγενικὸν αὐτοῦ καθήκον ἢ ὁ Πάϊσιος; Ἀλλὰ μήπως ταῦτα δὲν εἰναι γινώσκαι τοῖς πᾶσι καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ τὰ εἴπω ἐγώ; Τὰ λέγω οὐχὶ διὰ τὰ σὲ ἐγκωμιάσω, οὐχὶ διὰ τὰ σὲ θυμαίω, ἀπᾶσι! διότι οὐδεμίαν ὑπερβολὴν ποιῶμι λέγων ταῦτα; λέγω πᾶσαν γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν. Τὰ λέγω διὰ τὰ κεντῆσον τὴν φιλοτιμίαν σου πρὸς μεζονα τούτων ἔργα ἀκούεις; πρὸς μεζονα τούτων ἔργα ἐν τῷ νέῳ σταδίῳ σου. Τὰ λέγω διὰ τὰ δεῖξω ὅτι οἱ συμπολιταὶ σου Σμυρναῖοι εἶνε μὲν καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ καὶ λίαν ἐπισκεῖς καὶ συγκραταστικοὶ πρὸς τὰ ἀμαρτήματα τῶν ἀμαρτανόντων, δὲν εἶνε ἄλλοι καὶ κούφοι, ὥστε νὰ μὴ διακρίνωσι τὴν ἀρετὴν καὶ νὰ μὴ τιμῶσιν αὐτὴν ἐπαξίως. Τὰ λέγω διὰ τὰ δεῖξω εἰς τοὺς λοιποὺς θεράποντας καὶ ὑπηρε-

τας τῆς πατρίδος ὅτι ἔστις θελῆναι νὰ τιμηθῇ καὶ ἀγαπηθῇ ὑπὸ τῆς πατρίδος πρέπει διὰ τῶν ἔργων καὶ οὐχὶ διὰ τῶν λόγων νὰ δεῖξῃ ὅτι εἶνε ἀξίως τιμῆς καὶ ἀγάπης. Δὲν ἔχει τὸ ἔθνος ἡμῶν τὴν ἀνάγκη δεινῶν θεολόγων καὶ ρητόρων πολυφθόγων, ἔστιν ἔχει ἀνάγκη κληρικῶν ἀναγέτων, ἔστιν καὶ τὰς στοιχειώδεις μόνον ἐγκωμίας γινώσκεις ἔχοντων κληρικῶν εὐαγγελικῶν καὶ πρακτικῶν ἀνθρώπων, διδασκόντων τοὺς ἀπλουτέρους νοουθετούντων τοὺς νοθεύσεις ἀνάγκη ἔχοντας, συντρεχόντων εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν πτωχῶν καὶ δυστυχῶν, παρηγορούντων τοὺς παρηγορίας δεομένους, ἐν ἐνὶ λόγῳ κληρικῶν ἔργους καὶ οὐχὶ λόγους ἐπιδεικνυμένων τὴν αὐτῶν ἀρετῆν. Ἔργων διψῆ ὁ Ἑλληνισμός, λόγων δὲ κεκέρσεται: πολλοὶ οἱ ἐν λόγοις δεινοὶ, ὀλιγοὶ δὲ οἱ ἐν ἔργοις: πολλὰ λέγονται μετὰ θυρόδου καὶ πατάγου, καὶ λέγονται μόνον ἵνα λέγῶνται, ἀλλ' ὀλίγα ἐκτελοῦνται διὰ τοῦτο ἔπου ἀν' ἴδιων ἔργα, ἔστωσαν καὶ μικρὰ ταῦτα, φαίνονται ἡμῖν μεγάλα, ὡς ἤθελε φαῖν ἑἶς τὸν ὀδοιποροῦντα ἐν ἀσκήματι καὶ ἀνδρῶν τινὶ πεδιᾶσι τὸ μικρὸν καὶ θολωμένον ρυάκιον μέγας καὶ καθαρὸς ποταμὸς, ἢ ἐν ἐρήμῳ τινὶ οἶον τῆ *Ζαχάρφ* μικρὰ τις βασις παραδέστος φαίνεται ἢ βασις ἐν τῇ ἐρήμῳ: μεγάλα καὶ οὐράνια φαίνονται ἡμῖν τὰ μικρὰ ἔργα ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ τῶν ἔργων. Λυπεῖται σὺ, Πάϊσιε, καὶ κλαίεις ἀποχαιρετῆς ἡμᾶς, ἀλλὰ μὴ ἡμῆς χαίρομεν ἀποχωριζόμενοι σοῦ; Χαίρομεν, ναί, διὰ τὸν προειρημένον σου ἐκεῖ ἔπου σὺ ἔπρεπεν ἀλλὰ λυπεύμεθα ὅτι χάνομεν ἕνα καλὸν κληρικόν, ἕνα πρακτικὸν ἀνθρωπον ἐνοήσαντα καλῶς τὴν ἀποστολὴν σου. Ὑπαγε λοιπὸν ἐκεῖσε, ἔπου σὲ καλεῖ τὸ νέον ἱερὸν χρέος σου. Εὐτυχεῖς ὁ Μοσχονήσιος, ἀπολαύωντες τοιοῦτον ἀρχιερέως: τύμα δύνανται νὰ εἴπωσι: «Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν Ἀρχιερέως.» Ὑπαγε, καὶ αἰ εὐχαὶ μετὰ τῶν δακρῶν καὶ τὰ δάκρυα μετὰ τῶν εὐχῶν πάντων τῶν συμπολιτῶν σου θὰ σὲ συνοδεύωσιν ἐκεῖσε ἀπερχόμενοι. Ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θέλεις λησμονῆσαι τὴν γεννηθῆσαν καὶ ἐκτρέφασάν σε Σμύρνην, ὡς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς οὐδέποτε θὰ σε λησμονήσωσιν. Ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θέλεις λησμονῆσαι τὴν ἀναπτύξασαν τὸν νοῦν σου καὶ μορφώσασαν τὸ ἦθος σου πνευματικὴν μητέρα Εὐαγγελικὴν Σχολήν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ τῆς πόλεως καθιδρύματα. Ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἀκούωμεν νέους ἐκεῖ θριαμβοῦσας σου, καὶ θὰ ἀγαλλώμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ θὰ ἐγκωμιάμεθα ὅτι Σμυρναῖος ἀνὴρ ὁ Μοσχονήσιος Πάϊσιος πέφυκεν.

Ἀλλὰ, Πάϊσιε, ἀν τὸ μέτρι τοῦδε πέλαγος τοῦ βίου σου κατόρθωσας νὰ διαπλεύσῃς ἔσον ἐνεστιν ἀπροσδόκητος καὶ ἀπράλως, κατόρθωσας, διότι τὸ πέλαγος τοῦτο ἦτο ἄνευ ὑφαλῶν καὶ σκοπέλων ἦτο θάλασσα ἥρεμος καὶ γαληνία, θάλασσα ἀνευ πρικυμίας. Ἀπὸ τοῦδε ὅμοις ἔχεις νὰ διαπλεύσῃς πέλαγος μετὰ ὑφαλῶν καὶ σκοπέλων, θάλασσαν ταραττομένην ὑπὸ παντοίων ἀνέμων. Ἐπιχειρῶ λοιπὸν ἀνάγκη μεγίστης προσοχῆς μὴ τὸ σκάφος σου προσκῆψῃ εἰς τινὰ ὑφαλον ἢ σκόπελον, μὴ συντριβῇ, μὴ ναυαγήσῃ! μέχρι τοῦδε ἦτο ὑπὸ ἀρχῆν, ἦδη σὺ θὰ ἀρχεῖς γινώσκεις πῶσον δύσκολον εἶνε τὸ ἀρχεῖν; πολλοὶ ἀρχόμενοι μὲν εὐδαιμονοῦσιν, ἀρχόντες δὲ ναυαγοῦσι: τὸ ἀρχεῖν εἰς ἡ λυθία λίθος τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνθρώπου. «Ἀρχὴ ἀνδρα δεῖκνυσιν.» Ὑφαλοὶ καὶ σκόπελοι τοῦ νέου σταδίου σου εἶνε πολλοὶ: ἀλλ' οἱ κινδυνώδετεροι

αὐτῶν εἶνε ἡ πλεονεξία καὶ ὑπερηφάνεια. Πρότεχε, πρὸς Θεοῦ, μὴ προσκῆψῃς εἰς τινὰ ἐκ τούτων τῶν σκοπέλων ἢ πλεονεξία φέρει τὴν ἀδικίαν, καὶ ἡ ἀδικία εἶνε ἡ μεγίστη τῶν κακιῶν, ὡς ἡ δικαιοσύνη ἢ μεγίστη τῶν ἀρετῶν: «ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πάσ' ἀρετῆ» ἡ ὑπερηφάνεια φέρει τὴν ἀσέβειαν, διότι ὠθεῖ τὸν ἔχοντα αὐτὴν εἰς τὴν καταβρόχην: οὐ μόνον τοῦ πλησίον ἀλλὰ καὶ τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ: καὶ ἀν ἡ εὐσέβεια ἦε ἡγεμὼν πατῶν τῶν ἀρετῶν, ἡ ἀσέβεια εἶνε ἡγεμὼν πατῶν τῶν κακιῶν. Ὅσον ὑψηλότερα εἶνε ἡ περιωπὴ εἰς τὴν ὁποίαν ἀναβαίνει, τόσον πλείονος φόβος ὑπάρχει μὴ καταπέσῃ. Μὴ σε φουσιώσωσιν οἱ ἔπαινοι: ἡμῶν πολλοὶ οἱ ἐπαινεταὶ καὶ φίλοι σου σήμερον, ἀλλ' οἱ αὐτοὶ οὗτοι καὶ πλείστοι ἄλλοι κατήγγοροι καὶ ἔχθροί σου ἔσονται αὔριον, ἀν, ὁ μὴ γένοιο! παρεκτραπῆς τῆς εὐθείας. Μὴ κατασχῆς τὴν ψῆφον τοῦ γερουτῆος σου καὶ τὴν ἐκλογὴν τῆς Μεγαλῆς Ἐκκλησίας. Ἀρκούσιν αὐτῇ τὰ μικρὰ ποτήρια, τὰ ὁποῖα ἔπιε καὶ πίνει καθ' ἑκάστην. Σὺ μάλιστα πρέπει νὰ προστεθῆς ὡς νέος στύλος τῆς κλονιζομένης ἐκκλησίας.

Πάρελθε τοῖνον πρὸ τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ γόνυ κλίνας δέξαι τὰς εὐχὰς τὸν σεβασμιωτάτου πατρός σου, τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ τῶν συλλειτουργούντων αὐτοῖς ἱερέων, καὶ ἐνισχυόμενος ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἡ ὁποία κατὰ τὴν φρενῶν τῶν ὄρων κατελεύσεται ἐπὶ σε, διαίτησον τὸ νέον σταδίον σου ἀμέμπως καὶ ἀνεπιλήπτως.»

Ὁ Θεοφιλέτατος Ἅγιος Μοσχονήσιος ἀπέρχεται: ἔσον οὕτω εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, ἥς τὸ ποίμιον ἀνυπομῶνως ἀναμένει τὸν Ποιμένα αὐτοῦ.

Τὸ ἐφ' ἡμῖν συγχαίροντες τῇ Σεβ. ἡμῶν Μητρί, τῇ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, διὰ τὴν ἐξαιρετὸν ἐκλογὴν τῆς, πεπολιθῆμεν ὅτι οὐδὲλως ψευθεῖσεται: τῶν ἐλπίδων αὐτῆς. Ἐπιφωνῶντες δὲ ἀπὸ καρδίας τῇ Α. Θεοφιλίᾳ τὸ *Καὶ εἰς ἀνώτερα!*, τιετεύομεν τὸν Μέγαν τοῦ Οὐρανοῦ Ἀρχιθῆτην ὅπως ἀναδείξῃ τὸν νέον αὐτοῦ Ἱεροφάντορα ἀξιώτατον τῆς ἐν ἡ ἐκλήθῃ ἱερῆς κλήσεως, ἥς τὰ καθήκοντα ἔσον ὑψηλὰ τοσοῦτον καὶ σωτήρια τοῖς ἐφ' ὧν πρόκειται: νὰ ἐξασκηθῶσιν. Εἴθε ὁ τῶν πάντων Θεός, ἐξ οὐ πᾶν δώρημα τέλειον, ἐπιδαψιλεύσι αὐτῷ ἀνωθεν τὰς ἱερὰς εὐλογίας Του πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ δυσδαπέτατου φορέου του.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΙΩΝΩΝ ΑΝΕΚΛΟΤΟΝ.

Ὁ ἐν Σμύρνην ἱατρὸς κ. Μ. Π. Κοσσοῆς, ἀναστάσης λίθων ἐνεπιγράφων ἐκ τοῦ πρὸ μηνῶν καταδαριζομένου φρουρίου τῆς Σμύρνης τοῦ ἐπικαλουμένου τοῦ ἀγ. Πέτρου ἡ κοινῆς Κρομμυδοκάστρου, ἐκόμενος αὐτὸν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς Ἀθήνας καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας, τὸ ἐν τῷ Βαρβακίου. Ἰδοὺ τὰ ἐπ' αὐτοῦ γράμματα:

Ἐδοξεν Ἰώνων τῶι κοινῶι τῶν τρεῖς[ε]κατὰ δεκα πόλεων ἐπειδὴ Ἰπποστράτης Ἰπποδῆ Μιλ(ή)σιος φίλος ὢν τῷ βασιλεῶ[ι]ς Λυσιμάχου καὶ στρατηγῆ[ι]ς ἐπὶ τῶι πόλεω[ι] ὄ. τῶν Ἰσθμῶν καταστατῆ[ι]ς οἰκειῶς [ε]κατὰ [ε]κατὰ

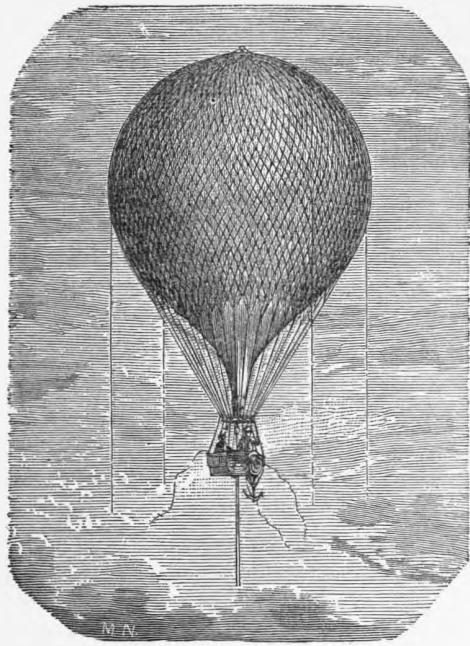
λαυροῦτως καὶ ἰδίαι ἐκάστη τῶι π[ό]λεωι καὶ κοινῇ πᾶσι χρώμενος διατελεῖ, ἀγαθῆι τύχη, δεδούθει τῶι κοινῶι, ἐπαινεταὶ Ἰπποστράτη τοῦ Ἰπποδῆμου Μιλῆσιον ἀρετῆς ἕνεκα καὶ

10. εὐνοίας, ἥς ἔχων διατελεῖ πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἰώνων, καὶ εἶναι αὐτὸν ἀτελῆ πάντων εἶναι ταῖς πόλεσι ταῖς τῶν Ἰώνων ταῦτα δὲ ὑπάρχειν Ἰπποστράτῳ αὐτῷ: καὶ ἐγγίνοις στήσ[ε] δὲ αὐτοῦ καὶ εἰκόνα γαλικῆν ἐφ' ἵππου ἐμ. Πανιω[ν]ίωι,

15. ἐλέσθαι δὲ πόλεις δύο ἦδη, αἵτινες ἐπιμνησονται, ὅπως ἀν ἡ εἰκόνη ἡ Ἰπποστράτῳι σταθῆι κατὰ τάχος, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ πάντες εἰδῶσιν, ὅτι Ἰώνες τοὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἀνδρας καὶ χρεῖμα παρεχομένους ταῖς πόλεσι τιμῶσι δωρεαῖς ταῖς προσκρούσαις ἀνεργεκεῖν δὲ ἐκάστους τῶι βουλευτῶν τὰ ἐγνωσμένα Ἰοσι εἰς τὰς ἰδίας πόλεις, ὅπως ὑπάρχειν ἐν τοῖς δημοσίοις ἀναγεγραμμένα τὰ ἐγνωσμένα ὑπὸ Ἰώνων τὸ δὲ δῶγμα τὸ δε [ἀνα] 25 γράψ[ε] εἰς τὸ βᾶθρον τῆς εἰκόνης τῆς [χ]αλικῆς

Ὁ λίθος, ἐφ' οὗ τὰ γράμματα, εἶνε ὑπομέλας, σχήματος τετραγώνου, ὕψους 0,40, πλάτους τοῦ αὐτοῦ, πάχους 0,14: δὲν σώζει τὸ ἀρχικόν του μέγεθος, διότι ἀπεκόπη πρόπολις πρὸς τὰ δεξιὰ τῶ ὄροντι, ἦτοι κατὰ τὸ τέλος τῶν στίχων, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ κάτω του μέρος ἀπεκόπη, ἔθεν καί τινες στίχοι, δύο ἢ τρεῖς, οἱ τελευταῖοι, ἐξέλιπον, μόλις δ' ἐν τῷ τόπῳ τῶ μετὰ τὸν 25 στίχον ὑπελείπονται λεῖψανα δύο ἢ τριῶν γραμμάτων καὶ τούτων ἀδήλων. Διέκρινα δὲ ἐν τῇ γλυφῇ τινῶν γραμμάτων χρωμα ἐρυθρὸν σωζόμενον, ἔπερ θὰ εἶχον ἔκκαλοι πάντα, ἵνα εὐκολώτερον ἀναγινώσκωνται ἀπὸ τῆς σκοτεινῆς τοῦ λίθου ἐπιφανείας.

Τὸ ψήφισμα ἐστὶ δὲν στερεοῖται σπουδαιότητος, εἶνε φανερόν, διότι εἶνε ὄχι νεώτερον τοῦ πρὸ Χριστοῦ ἔτους 281, καὶ ὁ ἀπέθανεν ὁ δεύτερος οὐκιστῆς τῆς πόλεως Σμύρνης, βασιλεὺς Λυσιμάχος, ὃν συνεπλήρωσα κατὰ τὸ ἐκὸς ἐν στίχ. 3, καὶ διότι βεβαίω, ὅτι ἡ Σμύρνη ἐτελεῖ τότε εἰς τὸ κοινὸν τῶν 13 ἰωνικῶν πόλεων, ὡν τῆπος συνδός ἦτο τὸ Πανιώνιον τὸ πρὸς βορρᾶν τοῦ ὄρους Μυκάλης. Ἐκεῖ ἀν ποτε γίνωσι ἀνασκαφαί, ἴσως εὑρεθῆ καὶ τὸ βᾶθρον τοῦ Ἰπποστράτου ἔχον ἐπιγεγραμμένον τὸ εἰς τιμὴν του ψήφισμα, ὡς λέγει ὁ 25 στίχος, τὸ δὲ παρὸν ἡμῶν καίμενον εἶνε πιθανότατα τὸ ἐπὶ στήλης τινὸς ἐν αὐτῇ τῇ Σμύρνη σταθείσης, ὡς θὰ ἐστήθησαν καὶ ἐν ἐκάστη τῶν ἄλλων 12 πόλεων. Ἄν ὁ Ἰπποστράτης ὁ παρὰ Διοδώρῳ 19.46 θύναται νὰ ἦνε ὁ αὐτὸς τῷ Μιλησίῳ τούτῳ, ἀς ἴδωσιν ἄλλοι. Ἡ ἐν στίχῳ 23 λέξις *δηλονότια* σημαίνει τὰ ἀργεῖα, ὡς καὶ ἐξ ἄλλων ἰωνικῶν ἐπιγραφῶν τούτου γινώσκεται. — Εὐχόμεθα καὶ ἄλλοι τῆς μικρᾶς Ἀσίας κάτοικοι νὰ φιλοτιμηθῶσι, ὡς ὁ κ. Κοσσοῆς, νὰ ἀνασώζωσι τοιαῦτα μνημεῖα, διασωτίζοντα τὴν τῶν προγόνων ἡμῶν ἱστορίαν. Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1872. (Ἐκ τῆς «Κρήτης».) ΣΤΕΦ. Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.

ΤΑ ΑΕΡΟΣΤΑΤΑ.

Οι αδελφοί Μογκολφιέροι ανακάλυπτονται τὰ διὰ πυρὸς ἀερόστατα. — Οἱ ἀδελφοὶ Στέφανος καὶ Ἰωσήφ Μογκολφιέροι χρησιμοποίησαν τὴν μικρὰ πόλιν τῆς Ἀννοναίης ἐν Βιβαρταίῳ εἶνε ὡς εἰσπνεύσει τῶν διὰ πυρὸς ἀερόστατων, τὰ ὅποια διὰ τοῦτο καλοῦνται συχνάκις μογκολφιέροι. Πρακτικῶς ὅτι πᾶν ἀερόστατον εἰδικῶς ἐλαφρότερον τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος πρέπει νὰ ἀνυψῶται εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, διὰ τὴν διαφοράν τῆς πυκνότητος τοῦ ἀέριου ὡς πρὸς τὸν περὶ αὐτὸ ἀέρα, οἱ ἀδελφοὶ Μογκολφιέροι κατασκευάσαν τεχνικῶς ἐλαφρότατον ἀέριον δι' ἀπλουστᾶτος μέσου, τοῦτέστι θερμαίνοντες ὄγκον ἀέρος περιεχόμενον ἐντὸς σιλικῶν στερεοῦ χαρτίου. Ἀφ' οὗ προητοιμάσθησαν δι' ἀρμόδιων δοκιμῶν, ἔκκλιναν τοὺς συμπόλιτας τῶν μέρτων τοῦ ἀποτελέσματος τῶν πειραμάτων τῶν.

Τὴν 4 ἰουλίου 1783 ἀπέβησαν πλῆθος συνεθλίβετο ἐπὶ μιᾷ τῶν πλατειῶν τῆς μικρᾶς πόλεως Ἀννοναίης. Ἡ ἀερόστατικὴ μηχανή, κατασκευασμένη ἐκ χονδροῦ πικίου ἐνδεδυμένου μὲ χαρτίνον, ἔφερον εἰς τὸ κατώτερον αὐτῆς μέρος πύρανον (μαγκάλι), ἐφ' οὗ ἐκείατος ἄγυρον καὶ μάλλιαν πρὸς παραγωγὴν τῆς ἐξογκώσεως τοῦ σφαιρωμένου διὰ τοῦ θερμοῦ ἀέρος. Αἱ ἐπευφημίσεις τῶν θεατῶν ἐχαιρέτησαν τὴν μηχανήν, ἧτις ὑψώθη ἐντὸς δέκα λεπτῶν εἰς πεντακοσίων μέτρων ὕψος.

Τὰ μέλη τῆς συνελεύσεως τοῦ Βιβαρταίου, παρευρισκόμενα εἰς τοῦτο τὸ πείραμα, διηύθυναν τὴν ἀκριβογραφίαν τῆς ὠραίας ταύτης ἐργασίας εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων, τιστὴ προσεκέλευσαν ἀμέσως τὸν Στέφανον Μογκολφιέρον εἰς τὴν

πρωτεύουσιν, καὶ ἀπεράσισε νὰ ἐπαναληφθῆ τὸ πείραμα δι' ἐξόδων τῆς.

Ὁ Φυσικὸς Κίρκολος. — Ἄλλ' ὅλοι οἱ Παριῖσιοι ἦσαν ἀνυπόμεινοι νὰ χαρῶσι τὸ νέον τοῦτο θέαμα. Ἦνοιχθη δημοσία συνδρομὴ ἧτις ἔφερε 10000 φράγκων ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. Ὁ Κάρλος, καθηγητὴς τῆς Φυσικῆς μεγάλῃς φήμης, ἐπεφορτισθὲν τὸ νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς σφαίρας, ἧτις ἐξετελέσθη εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν ἀδελφῶν Ροβέρτων, ἐργατῶν ἐργαλείων Φυσικῆς.

Οὐδεὶς ἐν Παρισίῳ ἐγνώριζεν εἰσέτι τὴν φύσιν τοῦ ἀέριου, τὸ ὅποσον μεταχειρίσθησαν ἐν Ἀννοναίῃ οἱ ἀδελφοὶ Μογκολφιέροι ἐγνώριζον μόνον, κατὰ τὴν σταθερὰν ἀναφορὰν ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τοῦ Βιβαρταίου, ὅτι τὸ ἀέριον τοῦτο ἦτο «κατὰ τὸ ἡμισυ ἐλαφρότερον τοῦ κοινῶ ἀέρος.» Χωρὶς νὰ χρονοτριβήσῃ εἰς τὸ νὰ ζητήσῃ ποῦν ἦτο τοῦτο τὸ ἀέριον καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι ὁ θερμὸς ἀήρ ἦτο τὸ μέσον δι' οὗ ἀνύψωσαν τὸ ἀερόστατον οἱ ἀδελφοὶ Μογκολφιέροι, ὁ Κάρλος ἀπεράσισε νὰ γεμίσῃ τὴν σφαῖραν τοῦ ἐξ ὑδρογόνου, σώματος μὴ γνωρισθέντος εἰμὴ πρὸ ὀλίγου εἰς τὰ χημικὰ ἐργαστήρια καὶ τὸ ὅποσον εἶνε δεκάκις καὶ τετράκις εἰδικῶς ἐλαφρότερον τοῦ ἀέρος.

Τὴν 27 Αὐγούστου 1783 ἡ σφαῖρα αὕτη πλήρης ὑδρογόνου, ἀρθεῖσα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κήπου τῶν Τουιλεριῶν ὑπὸ τοῦ Καρόλου καὶ τοῦ Ροβέρτου, ἔφθασεν εἰς ὀλιγώτερον δύο λεπτῶν εἰς χιλίων μέτρων ὕψος. Αἱ ἀνευφημίαι καὶ αἱ φωναὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν τριακοσίων χιλιάδων θεατῶν τοῦ ὠραίου τοῦτου πειράματος ἐχειρέτισαν τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πρώτου ἀερόστατου δι' ὑδρογόνου.

Ὁ Μογκολφιέρος ἐν Παρισίῳ. — Ἀπκιντῶν εἰς τὴν ἐκτρα-

σθεῖσαν ἐπιθυμίαν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ὁ Στέφανος Μογκολφιέρος ἐπῆγεν ἀμέσως εἰς τὴν πρωτεύουσιν. Τὴν 19 Σεπτεμβρίου 1783 ἐπανελάβε τὸ πείραμα τοῦ διὰ πυρὸς ἀερόστατου, ὡς ἐγένετο ἐν Ἀννοναίῃ. Ἐκλείσθησαν ἐντὸς κλωσίου λυγαριᾶς, κρεμασμένου ἐκ τοῦ κατωτέρου μέρους τοῦ ἀερόστατου, κριός, πετεινὸς καὶ νῆσσα. Οἱ πρῶτοι οὗτοι ἀερονύται ἔκκλιναν εὐτυχῶς ταξίδιον καὶ ἀφ' οὗ ὑψώθησαν εἰς μέγα ὕψος κατέβησαν ἐπὶ τῆς γῆς ἀβλαβεῖς.

Πρῶτον διὰ πυρὸς ἀερόστατον φέρον ἀεροναύτης. — Ἡ ἐπιτυχία τῶν ὠραίων τούτων πειραμάτων ἐνεθάρρυνε τὸν Μογκολφιέρον εἰς τὸ νὰ κατασκευάσῃ ἀερόστατον δυνάμενον νὰ φέρῃ ἀνθρώπους. Διέθεσε λοιπὸν περὶ τὸ κατώτερον μέρος τοῦ στομίου τῆς σφαίρας κυκλικὸν ἐξώστην ἐκ λυγαριᾶς κεκαλιμμένον μὲ κανίον, σχηματίζοντα εἶδος δρυεράκιου εἰς ὕψος ἀνθρώπου καὶ προωρισμένου νὰ δώσῃ θέσιν εἰς ἀνθρώπους. Νέος τις Φυσικὸς, ὁ Πιλάτρος δὲ Ροζιέρος, καὶ ἀξιωματικὸς τις Γάλλος, ὁ Μαρκεσίος δ' Ἀρλάνδου, ἐτόλμησαν νὰ ριψοκινδυνεύσωσιν ἐπὶ τοῦ ἐπιστραλοῦς ἐκείνου πλοιαρίου.

Τὴν 21 ὀκτωβρίου 1783 μετὰ μακροῦς δισταγμοῦς ἐκ μέρους τοῦ Μογκολφιέρου καὶ τοῦ Λουδοβίκου ἰσ', οἵτινες ἐροβούοντο περὶ τῆς τύχης τῶν ἀνδρείων ἀεροναυτῶν, ὁ Πιλάτρος δὲ Ροζιέρος καὶ ὁ Μαρκεσίος δ' Ἀρλάνδου ἐρίσθησαν εἰς τὸν ἀέρα φερόμενοι ὑπὸ διὰ πυρὸς ἀερόστατου κατασκευασθέντος ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Μογκολφιέρου. Ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ φρουρίου δε λα Μουετ κειμένου εἰς τὸ δάτος τῆς Βουλῆνης. Τὸ ἐναέριον αὐτῶν ταξίδιον ὑπῆρξεν εὐτυχέστατον. Τοὺς ὑπεδέχθησαν μετὰ τὴν κάθοδον αὐτῶν ὡς ἀληθεῖς θριαμβευταί.

Πρώτη ἀνάβασις ἀερόστατου ὑδρογόνου φέροντος ἐπιβάτας. — Τὸ λαμπρὸν πείραμα τοῦ Πιλάτρο δὲ Ροζιέρου καὶ τοῦ Μαρκεσίου δ' Ἀρλάνδου ἐπανελήθη μετ' οὗ πολὺ μὲ σφαῖραν ὑδρογόνου ἀερίου, ἕπερ παρείχε περισσοτέραν ἀσφάλειαν παρ' ὅσῃν σφαῖρα διὰ πυρὸς πρὸς ἀεροπορίαν. Τὸ πείραμα τοῦτο ἐγένετο τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1783. Ὁ Κάρλος καὶ ὁ Ροβέρτος ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ κήπου τῶν Τουιλεριῶν, καὶ κατέβησαν μετὰ δύο ὥρας ἐννέα λεύγας μακρὰν τῶν Παρισίων εἰς τὸ λειβάδιον τοῦ Νεσλίου.

Τὸ προαναφερθὲν πείραμα ἀρῆκεν ἐποχὴν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀεροναυτικῆς τέχνης, ἐπειδὴ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὁ Φυσικὸς Κάρλος ἐδημιούργησεν ὄλα τὰ μέσα τὰ τεθέντα εἰς ἐνέργειαν ἔπειτα εἰς τὰς ἀεροπορίας, ἦγον τὴν βαλβίδα πρὸς κατάβασιν τοῦ ἀερόστατου, διδομένης διεξόδου εἰς τὸ ἀέριον, τὸ πλοιαριον τὸ δεχόμενον τὸν ἀεροναύτην, τὸ ἔριμα πρὸς μετρίασιν τῆς ταχύτητος τῆς καταβάσεως, τὸ ἐξ ἐλαστικοῦ κόμματος χρίσμα τὸ ἐνηρμοσμένον ἐπὶ τῆς μεταξίνης σφαίρας πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ὑπεκφυγῆς τοῦ ἀερίου ὑδρογόνου, τὴν χρῆσιν τοῦ βαρομέτρου τοῦ δεικνύοντος διὰ τῶν μεταβολῶν τοῦ ὕψους τῆς στήλης τοῦ ὑδραργύρου, ἐάν τὸ ἀεροποροῦν πλήρωμα ἀναβαίη ἢ καταβαίη εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, καὶ πρὸς καταμέτρησιν ἐν ἀνάγκῃ τοῦ ὕψους εἰς τὸ ὅποσον τὸ ἀερόστατον εὐρίσκειται.

Τὸ ἀέριον, τὸ ὅποσον ὁ Φυσικὸς Κάρλος μεταχειρίζετο ἵνα πληρώσῃ τὴν σφαῖραν τοῦ, ἐσχηματίζετο ἐντὸς πολλῶν βουτσίων περι-

εχόντων θεϊκὸν ὄξύ, σίδηρον καὶ ὕδωρ· τὰ βουτσία ταῦτα εἶχον σωλῆνα μεταλλινὸν φέροντα τὸ ἀέριον εἰς μεγαλειότερον βουτσίον ἡμιπλήρες ὕδατος ὅπως ἀπογυμνωθῆ ἐκ τῶν ξένων ἀερίων, τῶν διαλυτῶν ἐν τῷ ὕδατι· ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ μεγάλου τούτου βουτσίου τὸ ὑδρογόνον ἀέριον διηυθύνετο διὰ σωλῆνος ἐλαστικοῦ κόμματος ἐντὸς τῆς μεταξίνης σφαίρας.

Ὁ Βλαγκάρδος διαβαίνει δι' ἀερόστατον τὸν πορθμὸν τοῦ Καλαί. — Ὁ Βλαγκάρδος Γάλλος ἀεροναύτης, ἀφ' οὗ ἐξετέλεσε πολλὰς λαμπρὰς ἀεροπορίας, συνέλαβε σκοπὸν ἀπιεύτου τόλμης εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ ἀερόστατικὴ ἐπιστήμη ἦτο εἰσέτι πλήρης δισταγμῶν καὶ ἀβεβαιότητων. Προεκήρυξεν ἔτι μὲ πρῶτον οὖρον ἀνεμον ἔμελλε νὰ διαβῆ δι' ἀερόστατου ἐκ Δούβρης εἰς Καλαί ὑπερβαίνων τὸν πορθμὸν, ὅστις χωρίζει τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τῆς Γαλλίας.

Τὴν 7 Ἰανουαρίου 1785 ὁ Βλαγκάρδος ὑψώθη τῷ ὄντι μετὰ τινος Ἰρλανδοῦ, τοῦ δόκτορος Γεφρισίου, ἐντὸς ἀερόστατου δι' ὑδρογόνου ἀρθεῖντος ἐκ τῆς παραλίας τῆς Δούβρης. Ἐνῶ ἦσαν ὑπεράνω τῆς θαλάσσης καὶ σχεδὸν εἰς τὸ τρίτον τῆς ἀεροπορίας τῶν, τὸ ἀερόστατον ἤρχισε νὰ καταβαίη· ἔρριψαν τὸ ἔριμα τῶν καὶ τὸ ἀερόστατον ἀνυψώθη καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν Γαλλίαν. Ἐνῶ ἔβλεπον ἤδη τὰ παράλια τῆς Γαλλίας, ἡ σφαῖρα ἧτις ἀπέβαλλεν ἀέριον ἤρχισε πάλιν νὰ καταβαίη ταχέως. Ρίπτουσιν εἰς τὴν θάλασσαν τὰς ζωτροφίας τῶν, τὰς ἐξαρτήσεις τῶν καὶ αὐτῶν τὰ φορέματα. Ἀλλὰ τὸ ἀερόστατον ἐξηκολούθει νὰ καταβαίη. Τέλος ἀφ' οὗ πλέον παρὰ μίαν φορὰν ἐκινδύνευσαν νὰ πέσωσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ἔφθασαν εἰς τὸ παράλιον καὶ ἀπέβησαν εἰς τὰς πύλας τῆς Καλαί, ὅπου ἐγένετο λαμπρὰ ὑποδοχὴ εἰς τοὺς ἀεροναύτας. Ὁ Βλαγκάρδος ἔλαβε παρὰ τοῦ δημάρχου ἐπιστολὰς δι' ὧν τῷ ἐδίδοτο ὁ τίτλος τοῦ πολίτου τῆς Καλαί, καὶ τὸ ἀερόστατον αὐτοῦ παρακατετέθη πρὸς ἀνάμνησιν τοῦτου τοῦ συμβάντος εἰς τὴν πρώτῃν ἐκκλησίαν τῆς πόλεως.

Θάνατος τοῦ Πιλάτρο δὲ Ροζιέ. — Ὁ Πιλάτρο δὲ Ροζιέ, ὅστις ἀνέπτυξε προτερήματα μέγала καὶ ζῆλον ὑπὲρ τῶν προόδων τῆς ἀεροναυτικῆς, ἐχάθη ὀλίγον ἔπειτα τὴν 5 ἰουνίου 1785, θέλων νὰ μιμηθῆ τὴν τολμηρὰν ἀπέπειραν τοῦ Βλαγκάρδου. Ἐίχε φαντασθῆ νὰ συνδυάσῃ εἰς μοναδικὸν τι σύστημα τὰ δύο μέσα τὰ ὅποια ἕως τότε μεταχειρίσθησαν ἦγον τὴν μογκολφιέρων καὶ τὸ δι' ὑδρογόνου ἀερόστατον. Ἐσκόπευε νὰ διαβῆ οὕτω τὴν Μάγχην καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀναχωρῶν ἐκ τῆς παραλίας τῆς Βουλῆνης. Ἀλλ' ὀλίγας στιγμὰς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν καὶ προτοῦ μάλιστα φθάσῃ ὑπεράνω τοῦ Ὀκεανοῦ, τὸ ὕψωμα τῆς τοῦ ὑδρογόνου σφαίρας ἐσχίσθη, ἐνῶ ὁ ἀεροναύτης κατεβίβχε τὴν βαλβίδα, καὶ τὸ ἀερόστατον κενωθὲν τοῦ ἀέρος ἔπεσεν ἐπὶ τῆς μογκολφιέρας καὶ διὰ τοῦ βάρους αὐτοῦ ἔρριψε τὸ σκεῦοςμα κατὰ γῆς. Ὁ Πιλάτρο δὲ Ροζιέ, ὅστις ἀπέθανεν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, συνωδεύετο ὑπὸ τινος Φυσικοῦ τῆς Βουλῆνης καλουμένου Ρομονοῦ, ὅστις μετέσχε τῆς θλιβερᾶς τύχης ἐκείνου.

Τὰ ἀερόστατα ἐν χρήσει εἰς τοὺς πολέμους τῆς δημοκρατίας. — Αἱ ἀερόστατικαὶ σφαῖραι, κρατούμεναι διὰ κινήσεων ἐκ τῆς γῆς εἰς ἀρμόδιον ὕψος ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ, ἠδύνατο νὰ παρέξωσι θέσεις κατασκοπέσεως τῶν δυνάμεων καὶ τῶν κινήσεων τοῦ ἐχθροῦ. Ἐσκέφθησαν κατὰ τὸ 1794 νὰ θέσωσι τὸ μέσον τοῦτο

εις χρῆσιν τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων, καὶ ἐδημιουργήθησαν ἐπὶ τούτου λόχοι τινὲς ἀεροστατῶν. Νέος τις φυσικὸς καλούμενος Κουτέλλος ἔλαβε τὴν διοίκησιν τοῦ πρώτου λόχου τῶν ἀεροστατῶν. Τὸ ἀερόστατον τοῦ λοχαγοῦ Κουτέλλου προσέφερον ἀληθεῖς ὑπερσεῖς εἰς τὴν μάχην τῆς Φλερούς. Μετεχειρίσθησαν προσέτι ἀερόστατα εἰς τινὰς ἐκστρατείας. Ἄλλα τὸ στρατιωτικὸν στάδιον τῶν ἀεροστατῶν δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ. Ὁ πρῶτος ὑπαρκτός Βονοπάρτης, ὅστις δὲν εἶδε πίστιν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἀεροστατῶν εἰς τὰ στρατεύματα, διέλυσε τοὺς δύο λόχους τῶν ἀεροστατῶν καὶ ἔκλεισε τὰ σχολεῖα τὰ συσταθέντα εἰς τοὺς κήπους τοῦ φρουρίου τῆς Μουδῶνος πρὸς διδασκαλίαν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κουτέλλου, τῶν στρατιωτικῶν ἐφαρμογῶν τῶν ἀεροστατῶν.

Ἀεροπορία ἐπιχειρηθεῖσα ὑπὲρ τῶν ἐπιστημῶν.—Μόλις κατὰ τὸ 1803, εἴκοσι ἔτη μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀεροστατῶν, ἤρχισαν νὰ μεταχειρίζονται τὰ ἀερόστατα ὡς μέσα ἐπιστημονικῆς παρατηρήσεως. Ἡ πρώτη ἀνάβασις ἢ ἐπιχειρηθεῖσα πρὸς ἐπιστημονικὸν σκοπὸν ἐξετέλεσθη ἐν Ἀμβούργῃ τὴν 18 Ἰουλίου 1803 ὑπὸ φυσικοῦ τινος, καλουμένου Ροβερτσῶνος, βοηθουμένου ὑπὸ τοῦ συμπολίτου του Χοέστου. Φθάσαντες εἰς μέγα ὕψος ἕκταμαν διαφόρους φυσικὰς παρατηρήσεις.

Ἐν Γαλλίᾳ οἱ Κύριοι Βιότος καὶ Γεϋ-Λουσσάκος ἐξετέλεσαν κατὰ τὸ 1804 ὠρειοτάτην ἀνάβασιν, ἣτις ἔγεινε αἰτία πολλῶν ἀξιολογητικῶν παρατηρήσεων διὰ τὴν ἐπιστήμην. Εἰς δευτέραν ἀνάβασιν ὁ κ. Γεϋ-Λουσσάκος ἀνεχώρησε μόνος καὶ ὑψώθη μέχρι 70,16 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Εἰς τὰς ὑψηλὰς ταύτας χώρας τὸ βαρόμετρον εἶχε καταθῆ ἐκ τοῦ ὕψους τῶν Ομ. 76, ὅπερ ἐσημείωνεν ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ὕψος Ομ. 32. Τὸ θερμομέτρον, ὅπερ εἰδείκνυε 37 βαθμοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ἐσημείωνεν ἐπὶ τοῦ ἀεροστάτου θθάσαντος εἰς τὸ ὕψος τοῦτο 6 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδενικόν. Εἰς τὰς ὑψηλὰς ταύτας χώρας ἡ ξηρότης ἦτο ἀκραὶ περιγαμνῆ τις ἐρυτιδοῦτο ὡς ἔμπροσθεν τοῦ πυρός, ἢ ἀναπνοὴ καὶ ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος τοῦ παρατηρητοῦ ἐπεταχύνετο διὰ τὴν μεγάλην ἀραιότητα τοῦ ἀέρος.

Κατὰ τὸ 1850 οἱ κύριοι Βαρράλος καὶ Βιζιος ἐξετέλεσαν ἐπιστημονικὴν ἀνάβασιν ἣτις ἔδωκεν ὀλίγα ἐπισημῶδη ἐξαγόμενα.

Μέχρι τοῦδε ἐξήγαγον ὀλίγας ἐκ τῶν ὠρελιῶν, τὰς ὁποίας δύνανται νὰ παρῆξωσι τὰ ἀερόστατα πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν σπουδὴν τῆς ἀτμοσφαιρας.

Θεωρία τῆς ἀνυψώσεως τῶν ἀεροστατῶν.—Ὅταν σῶμα τι βυθίζεται ἐντὸς τοῦ ἀέρος, ὑπόκειται εἰς τὴν ἐνέργειαν δύο ἀντικειμένων δυνάμεων, τῆς μὲν τῆς βαρύτητος ἣτις τείνει εἰς τὸ νὰ τὸ καταβιάσῃ, τῆς δὲ τῆς ἀντίσεως τοῦ ἀέρος κατ' ἐναντίαν διεύθυνσιν, ἣτις τείνει νὰ τὸ ἀνυψώσῃ· ἢ ἀνωσις αὕτη ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω ἰσοῦται μὲ τὸ βῆρος αὐτοῦ τοῦ ἐκτοπιζομένου ἀέρος ὑπὸ τοῦ σώματος. Ἐὰν λοιπὸν τὸ ἐντὸς τοῦ ἀέρος βεβυθισμένον σῶμα βαρῆ ὀλιγώτερον τοῦ ἐκτοπιζομένου ἀέρος, ἢ ἀντισημείωνται τοῦ ἀέρος ὑπερβῆται τοῦ βῆρους τοῦ σώματος καὶ τὸ σῶμα λαμβάνει κίνησιν ἀνυψώσεως· ἢ ἀεροστατικὴ μηχανὴ τῶν ἀδελφῶν Μογγολφιέρων ἐπληροῦτο θερμοῦ ἀέρος. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ θερμὸς ἀήρ βαρεῖ ὀλιγώτερον τοῦ ψυχροῦ ἀέρος, διότι δὲν εἶνε

εἰμὴ ἠραιωμένος ἀήρ, ὅστις ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὄγκον περιέχει ὀλιγώτερον ὕλην, συνέβαινε ὥστε ὁ θερμὸς ἀήρ τῆς σφαιρας ἠυξημένος κατὰ τὸ βῆρος τοῦ σκεύασματος νὰ ἐαρῆν ὀλιγώτερον τοῦ ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὄγκον ἐξωτερικοῦ ἀέρος· λοιπὸν τὸ ἀερόστατον ἔπρεπε νὰ ὑψωθῆ. Ἄλλ' ἡ πυκνότης τοῦ ἀέρος ἐλαττοῦται ὅσον τις ὑψηλότερα ἀναβαίνει· τὸ σκεῦσμα λοιπὸν πρέπει νὰ σταματήσῃ καὶ νὰ μείνῃ εἰς ἰσορροπίαν, ὅταν ἀπαντήσῃ στρώμα ἀέρος τοιαύτης πυκνότητος ὥστε ὁ ἐκτοπιζόμενος ἀήρ νὰ ἰσοῦται μὲ τὸ βῆρος τοῦ ἀεροστάτου.

Ἡ δοθεῖσα ἐξήγησις τῆς ἀνυψώσεως τῶν Μογγολφιέρων δίδει ἐξ ἀνάγκης λόγον τῆς ἀνυψώσεως τῶν ἀεροστατῶν τῶν διὰ τοῦ ὑδρογόνου ἀερίου. Σφαῖρα πλήρης ὑδρογόνου ἐκτοπίζει ἴσον ὄγκον ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ὑδρογόνον εἶνε εἰδικῶς πολὺ ἐλαφρότερον τοῦ ἀέρος, ὠθεῖται ἐξ ἀνάγκης ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω μὲ δυνάμιν ἴσην μὲ τὴν διαφορὰν τοῦ βῆρους τοῦ ἀέρος πρὸς τὸ τοῦ ἀερίου. Ἡ σφαῖρα λοιπὸν πρέπει νὰ ὑψωθῆ εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν μέχρις οὗ ἀπαντήσῃ στρώμα πυκνότητος ἀκριβῶς ἴσης μὲ τὴν ἰδίαν αὐτῆς πυκνότητα· καὶ ἀρ' οὗ εἰσέλθῃ ἐκεῖ πρέπει νὰ μείνῃ εἰς ἰσορροπίαν. Ὅπως τὸ ἀερόστατον καταθῆ πάλιν, πρέπει νὰ ἀντικατασταθῆ ἐξ ἀνάγκης μέρος τοῦ ἀερίου ὑδρογόνου τοῦ πληροῦντος τὴν σφαῖραν ὑπὸ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, καὶ δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ ἐπὶ τῆς γῆς εἰμὴ ἔκταν ἔκφυγη τὸ ὑδρογόνον καὶ ἀντικατασταθῆ ὑπὸ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος.

Ἐκτελεστικαὶ ἐργασίαι πρὸς ἀεροστατικὴν ἀνάβασιν.—Εἰς τὸ πλεῖστον τῶν ἀεροστατικῶν ἀναβάσεων τῶν ἐκτελουμένων ἐν ταῖς μεγάλας πόλεσιν εὐχαριστοῦνται νὰ πληρῶσι τὴν σφαῖραν μὲ ἀέριον φωτισμοῦ ἧγον διανθρακούχου ὑδρογόνου προερχομένου ἐκ τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ γαιάνθρακος, ὅστις εἶνε σχεδὸν δις εἰδικῶς ἐλαφρότερος τοῦ ἀέρος. Ἀρκεῖ νὰ τεθῆ ἐντὸς τοῦ στομίου τῆς σφαιρας ἀγωγὸς σωλῆν δεχόμενος ἐκ τοῦ ἐργοστασίου τὸ πρὸς φωτισμὸν ἀέριον. Ἄλλ' ἡ μικρὰ διαφορά ἢ ὑπάρχουσα μεταξὺ τῆς πυκνότητος τοῦ ἀέρος καὶ τῆς τοῦ πρὸς φωτισμὸν ἀερίου ἀναγκάζει εἰς τὴν χρῆσιν σφαιρῶν μεγάλου ὄγκου, προκειμένου λόγου περὶ ὑψώσεως ἀνθρώπων ἢ ὀλίγων βαρέων ἀντικειμένων.

Αἱ διατάξεις τῶν σφαιρῶν δύνανται ν' ἀναχθῶσι μεγάλως, ἐὰν πληροῦνται μὲ καθαρὸν ὑδρογόνον, τοῦ ὁποίου ἡ πυκνότης εἶνε δεκάκις καὶ τετρακίς κατωτέρα τῆς τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος (1).

Πρακτικῶς ἐκτελεῖται εὐκολώτατα τὸ καθαρὸν ὑδρογόνον ἀερίον, ἀντενεργούντων ἐπὶ τμημάτων σιδήρου ἢ ζιγγου τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ θεϊκοῦ ὀξέος. Τίθενται αἱ οὐσίαι αὗται ἐντὸς βουτσίων συγκοινωνούντων δι' ἀγωγῶν σωλῆνων μὲ κεντρικὸν βουτσίον ἀπύθμενον καὶ βυθισμένον ἐντὸς σκάφης ὕδατος. Ἐνῶ τὸ ὑδρογόνον παράγεται διὰ τῆς ἀντενεργείας τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ θεϊκοῦ ὀξέος ἐπὶ τοῦ ζιγγου ἢ τοῦ σιδήρου, σχηματίζεται ἐνταῦθα καὶ ἀέριον θεϊκῶδες ὄξυ· τὸ μὴ ἀναπνευστικὸν τοῦτο καὶ ἐρεθιστικὸν ἀέριον προέρχεται ἐκ τῆς καύσεως τοῦ θείου καὶ τοῦ ἀέρος καὶ

(1) Τῆς πυκνότητος τοῦ ἀέρος λαμβανομένης ὡς μονάδος, ἡ πυκνότης ἢ ἡ εἰδικὴ βαρύτης τοῦ ὑδρογόνου ἀερίου καθαρῶν εἶνε 0,06

παράγεται πρὸς τοῦτους, ὅταν κινήται θειαφοκῆριον. Τὸ ὑδρογόνον ἀέριον οὕτω μεμιολυσμένον ὑπὸ θεϊκοῦ ὀξέος ἀπελευθεροῦται τοῦ βλαβεροῦ τοῦτου γινόμενου, διαβαίνει τὴν πλήρη ὕδατος σκάφην, τοιούτοις τὸ κεντρικὸν βουτσίον, καὶ πλυνόμενον ἐκεῖ ἐντελῶς· τὸ θεϊκῶδες ὄξυ μὲν διαλελυμένον εἰς τὸ ὕδωρ· τὸ ἀέριον οὕτω καθαρῶς φθάνει εἰς τὸ ἀερόστατον διὰ μακροῦ πηνίου σωλήνων, στερεωμένου ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄκρου εἰς τὸ κεντρικὸν βουτσίον καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου εἰς τὸ στόμιον τοῦ ἀεροστάτου.

Δὲν πληροῦται ποτὲ τὸ ἀερόστατον εἰμὴ κατὰ τὸ ἤμισυ ἢ τὰ τρίτα τέταρτα τῆς χωρητικότητος αὐτοῦ. Τῶ ὄντι καθόσον ὑψοῦται τὸ ἀερόστατον εἰσδύει εἰς στρώματα ἀέρος ἐπὶ μᾶλλον ἀραιότερα, τὰ ὁποῖα τὸ θλίβουσι βαθμηδὸν ὀλιγώτερον· ἐπομένως τὸ ἐσωτερικὸν ἀέριον, ἐκτεινόμενον ἀναλόγως πρὸς τὴν ἐλάττωσιν τῆς θλίψεως, ὠθεῖται ἐξογκῶσαι προοδευτικῶς τὴν σφαῖραν οὕτως, ὥστε ἐὰν αὕτη ἦτο καθ' ὅλον κληρίαν πεπληρωμένη κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεως, ἢ ἔκτασις τοῦ ἀερίου δὲν ἤθελε λείπει τοῦ νὰ διαρρήξῃ τὸ περιτύλιγμα.

Εἶνε σχεδὸν ἀνωφελὲς νὰ ἀναδείξωμεν τὴν ἀπειρον ὑπεροχὴν τῶν ἐξ ὑδρογόνου ἀερίου ἀεροστατῶν ἐπὶ τῶν διὰ πυρός· εἰς τὰ τελευταῖα ταῦτα, ἢ μεγάλην ποσότης τοῦ καυσίμου τὴν ὁποῖαν ἔπρεπε νὰ μεταφέρῃ τις, ἢ ἀσθενὴς διαφορά ἢ ὑπάρχουσα μεταξὺ τῆς πυκνότητος τοῦ θερμοῦ ἀέρος πρὸς τὴν τοῦ ψυχροῦ, ἢ ἀνάγκη τοῦ νὰ τρέφῃται, νὰ ἐπαγρυπνῆται ἀκαταπαύτως τὸ πῦρ ἐντὸς τοῦ προκειμένου καλάθου εἰς τὸ κατώτερον μέρος τοῦ ἀεροστάτου ἦσαν προσκόμματα καὶ κίνδυνοι ἀνυπέβλητοι. Οὕτω δὲν μεταχειρίζονται ποτὲ τὸν θερμὸν ἀέρα εἰμὴ πρὸς ἀνυψώσιν ἀεροστατῶν προωρισμένων ν' ἀπολεσθῶσι, ἧγον Μογγολφιέρων. Πρὸς ἀνυψώσιν ἀεροστατῶν περιεχόντων ἀερονάυτας δὲν πρέπει ποτὲ νὰ γίνεται χρῆσις εἰμὴ τοῦ ἀερίου τοῦ φωτισμοῦ ἢ τοῦ καθαρῶ ὑδρογόνου ἀέρος.

Τὸ πλοῖον, ἢ δικλῖς, τὸ ἔρα.—Τὸ πλοῖον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τίθεται ὁ ἀερονάυτης, κρέμαται κάτωθεν τῆς σφαιρας καὶ κρατεῖται διὰ σχοινίου περικαλύπτοντος ὅλην τὴν σφαῖραν. Ἡ δικλῖς, ἢ ἐπινοηθεῖσα ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ Καρόλου, προσαρμάζεται εἰς τὸ ἀνώτερον μέρος τῆς σφαιρας, καὶ ὁ ἀερονάυτης δύναται νὰ τὴν διαχειρίζεται κατὰ βούλησιν διὰ μακροῦ σχοινίου· Ὅταν ἀνοίγῃ τὴν δικλῖδα, μέρος τοῦ ἀερίου ἐκφεύγει, καὶ, ἐπειδὴ τὸ ἀέριον τοῦτο ἀντικαθίσταται ὑπὸ ἴσου ὄγκου ἀέρος, τὸ βῆρος τοῦ σκεύασματος αὐξάνει· καὶ τὸ ἀερόστατον δύναται οὕτω νὰ καταθῆ βραδέως καὶ βαθμηδόν. Ἄλλ' ἐὰν τὸ ἀερόστατον καταβαίνει διευθύνεται πρὸς οἰκοδόμημά τι, εἰς δάσος, εἰς ποταμόν, καὶ ὑπάρχῃ κίνδυνός τις διὰ τὸν ἀερονάυτην καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ σκεύασματός του, πῶς νὰ ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον; Τὸ μέσον εἶνε ἀπλοῦστατον καὶ εἰδείχθη πρὸς τοῦτους ὑπὸ τοῦ Καρόλου. Ἀναχωρῶν ὁ ἀερονάυτης φροντίζει νὰ θέσῃ ἐντὸς τῆς λέμβου σάκκου πλήρεις ἄμμου· εἰς τὴν περὶ τῆς ὀλογος περιστασιν ἐκφεύγει ἕνα τῶν σάκκων, καὶ τὸ ἀερόστατον ἐλαφρυνόμενον ἀνοίγει· καὶ δύναται νὰ φέρῃ τὸν ἀερονάυτην εἰς εὐνοϊκώτερον μέρος πρὸς ἀπέβασιν. Ἐννοεῖται προσέτι ὅτι διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου εἶνε δυνατόν νὰ μετριάσῃ ἢ βραδυνῇ ἢ καταπίπτῃ τὸ ἀερόστατον.

Τὸ ἀλεξίπτωτον.—Καλεῖται ἀλεξίπτωτον σκεῦσμα ἐπινοηθὲν πρὸς περισσοτέραν ἐξασφάλισιν τῆς ἀεροστατικῆς καταβάσεως. Ἐὰν δι' οἰανδήποτε αἰτίαν τὸ ἀερόστατον δὲν παρήξῃ πλέον τὰς συνθήκας τῆς ἀπαιτουμένης ἀσφαλείας, ὁ ἀερονάυτης, τιθέμενος εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ἀλεξίπτωτου, δύναται ν' ἀφελθῆ εἰς τὸν ἀέρα καὶ νὰ εἰσέλθῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἀκινδύνως. Σημειούμεν ὅμως ὅτι τὸ σκεῦσμα τοῦτο δὲν ἐχρησίμωσεν ἕως τώρα ὡς μέσον σωτηρίας εἰς ἀεροπορίαν· δὲν ἐχρησίμωσεν εἰμὴ εἰς τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος ἀερονάυτας πρὸς ἔκπληξιν τοῦ κοινῶν διὰ τοῦ καταπληκτικοῦ θεάματος ἀνθρώπου ριπτομένου θαρραλέως εἰς τὸ διάστημα ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν τῆς ἀτμοσφαιρας.

Τὸ ἀλεξίπτωτον εἶνε εἶδος μεγάλου σκιαδίου πέντε μέτρων ἀκτίνος ἐσχηματισμένου ἐκ τριάκοντα ἔξ ἀτράκτων ταφετᾶ ἔρραμένων ἐμοῦ καὶ συνηνωμένων κατὰ τὴν κορυφὴν εἰς ξύλινον κύκλον. Τέσσαρα σχοινία ἀναχωροῦντα ἐκ τοῦ κύκλου τοῦτου κρατοῦσι τὸ πλοῖον τὸ προσδιωρισμένον νὰ παραλάβῃ τὸν ἀερονάυτην. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σκεύασματος σχηματίζεται ὀπὴ ἐπιτρέπουσα τὴν ἐξοδὸν εἰς τὸν πεπιεσμένον ἀέρα.

Τὸ ἀλεξίπτωτον μετριάξει τὴν ταχύτητα τῆς καταβάσεως διὰ τῆς ἐκτεταμένης ἐπιφανείας τὴν ὁποῖαν παρουσιάζει εἰς τὴν ἀντίστασιν τοῦ ἀέρος.

Τὸ ἐν χρῆσει σήμερον ἀλεξίπτωτον εἶνε τὸ αὐτὸ σκεῦσμα, τὸ ὁποῖον ὁ Ἰάκωβος Γαρνερίνος, Γάλλος ἀερονάυτης, ἐτόλμησε νὰ μεταχειρισθῆ πρῶτος. Τῆ 22 Ὀκτωβρίου 1797 ἐνώπιον πλήθους ἐκπεπληγμένου εἰς τὸ θάρρος αὐτοῦ, ὁ Ἰάκωβος Γαρνερίνος ἐρρίφθη, προσηλωμένος ὑπὸ τοῦ ἀλεξίπτωτου, ἐξ ὕψους χιλίων μέτρων. Τὸ θέαμα τοῦτο ἐπεδαφιλεῖθη ἀκολούθως εἰς τὰ ἀπληστα ὄμματα τῶν θεατῶν ὑπὸ τῆς ἀνεψίας αὐτοῦ Ἐλίζας Γαρνερίνου, ὑπὸ τῆς κυρίας Βλανκάρδου, καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ὑπὸ τοῦ Γοδάρδου καὶ Ποατβίνου.

Διεύθυνσις τῶν ἀεροστατῶν.—Ζητεῖται συχνότατα ἂν εἶνε δυνατόν νὰ διευθυνθῶσι κατὰ θέλησιν τὰ ἐπιπλέοντα εἰς τὸν ἀέρα ἀερόστατα. Αἱ βαθεῖαι σπουδαί, τὰς ὁποίας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἕκταμαν οἱ Φυσικοὶ καὶ οἱ Γεωμέτραι, ἀπέδειξαν ὅτι εἶνε σχεδὸν ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀεροστατῶν, ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν σήμερον οὐδὲν σκεῦσμα ἱκανὸν νὰ πολεμήσῃ τὴν μεγίστην δυνάμιν τῶν ἀνέμων καὶ τῶν ρευμάτων τῆς ἀτμοσφαιρας, καὶ ἐνταῦθα ἱκανῶς ἐλαφρὸν ὥστε νὰ ἀνυψωθῆ εἰς τὰ ὕψη τῶν ἀέρων μετὰ τοῦ ἀεροστάτου. (Ἐκ τῶν Ἐπιστ. ἀνακαλύψεων).

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ.

Κατὰ τὸ 1812 Ναπλέων ὁ Α', πρὶν ἢ ἀναχωρῆσαι εἰς τὴν κατὰ τῆς Ρωσσίας ἐκστρατείαν αὐτοῦ, προσκαλέσας τὸν τότε ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν, τοὺς ἀξιωματικὸν τούτους ἀπύθουθε πρὸς αὐτὸν λόγους. «Ὅποτεν, κύριε ὑπουργέ, μακρὰν θὰ εὐρίσκωμαι τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους, μὴ λησμονήσητε ὅτι ὀφείλετε νὰ φροντίζετε πρὸ πάντων περὶ τῆς κοινῆς ἡσυχίας, ἣτις δὲν ἐπιτυγχάνεται εἰμὴ διὰ τῆς ἀφθονίας τῶν γεωργικῶν ἡμῶν προϊ-

όντων.» Ἀνεκτίμητος τῆ ἀλήθεια ἢ παρὰ τοῦ διασπῆμος τούτου ἀνδρὸς δοθεῖσα παραγγελία, καθ' ἑσὸν ἐμπερικλείει τὴν εὐτυχίαν ὀλοκλήρου ἔθνους. Ἀπερχόμενος τοῦ κράτους αὐτοῦ, ὡς μόνον καὶ ἀληθῆ πηγὴν παντὸς πλοῦτου καὶ ἀγαθοῦ, ὡς ἐλατήριον τῆς κοινῆς ἡσυχίας τὴν γεωργίαν ἐθεώρησε καὶ εἰς αὐτὴν μόνον ἐπέστησε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Ἴσως εἰς τὸν ἐπιπολαίως τὴν κοινωνίαν ἐξετάζοντα μικροῦ λόγου ἀξία ἢ τοιαύτη φαίνεται παραγγελία, ἀλλ' εἰς τὸν μετ' ἐπιστάσιος τὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν μελετήσαντα καθαρῶτα καὶ πλήρως μεγάλων συνεπειῶν ἀναδεικνύεται ἢ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν λόγων τούτων προκύπτουσα ὠφέλεια. Τίς ποτε δύναται νὰ ἀρνηθῆ ὅτι τὴν ἀνορθῶν κατάστασιν τῆς γεωργίας δὲν παρεκλόουθησαν ἰσχύς καὶ πλοῦτος; Εἰς ποῖόν ποτε κράτος ἀκμαῖον ἐν τῇ γεωργίᾳ εἶδομεν τὴν βιομηχανίαν ἐκλείπουσαν; τὸ ἐμπόριον μαραινόμενον, τὴν πενίαν ἐξαπλουμένην καὶ τὴν λύπην εἰς τὰς ψυχὰς ἐμφωλεύουσαν; Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνθρωπότητος μέχρι τῆς ἐνεσώσης ἐποχῆς ἡ γεωργία ἐφέλικυσε τὴν προσοχὴν τῶν νοημονεστέρων ἀνδρῶν, τῶν ἐποίων πλείστα ὅσα πρὸς μαρτυρίαν δεισώθησαν ἀπορρήγματα ὁ Σολομῶν λέγει «Ἐπιμελοῦ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ χλωρῶν καὶ κερεῖς πόαν καὶ σὺναγε χόρτον ὀρεινόν, ἵνα ἔχῃς πρόβατα εἰς ἱματισμόν· τίμα πεδίον, ἵνα ὦσιν ἄρνες,» (Κερ. κ'. 23, 24). Ὁ Βιργίλιος μακαρίζων τοὺς κατοίκους τῶν ἀγρῶν οὐχὶ μόνον εὐτυχεῖς καὶ εὐδαίμονας θεωρεῖ αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ ζωὴν ἀναπαυτικώτερον παντὸς ἄλλου διάγοντας. Ὁ Κικέρων λέγει «Ἡ γεωργία διδάσκει τὴν οἰκονομίαν, τὴν ἐργασίαν, τὴν δικαιοσύνην.» Ὁ Ἰδρυτῆς τῆς ἀγρονομικῆς ἐπιστήμης Sully «τὸ πᾶν ἀκμάζει, λέγει, εἰς κράτος ἐνθα ἀκμάζει ἡ γεωργία.» Πάντες τέλος οἱ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐξοχοὶ νόες πολλὰ σοφὰ περὶ γεωργίας συνέγραψαν παραγγέλματα, ἅτινα παραλείπω, ἐκ προοιμίου γινώσκων ὅτι ὁ ἀναγνώστης οὐδεμίαν ἔχει βεβαίως ἀμβρολίαν περὶ τῆς ἐπιστημότητος τῆς ἐπιστήμης ταύτης, τῆς ὁποίας ἡ ἀρχὴ ταυτίσεται μετὰ τῆς τοῦ ἀνθρώπου δημιουργίας, ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν λόγων τῆς ἱερᾶς Γραφῆς καταφαίνεται «Καὶ ἔθετο Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἀνθρώπον ἐν ἔπλασεν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν.» (Γεν. Κερ. Β'. 15).

Ἀναλόγως τῆς ἀρχαιότητος αὐτῆς ἡ ἐπιστήμη αὕτη ἔπρεπε νὰ εὐρίσκηται, οὕτως εἶπεν, εἰς τὸν κολορῶνα τῆς καὶ τὸ πλεῖστον νὰ ἀπαρτίξη μέρος τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων ἀλλ' ἄρα γε ἔχει οὕτως; Ἡ σημερινὴ αὕτη κατάστασις ἀρκεῖ ἵνα ἀποδείξη ἡμῖν ὅτι οὐχὶ μόνον εἰς τὰ ἀμειβῆ ἢ ἡμιγνώσιστα κράτη παρεκλήθη ὀλοτελῶς ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ πεφωτισμένα πρὸ μικροῦ ἤρχισεν νὰ ἀναπτύσσεται καὶ ὡς οὐσιώδης νὰ θεωρητῆ ἐπιστήμη τὸν δὲ λόγον, δι' ὃν ἡ γεωργία δὲν ἐπονήσατο τὰς δεούσας προσόδους, εἰς αὐτὴν τὴν κοινωνικὴν παντὸς ἔθνους εὐρίσκωμεν κατάστασιν οἱ πόλεμοι, αἱ ἐσωτερικαὶ διχόνοιοι, ἡ τρυφηλότης, ἡ ἔνδεια καὶ πρὸ πάντων ἡ ἀμάθεια ἀνυπερβλήτα καθίστανται διὰ τοὺς γεωκλήμονας προσλάμματα, ὅτινες ἀποθαρρύντες εἴτε ἐκποιῶνται τὰ κτήματα αὐτῶν, εἴτε οὐδεμίαν περὶ αὐτῶν λαμβάνουσι φροντίδα. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη τῶν πραγμάτων κατάστασις δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ διαρκῆ ἐπ' ἀπειρον καί, ὡς εἰς πᾶσαν ἐπιστήμην οὕτω καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ, ἀνεράνησαν ἀνδρες

μεγαλεπήβολοι, ὅτινες ὠθησαν αὐτὴν ἐπὶ τὰ πρόσω εἴτε διὰ τῶν παραδείγματός εἴτε διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν, ἐσύστησαν γεωργικὰς τραπέζας, ἀγρονομικὰς σχολὰς, ἐκθέσεις γεωργικὰς καὶ ἄλλα διὰ τοὺς εἰς αὐτὰς ἀριστεύοντας, ἐταιρίας γεωροφίλους πρὸς ἐπιχειρήσιν μεγάλων ἔργων καὶ πρὸς ἐμψύχωσιν καὶ ὀδηγίαν τῶν βοηθείας δεομένων ἀγροτῶν. Ὁ III'. αἰὼν δὲ καὶ αἰὼν τῶν συγγραφέων τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας καλούμενος νέαν ἠνέφεξε τῇ γεωργικῇ ὁδόν· κατὰ δὲ τὰ τελευταῖα αὐτοῦ ἐλέπεμεν πρὸ πάντων ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Εὐρώπῃ ἀνδρας ἐπὶ σοφίᾳ διαπρέποντας σπουδαίως ἐπὶ τῆς ἐπιστήμης ταύτης ἀσχολούμενους· φυσιολόγοι, χημικοὶ, ζωολόγοι, οἰκονομολόγοι, νομοθέται καὶ παντὸς κλάδου παιδαγευμένοι συντρέχουσι καὶ συνεργάζονται ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ ἀναπτύξεώς τῆς, θεωροῦντες αὐτὴν οὐχὶ ὡς βάνασον καὶ χυδαῖόν τι ἔργον ἀλλ' ὡς ἐπιστήμην ποικίλων χρῆζουσιν γνώσεων· κατὰ τοσοῦτον δὲ ταύτην ἐσεβάσθησαν, ὥστε συμπάρεδρον κατέστησαν αὐτὴν ἐν τοῖς πανεπιστημίοις καὶ ἐν ταῖς ἀκαδημαῖαις μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν. Ἐκτοτε ἤρξαντο τὰ μεγάλα τῆς γεωργίας νὰ ἀναραίνωνται κατορθώματα, ἀποξηράνσεις λιμνῶν καὶ ἐλαδῶν τόπων ἐπιζημίω ἐἰς τὴν ὑγείαν καὶ τὸν κοινὸν πλοῦτον, κατασκευαὶ ὁδῶν, ἐκτεταμέναι φυτεῖαι, κατασκευαὶ τεχνητῶν λιμνῶν, μηχανουργεῖων, μηχανῶν, ἰσπεδῶσεις ὁρέων, ὡν ἀποτελεσμα ὑπῆρξεν ἡ βελτιώσις καὶ αὐξησις τῶν ἐπιτοπίων προϊόντων καὶ τοῦ δημοσίου πλοῦτου. Ἐκτοτε ἤρξαντο τὰ ἔθνη νὰ ἀμιλλῶνται πρὸς ἀλλήλα ποῖον νὰ ἀναδειχθῆ ἀνώτερον καὶ ἐντελέστερον εἰς γεωργικόν τι ἀντικείμενον. Οὕτω π. χ. ἡ Ἀγγλία καυχᾶται ὅτι ὑπερέβη πάντα ἄλλον τόπον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν γεωργικῶν μηχανῶν, ἡ Γαλλία εἰς τὴν οἰνοποιίαν, ἡ Ὀλλανδία εἰς τὴν τυροποιίαν καὶ καθ' ἑξῆς. Διὰ τοῦ ζήλου δὲ τούτου καὶ πρὸ πάντων διὰ τῆς κοινῆς συνδρομῆς «τὰ πρότερον φωλεαὶ θηρίων καὶ κλεπτῶν, ληστῶν καὶ φρονέων ὑπάρχοντα δάστη κατεστάθησαν πηγαὶ σημαντικοῦ πλοῦτου, ψυχῆ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν τεχνῶν τὰ πρῶτην ἀσκητῆ καὶ ἀνωφελεῖ ὄρη καὶ βουνὰ διατρίζονται διὰ τοῦ ἀρότρου καὶ περιστώσι χερσίεντας λόφους καὶ εὐφόρους ἀγροτικὰς κατακτήσεις.» Ἀλλὰ διατὶ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ γεωργία δὲν προώδευσεν, ἐνῶν πολλὰς εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἡ φύσις ἐπεδραψίλευσεν ἀρετὰς; Διατὶ ἡ τοσοῦτον διὰ τὴν εὐκαρίαν τῶν γαιῶν αὐτῆς φημιζόμενη ὀλωμνικὴ αὐτοκρατορία δὲν μιμῆται καὶ ὡς πρὸς τὴν γεωργίαν τὰ σωτήρια τῆς πεφωτισμένης Εὐρώπης παραδείγματα: Ἐρχομεν σχολὰς ἱατρικῆς, ναυτικῆς, οὐδὲν ὅμως παραδειγματικὸν ἀγροκλήριον ἐνθα νὰ σπουδάζωσι νέοι δυνάμενοι νὰ ἐφαρμόσωσι τοὺς κανόνας τῆς ἐλλόγου πρακτικῆς καὶ θεωρητικῆς γεωργίας καὶ συντελέσωσι πρὸς ἐξάπλωσιν καὶ πρόδον αὐτῆς. Καταγινόμεθα νὰ καλλωπίσωμεν τὰς συνοικίας ἡμῶν καὶ νέα νὰ ἐπινοήσωμεν διασκευάσεις μέσα, ὀλίγον ὅμως φροντίζομεν ἂν ἀπέραντοι πεδίαδες κείνται ἀκαλλιέργητοι, ἂν οἱ λόφοι καὶ τὰ βουνὰ εἴνε κατάρματα, ἂν τὰ ἔλη ἐπιπυξάνουσι καὶ ἂν τὰ πάντα εἴνε ἐγκαταλειμμένα εἰς τὴν φύσιν ἄνευ γεωργικῆς περιθάλψεως. Ὅποῖος τῶντι ἀπόλλυται πλοῦτος πρὸς ζημίαν τῆς χώρας! Πολλαπλασιάζομεν τοὺς σιδηροδρόμους καὶ διευκολύνομεν τὰ τῆς συγκοινωνίας μέσα δὲν ἔπρεπε ἄρα γε νὰ διδάζωμεν καὶ εἰς τοὺς χωρικοὺς ἡμῶν τὸν τρόπον δι' οὗ δύνανται νὰ αὐξήσωσι τὰ προϊόντα αὐτῶν καὶ ἐπωφεληθῶσιν ἐκ τῶν τοιούτων μεταρρυθμίσεων; Ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ποριζόμεθα τὰ πλείστα τῶν χρησίμων τῶ κοινωνικῶν βίῳ πραγμάτων, διατὶ ἄρα γε δὲν ποριζόμεθα ταῦτα ἐκ τῆς ἰδίας ἡμῶν γῆς; Μήπως στερούμεθα μέσων ἢ μήπως δὲν εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ ἐννοήσωμεν τοὺς κανόνας τῆς ἐπιστήμης ἐφαρμόζοντες αὐτοὺς κατὰ τὸ ἐνὸν εἰς τὸ ἡμέτερον κλῆμα καὶ εἰς τὴν ἡμέτεραν κατάστασιν καὶ ἀνάγκην;

Παρήλθεν ὁ καιρὸς καθ' ὃν ἡ γεωργία εἰς τὰς ὀλίγας περὶ σπορὰς καὶ συγκομιδῆς περιστρέφεται γνώσεις. Ὁ πληθυσμὸς ὅσημέραι αὐξάνει· αἱ ἀνάγκαι ἡμῶν πλεονάζουσι· δέον λοιπὸν καὶ νέους νὰ ἐπινοήσωμεν τρόπους καλλιέργειας. Ἐὰν παλαιῶν τιῶν συγγραφέων διερευνήσωμεν συγγραμματα, ἐμβριθῶς καὶ σπουδαίως βλέπομεν αὐτοὺς περὶ γεωργίας πραγματευομένους καὶ ὁδὸν οὐχὶ ὑκαταφρόνητον τοῖς γεωργοῖς διαχαράττοντας· πολλῶ μάλλον τοιαύτη φροντίς ἔπρεπε νὰ καταβῆλληται καὶ τοιαῦτα σκέψεις νὰ γίνωνται κατὰ τοὺς ἐνεστώτας χρόνους, καθ' οὓς ἡ γῆ ὡς ἐργασίον τι θεωρεῖται, ἐξ οὗ χρεωστεῖ ὁ κατὰ καιροὺς ἐπιστάτης νὰ ἀπολαύσῃ ἑσὸν ἔνεστι μεγαλειέτας προσόδους. Τὰ κεφάλαια καθίστανται σπανιώτερα παρὰ τῷ γεωργικῷ κόσμῳ, οἱ ἐργάται οὐχὶ μόνον εἰσὶν ἀπαιτητικώτεροι ἀλλὰ καὶ ὀλίγοι τὸν ἀριθμόν, αἱ γαῖαι ὑπερτιμώνται· περιστάσεις αἵτινες ἀναγκάζουσι τοὺς γεωργοὺς νὰ καταγίνωνται οὐχὶ ὡς τὸ πᾶλαι εἰς τὴν παραγωγὴν μόνον τῶν καρπῶν ἀλλ' εἰς τὴν ἐπαύξησιν καὶ βελτιώσιν αὐτῶν ἂν ἑνὸς καὶ ἂν ἑτέρου εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν πρὸς καλλιέργειαν αὐτῶν ἀπαιτούμενων ἐξόδων. Ὁ εἰς τοιοῦτον ὅμως ἀποβλέπων σκοπὸν δέον νὰ καθοδηγητῆ ὑπὸ τῶν κανόνων τῆς ἐπιστήμης, δι' ὧν καὶ μόνων δύναται νὰ ἐμπιστευθῆ εἰς γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις τὰ κεφάλαια αὐτοῦ· ἄλλως ἀντὶ κέρδους δύναται νὰ περιπέσῃ εἰς ζημίαν, ἴσως δὲ καὶ εἰς ἐντελῆ καταστροφήν. Τοῦτο συμβαίνει θάπτον ἢ βράδιον εἰς ὄλους τοὺς ἀμαθεῖς γεωργοὺς ἢ μάλλον εἰς τοὺς τὴν ἐπιστήμην μυκτηρίζοντας γεωκλήμονας. Ἀρκεῖ δὲ πλησιόχωρὰ τινα τῆς Κωνσταντινουπόλεως νὰ περιεβῶμεν μέρη διὰ νὰ πεισθῶμεν περὶ τῆς οἰκτρᾶς τῶν γεωργῶν ἡμῶν θέσεως· οὕτοι μεταχειρίζονται εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῶν ἐργαλεῖα προκατακλυσιμιαία, ἀδίκως θυσιαζόντες τὸν καιρὸν καὶ τὰς τῶν ζώων δυνάμεις, καὶ οὐδεμίαν καταβάλλουσι πρὸς καλλιέργειαν αὐτῶν φροντίδα· τὰ ποίμνια ὄλων ἀπεριποίητα καὶ αὐτῆς τῆς τροφῆς στεροῦνται· πολλάκις, θύματα γινόμενα τῶν ἀσθενειῶν καὶ τῶν διαφόρων κακοχυμῶν αἱ γαῖαι οὐδέποτε κοπρίζονται, διότι κατὰ τὴν ἰδέαν τῶν χωρικῶν ἐπιζήμιος θεωρεῖται ἡ τοιαύτη συνήθεια, ὡς μὴ συνάδουσα πρὸς τὰ ἀρχαῖα καὶ τετριμμένα αὐτῶν ἔθιμα. Ἐνὶ λόγῳ βρῖθει παραλογίων ἢ παρ' ἡμῖν· καλλιέργεια καὶ οὐδὲν ἀξιομίμητον εὐρίσκωμεν ἐν αὐτῇ παραδειγμ. Ἡ ἡ Τουργικῆς γεωργικῆς, λέγει διάσημος τις ἀγρονόμος, εὔρηται ἐν παχυτάτῃ ἀρναίᾳ καὶ περιωρισμένη εἰς τὰ φυσικὰ καὶ ὀλιγόριθμα προϊόντα αὐτῆς».

Καιρὸς λοιπὸν ὅπως φροντίσωμεν περὶ τῆς ἐξαναστάσεώς τῆς καιρὸς ὅπως σκεφθῶμεν περὶ τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ τὴν ζωογονήσωσι καὶ τὴν καταστήσωσιν ἀκμαῖαν καὶ ἐπίζηλον· καιρὸς τέλος νὰ ἐνασχοληθῶμεν σπουδαίως περὶ αὐτῆς, διότι ἐκτὸς τῶν ὑλικῶν καὶ πλείστα ἠθικὰ ἢ ἀπροκίψωσι βελτιώσεις. «Δὲν

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμος Γ'. Τεύχος ΔΓ')

ἐξέρχεται μόνον σίτος ἐκ τῆς καλλιεργουμένης γῆς ἀλλ' ὀλοκλήρως πολιτισμός,» λέγει ὁ διάσημος Λαμαρτίνος.

Τὰ μεγάλα ὅμως κατορθώματα δὲν εἴνε ἔργον ἐνὸς μόνου ἀτόμου ἢ συνένωσις κατορθοῖ τὰ πάντα δι' αὐτῆς δύναται καὶ ἡ γεωργικὴ νὰ βελτιωθῆ καὶ νὰ προωδῆται. Ὁ συνεταιρισμὸς ἐπιφέρει ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ μεγαλειέτερος πολλάκις κτηματίας ἀδυνατεῖ νὰ ἐπιτύχῃ. Ἡ σύστασις λοιπὸν γεωργικῶν τραπεζῶν χορηγούσων εἰς τοὺς ἀπόρους γεωργοὺς τὰς ἀναγκαῖας χρηματικὰς βοηθείας, ὁ σχηματισμὸς ἐταιριῶν πρὸς κατασκευὴν ὁδῶν καὶ διόδων, ἀποξήρανσιν ἐλαδῶν τόπων καὶ ἐπιχειρήσιν πολυδαπάνων γεωργικῶν βελτιώσεων, ἡ σύστασις γεωργικῶν συναγωνισμῶν καὶ ἐκθέσεων, ἡ σύνθεσις γεωργικῶν συγγραμμάτων, δύνανται νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἐξάπλωσιν καὶ ἀναμύρρωσιν τῆς γεωργίας. Μὴ λησμονήσωμεν ὅμως ὅτι ἡ σύστασις παραδειγματικῶν ἀγροκλήριων εἴνε ὡσαύτως συντελεστικώτατη καθ' ἑσὸν τὸ καλὸν παραδειγμα εὐρίσκει πανταχοῦ μιμητὰς καὶ πρὸ πάντων μεταξὺ τῶν χωρικῶν, οἵτινες δὲν πείθονται ἂν μὴ ὀφθαλμοφανῶς ἴδωσι τὰ σωτήρια τῆς ἐπιστήμης παραδείγματα.

Ταῦτα συντόμως ἐξεθέσαμεν ὅπως ἀποδείξωμεν κατὰ τὸ ἐρικτὸν ἡμῖν ὅτι καθήκον ἐνὸς ἐκάστου εἴνε ἡ περὶ τῆς γεωργίας μέριμνα, ἐξ ἧς καὶ μόνης ἐξαρτᾶται ὅτε ἀτομικὸς καὶ ἐθνικὸς τῆς χώρας πλοῦτος.

A. ΜΑΚΑΣ

ἀρχαῖος τελειοδιδάκτος μαθητῆς τῆς γεωργικῆς
σχολῆς τοῦ Grignon.
(Ἐκ τοῦ Νεολόγου.)

ΠΕΡΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

Κύριοι Συντάκται τοῦ «Μέντορος.»

Ἀναγνούς τὰ ἐν σελ. 258—260, ἐνδίδω εἰς τὴν προτροπὴν καὶ ἐξαιτούμενος τὴν ὑπομονὴν τῶν ὄσοι ἀπαρέκονται περὶ τῆς τοιαύτης ὕλης, σὰς παρακαλῶ νὰ δημοσιεύσῃτε τὰ ἐπόμενα, διότι τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἤλθεν, ἀρῶ μεταξὺ πλείστων τοσοῦτων καὶ αὐτὸς ὁ πολὺς Γλάδστων περὶ οὐδενὸς ἄλλου σκέπτεται, περὶ οὐδενὸς ἄλλου διμιλεῖ εἰμὴ περὶ τοῦ ὅτι ἡ θρησκεία εἴνε ἡ μόνη βῆσις τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως. Οἱ πάντες βεβαίως ἀνέγνωσαν τὸ τὴν πρῶτην κατέχον θέσιν ἐν τῷ τελευταίῳ τίτλῳ τοῦ 568 ἀρ. τῆς Κλειοῦς ἐφεξῆς τηλεγράφημα:

Λονδίον 4]16 Μαΐου.—Ἐν τῷ χρόνῳ εἰς Kings College συγχορηθῆντι συνεδρίῳ, ὁ Γλάδστων ἐξεφώνησε λόγον περὶ τῆς θρησκείας, ὡς βάσεως τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως· ἐξῆρε τοὺς κινδύνους τῶν σκεπτικῶν ἐπιστημῶν κτλ.»

Μόνον οἱ ὡς τὰ ψυχρὰ ἀγάλματα πρὸς τὴν ἀλήθειαν διδάσκαλοι τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἀγνοοῦσιν ὅτι δι' ἐνὸς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν βιβλίων ἐκπαιδευτικῶν βλέμματός ἡ φρικώδης καὶ ἀτιμὸς καταπόνησις αὐτῶν ἀνακαλύπτεται. Ἴδετε τὸν ἀρχαῖον ἱστορικὸν Εὐσέβιον πρὸς ἐκὺνὸν ἀντιφάσκοντα, καὶ τοσοῦτους ἄλλους· ἴδετε τὴν 29 Ἰουνίου ἐν τοῖς μηναιοῖς, ὅπου ὁ Πέτρος ὡς πρῶτος ἐπίσκοπος Ρώμης ἀναφέρεται· ἴδετε ὅλας τὰς ἐπιτομὰς

36.

της εκκλησίας ιστορίας και θέλετε αναγνώσειν ἐν αὐταῖς Πίερος πρῶτος ἐπίσκοπος Ρώμης μ. Χ. 45. Περὶ τούτων, γινώσκοντες τὸν σκοπὸν ὑφ' οὗ μετ' ἀπαρδειγματίστου ζήλου ὅτε Ἰσιδωρος καὶ οἱ προγενέστεροι καὶ οἱ μεταγενέστεροι αὐτοῦ μέχρι πρὸ τεσσαρακονταετίας εἰργάσθησαν, οὐδόλως εκπλητόμεθα, καθότι ὡς ἐστερημένους τότε τοῦ ἔθνους ἡμῶν τυπογραφιῶν, πάντα τὰ ἐκκλ. βιβλ. ἐν αὐτῇ τῇ ἐχθρική καρδίᾳ τῆς ὀρθοδοξοῦς ἐκκλησίας, ἐν Βενετίᾳ, ἐξετυπῶντο.

Ἄλλ' ὅτε πρὸ πολλοῦ ἤδη τὸ φῶς τοῦτο τῆς τυπογραφίας, τὸ κοινὸν τοῦτο τῆς ἀνθρωπότητος φωτιστικὸν ἀγαθόν, δι' οὗ ἅπαν τὸ γένος ἡμῶν διαφωτίζεται, ὑπάρχει εἰς χεῖρας ἡμῶν, εἶνε δίκαιον κρατοῦντες αὐτὸ νὰ τὸ μεταχειρίζωμεθα ἀντὶ φωτισμοῦ εἰς μυριοτρόπους πυρκαϊᾶς ἐναντίον ἡμῶν αὐτῶν;

Ἰδοῦ, πᾶν ὅτι οἱ ξένοι ἐν Εὐρώπῃ συνεδριάζοντες σήμερον ὡς ψεῦδος ἀποδεικνύουσι καὶ ἀποπτύουσι, τοῦτο πατέρες τινὲς τῆς Ἐκκλησίας φεῦ! ἐκ νέου εἰς βίβλους ἐκτυποῦσι πρὸς διδασκίαν τῶν τέκνων ἡμῶν. Ἀνάγνωτε ἐν τῷ μόνῳ εἰς τὴν ἡμετέραν γλώσσαν ἐγκυκλοπαιδικῶν λεξικῶν τὴν λέξιν Πάππας, ἀνάγνωτε καὶ τὸν χρονολογικὸν πίνακα τῶν παπῶν τῆς Ρώμης ἐν τῇ ἐν Σμύρῃ ἀνδεδομένη ἐκκλ. ἱστορίᾳ σημειώσατε δὲ ὅτι τὰ βιβλία ταῦτα ἐξεδόθησαν ἀπὸ κληρικούς τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας. Ἄλλὰ πρὸς Θεοῦ, πρὸς τὴν αἰ συνοδοῦ τοῦ ἔθνους ἡμῶν; πρὸς τὴν αἰ θεολογικῆ σχολαί, οἱ καθηγηταί, οἱ θεολόγοι καὶ πάντες οἱ διδάσκαλοι ὑφίστανται; Διατί νὰ καθέδωσι πάντες; πρὸς τὴν αἰ μόνον εἰς λόγους περιορίζονται, λέγοντες: Κύριε. Κύριε ἐπίδωσον κτλ., διὰ δὲ τῶν ἔργων αὐτῶν τραυῶς ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὅχι μόνον ἀγρὸν ἡγάρασαν, ἀλλ' ἐντροφῶντες ἐν στωϊκῇ ἀπαθείᾳ διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτῶν τὴν καταστροφὴν εἰς τὴν εὐρίσκειται τὸ ἔθνος ἡμῶν ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν σήμερον διακινῶντες; διατί μόνον ὁ Ἰούδας νὰ γρηγορή; Εἶνε δίκαιον ἐν τῷ αἰῶνι τοῦτῳ νὰ ἐκτυπῶνται παρὰ τῶν πεπαιδευμένων τοῦ ἔθνους ἡμῶν σπουδαίοντα βιβλία, ἐν οἷς μεταξὺ τούτων ὠρελίμων διδασκαλιῶν νὰ ἀναφέρεται «δύο εἰσὶν αἱ ὁδοί: ἡ τῆς φιλοσοφίας καὶ ἡ τῆς ἀπάτης,» καὶ τίνα ὁδὸν ὑποδεικνύουσιν ἡμῖν ὡς ἀπάτην ἢ τὴν τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν, τὴν πίστιν; βαθεῖα τοῖς τοιοῦτοις σοφοῖς τοῦ ἔθνους ἡμῶν! βαθεῖα τῷ λαῷ τῷ ἀπεκδεχομένῳ τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν! Ἄλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἐνωσῶσιν οἱ τοιοῦτοι, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὡς ἔκραζεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν: «ἔως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἔως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν;» οὕτω καὶ νῦν διὰ τῆς ζωῆς καὶ ζωοποιῶ φωνῆς τοῦ Εὐαγγελίου κράζει πρὸς αὐτοὺς τὰ αὐτὰ ταῦτα; Πρὸς τί ἔθεσεν ἐν αὐτῷ τὸ «Ζητεῖτε καὶ εὐρήσατε, κρούετε καὶ ἀνοίγησεται ὑμῖν;» δὲν πρέπει νὰ νοῦμεν πάντες ὅτι ταῦτα σημαίνουν σπουδαστέ με ἵνα εὐρήσῃ τὴν ἐν ἐμοὶ ὑπάρχουσαν ζωοποιὸν τροφήν κρούσατε τὴν θύραν μου, ἥτις προσωρινῶς πρὸς ἐξαγινισμὸν ὑμῶν ἐκλείσθη, καὶ θέλει σᾶς ἀνοίξῃ, ὅπως εἰσελθόντες ἐν τῇ Ἐδέμ τῆς ἐνόητος τροφῆς ἐκ τῶν ἐξ αὐτῆς παραγομένων ἀγαθῶν, ἀπ' αἰώνων ἡτοίμασα δι' ἡμᾶς; Τίνες ἄλλοι, παρακαλῶ, ἔπρεπε νὰ διεργημένους εἰς τὸν λαὸν καὶ πρὸς πάντα τὰ ἔθνη τὴν μόνην ταύτην ἀληθεῖαν, τὴν μόνην ταύτην ὁδὸν τῆς ἀνθρωπίνου σωτηρίας, ἀν οὗτοι οἱ ἐκ τοῦ ἰδρωτός τοῦ

ἀείποτε πεινῶντος καὶ γυμνητούμενου λαοῦ συντηρούμενοι, πλουτοῦντες καὶ ὡς πατέρες τοῦ ἔθνους καὶ διδασκαλοὶ τιμώμενοι, ὄχι; αἱ κοινωνίαι; ἀλλὰ πότε ποτὲ ἐδίδασξαν οὗτοι εἰς αὐτὰς τὴν Γραφήν, ἐν ἣ ἡ ἀλήθεια αὕτη κεῖται; δεῖξάτε μιν ἕνα μόνον ἐκ τῶν τούτων κοινωνιῶν, ἀν δύνασθε, ὅστις κατὰ τὴν 12)τῆ ἡλικίαν αὐτοῦ τὴν σχολὴν ἀποχαιρέτας (ὅτε πᾶσαι αἱ ταπειναὶ κοινωνίαι τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἀποχαιρέτων αὐτῆν), νὰ γινώσκῃ τί ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπαργέλλεται, ἢ νὰ δύναται νὰ ἐραρμόσῃ εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ κἄν μικρὸν ἐξ ὅσων διὰ τῆς γραμματικῆς ἔμαθεν ἀν ἀληθῶς οὗτοι ἦσαν πατέρες τοῦ ἔθνους ἡμῶν, δὲν ἔπρεπε ἀναμνηστικῶς, καταρρίπτοντες ριζηθὸν τὸ ἐπάρατον σύστημα τῆς διδασκαλίας αὐτῶν, νὰ δώσωσι τὴν ἀναγκαίαν τοῦ Εὐαγγελίου τροφήν εἰς τὰ τέκνα ἡμῶν καὶ νὰ πλάσωσι κατὰ Χριστὸν κοινωνίας; πρὸς τί, προκειμένου περὶ ἐκπαιδεύσεως, ἀλληλομαχουσί περὶ λεπτότητος καὶ καλλονῆς γλώσσης, περὶ ὕψους ἰδεῶν, ὧν τὸ στάδιον οὐδεὶς κλείει πρὸς τοὺς δυναμένους, τὴν δὲ κυρίως ἀληθῆ διδασκαλίαν ὡς ὅρι ἀποφεύγουσιν; ἀν ἦσαν ἀληθεῖς πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς ἀληθείας, προκειμένου μάλιστα νῦν περὶ ἐνόητος τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἔπρεπε νὰ κράξωσι πρὸς τὰ ἔθνη, ὡς οἱ μόνον ἔμπροσθεν πάντων τῶν ἐθνῶν ἀρμόδιοι, Ἰδοῦ, ἀδελφοί, γνωστὸν ἐγένετο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ ὅτι ἡ ἀλήθεια ἢ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ καταβάσα εἶνε ἡ ἀλήθεια, ἢ ζωὴ καὶ τὸ φῶς, κηρυττομένη διὰ τῆς ζωῆς καὶ ζωοποιῶ γραφῆς τοῦ Εὐαγγελίου; τούτου μηδαμῶς χεῖρ ἀμύτητων ψαύετω, ἀλλ' εὐαγγελίζομενοι διὰ τῶν ἀπ' αἰώνων πραγματικῶν ἀποδείξεων τὴν ἐν αὐτῷ ἀποδεικνυμένην ἀλήθειαν ἐν γνώσει προσέλθετε πάντες ἵνα ἀπὸ κοινῶν προσφέρωμεν τὴν λατρείαν ἡμῶν πρὸς τὸν Θεὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ αὕτη ἐστὶ κοινὸν τῆς ἀνθρωπότητος ἀγαθόν, ὅπερ ὁ κοινὸς πάντων Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος πρὸς πάντας ἐδώρησατο εἶνε ἡ κληρονομία ἐκάστου τῶν ἀνθρώπων· ἔθεν οἱ πρὸς αὐτὴν προσερχόμενοι ὡς ὅτι βέβαιον ὅτι θέλουσιν εὐρίσκειν ἐν τῇ καθολικῇ ταύτῃ καὶ κοινῇ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐκκλησίᾳ τὴν κληρονομίαν αὐτῶν, ἢν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ κακῶς διασχέοντες οὐχ ἐώρων, ἢ χεῖρας ληπτρικῶς ἀφῆρασαν αὐτὴν ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῶν. Γινώτε ὅτι ταῦτα προγινώσκων ὁ Θεὸς λέγει διὰ τοῦ Σωλομῶντος «Καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρονῶν εἶπεν: ἔλθετε, φάγετε τὸν ἐμὸν ἄρτον καὶ πίστε τὸν ἐμὸν οἶνον, ὃν κεκέρακα ὑμῖν, ἦτοι ὃν οἱ πατέρες ὑμῶν, ὄντες τέλμα μου, ἔπιον· ἀπολείπετε ἀρροσύνην,» δι' ἧς ἐμακρύνθητε ἀπ' ἐμοῦ, «καὶ ζήσεσθε.» Τοῦτο αὐτὸ καὶ διὰ τοῦ εὐαγγελίου πρὸς ὑμᾶς λέγει «ζητεῖτε καὶ εὐρήσατε» ὅπερ ἀπωλέσατε ἀγαθόν· κρούετε καὶ ἀνοίγησεται ὑμῖν ἡ θύρα μου, ἥτις σᾶς ἐκλείσθη ὑπὸ κακούργων· «αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν» ἢ ζωοποιὸς τροφή, ἢς πρὸ χιλιετηρίδος στερεῖσθε. Οὐδεὶς δὲ μὴν ἐπισχυνοῦσθι μακρυνόμενοι τῶν γηγένων πατρῶν αὐτοῦ δογμάτων, ὡς ὄντων πάντων ἀνθρωπίνων, πάντων ἐσφαλμένων. Καὶ ἵνα βεβαιωθῇ ἕκαστος περὶ τῆς καθαρᾶς ταύτης ἀληθείας—ὅπως πρῶτον μετὰ τὴν ἐξαυτοῦ συνείδησιν συμφωνήσῃ καὶ εἶτα χαίρων, σκιρτῶν καὶ ἀγαλλόμενος δικαιοματικῶς προσέλθῃ νὰ μεθέξῃ τοῦ δικαιοματός αὐτοῦ ἐκ τοῦ κοινῶ τούτου ἀγαθοῦ τῆς ἐνόητος—ὡς ἀνεῖση εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ ὡς ἐρωτήσῃ αὐτὸς ἑαυτὸν ποῦ εἶνε τὰ ἀπειρα τῶν ἀνθρώπων συστήματα

τούτων αἰώνων; ποῦ αἱ ἀπειρο νομοθεσίαι αὐτῶν; ποῦ τὰ εἰδωλα τῶν ἐθνῶν; ποῦ οἱ θεοὶ αὐτῶν; πάντα ὡς νόθα καὶ ψευδῆ κατέπεσον καὶ ὡς πομπόλυγες διεσφάγησαν. Ταῦτα πάντα οἱ ἀρμόδιοι τοῦ ἔθνους ἡμῶν ὤφειλον νὰ φωνάξωσι πρὸς τοὺς λαοὺς ἐκείνους, πρὸς τὰ ἔθνη ἐκεῖνα, πρὸς τὰ ἄτομα ἐκεῖνα (ἄτινα, ὡς βλέπομεν, πρὸς τὴν ἔνωση τῆς ἀνθρωπότητος σφριγῶσιν), ἵνα ὡς περιούσιος τοῦ Θεοῦ λαὸς διακριθῶσιν, ἕξῃ τὴν ἐντολὴν ταύτην τοῦ Θεοῦ ἀπ' αἰώνων λαβὼν παρ' αὐτοῦ ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ.

Ἄλλὰ διατί οὗτοι πάντες παρὰ τὸ κατήκον τοῦτο αὐτῶν οὐδὲν ἔπραξαν, οὐδὲν εἶπον, ἀλλ' ὡς ἐπὶ ῥόδων καθέδωσαν πάντες; αὐτοὺς ἐρωτήσατε. Τὴν ραθυμίαν αὐτῶν ταύτην προγινώσκων ὁ Θεός, ἰδοῦ πρὸ 3 χιλ. ἐτῶν διὰ τοῦ προφήτου, ὡς νὰ λαλῇ σήμερον, τί, ἐλέγγων αὐτούς, λέγει: «Πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν» δὲν βλέπετε; τί ραθυμαίετε; «Δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ» εἶπε «καγῶ. ἀν ὑψωθῶ, πάντας ἐλάσω πρὸς ἐμαυτόν.» Ὑψώθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ; μάλιστα. Εἴλκυσε ὑπὸ τὰς σημαίας αὐτοῦ τοσαῦτα ἔθνη, εἰς 400 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ἀριθμούμενα; μάλιστα. Μὴ ἀμφιβάλ्लετε λοιπὸν ἐπὶ πρὸς πληρῶσιν τοῦ «Πάντας ἐλάσω» σαφῶς προλέγει διὰ τοῦ «καὶ συνήχθησονται» τὴν ταχεῖαν εἰς τὴν κοινὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ προσέλευσιν πάντων. Πάντες ἀσπασίμεθα ὅτι ὁ ἀνέσπερος οὗτος τῆς ἀγίας καὶ ἀτελευτήτου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἡμέρας ἡλίου, βαίνων ἡρέμα θέλει φωτίσει τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ὡς ὄντως ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ὑπεσέθη αὐτὸ πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ Δαβὶδ, εἰπόντος «Αἴτησον παρ' ἐμοῦ καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατάσχυσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς», καὶ ὡς ὁ υἱὸς οὗτος ἀληθῶς ἠτήσατο τοῦτο παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ τελευταίᾳ καὶ θερμοτάτῃ προσευχῇ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ ἐλαιῶνος, εἰπὼν, «Πάτερ, θέλω ἵνα πάντες οὗς δέδωκάς μοι καὶ πάντες οἱ δι' αὐτῶν εἰς ἐμὲ πιστεύσοντες ὧσιν ἐν, καθὼς καὶ ἡμεῖς ἐν ἐσμέν· θέλω ἵνα ὧσιν ἐπεὶ ἡμεῖς· ἀγάπησον αὐτοὺς ὡς καὶ ἐμὲ ἠγάπησας· ἀγάσσον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστίν.» ἀλλὰ διὰ τῆς λέξεως «καὶ συναχθῆσονται» δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ἐνοησώμεν ὅτι ὄχι ὡς μέχρι τοῦδε βραδείως καὶ ἡρέμα συναχθῆσονται τὰ ἔθνη—διότι ἡ βραδύτης αὕτη πρὸς πληρῶσιν ἀνωτέρου σκοποῦ, τῆς δοκιμασίας τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐτέθη ἄχρις οὗ διὰ τῆς πτώσεως τῶν πρῶτων διωκτῶν αὐτοῦ τραυῶς ἢ ἀλήθεια ἀποδείχθη πρὸς πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα, ὡς τοῦτο ἤδη διαγεγονότων τῆς ἡμέρας μαρτυρεῖται—ἀλλὰ ἐπὶ γινώσκοντα τὴν ἀλήθειαν, ὅτι σπεύσωσι νὰ συναχθῶσι πρὸς αὐτήν; Ἰδοῦ ὅτι περὶ τούτου καὶ ὁ προφήτης (ψαλμ. ρβ') μὲς διαβεβαίωσι λέγων: εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου κἀθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἀν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Εἶπε (λέγει ὁ Δαβὶδ) ὁ πατὴρ πρὸς τὸν υἱόν: Κάθου ἕως ἀν οἱ ἐχθροὶ τῆς καθαρᾶς διδασκαλίας σου καταπέσωσι καὶ καταπατηθῶσιν ὑπὸ τοὺς πόδας σου τῆς αὐτοαληθείας καὶ τῶν πρὸς σὲ ἀρρομιοθέντων λαῶν μου. Τίς ἀγνοεῖ ὅτι ὁ ἀσεβὴς κατέπεσε; καὶ ἐπὶ τὸ ἔως ἐπληρώθη; Ὅποια ἀλήθεια, ἀδελφοί, δὲν ἰσοκαλύπτεται διὰ τούτων γεγονότων ὑπ' ὄψιν ἡμῶν καὶ πάτης τῆς ἀνθρωπότητος; Ὅποιος πρόμος δὲν πρέπει νὰ καταλάβῃ πάντας τοὺς ὑποκριτὰς, τοὺς μυστικούς χλευαστὰς, τοὺς δυσσεβεῖς τούτους ἐχθρούς τῆς τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίας; Ἀνάγκη εἶνε ἀδελφοί, νὰ θεωρήσωμεν πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα ὡς μίαν ΚΑ-

MINON πρὸ αἰώνων καιρομένην καὶ ἀρτίως ταχέως ἐκκαίεσαν, ἢ—τις, ὡς θερμοτάτη ἐκ τῶν πικημάτων πρὸς τὴν ἐνόητος ἀποκαταστάξ, ἐνὸς μόνου σπινθηροῦ δεῖται ἵνα, ὡς ἡ ἀπ' ἀνατολῶν μέχρι δυσμῶν ἀστραπή, ἅμα καταλαμπρυνθῇ πᾶσα τοῦτο ὁ ἴδιος Ἰησοῦς Χριστὸς καθαρῶς εἶπε λέγων: οὕτως ἔσται ἡ πυρρασία τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ πᾶσαν κρίναι τὴν γῆν. Οὐδ' εἶνε θαυμαστὸν νὰ νοήσωμεν ὅτι ὁ φημιζόμενος τοῦ ἔτους τούτου κομήτης εἶνε ἡ ἀπειρὸς ἀνωτέρω τῶν γηγένων διδασκαλιῶν δύναμις τῆς τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίας, ἥτις θέλει ἐπιπέσει ἅμα ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου ὅπως κατακλύσῃ ἐν ἀκαρεῖ πᾶσαν φθοροποιὴν ἀνθρώπινον διδασκαλίαν καὶ οὕτω διὰ τῆς κατὰ Χριστὸν διδασκαλίας ἀπολοῦνται βαθμηδὸν καὶ ἐκλείψουσιν ἀπὸ τῆς γῆς πάντες οἱ ἀμαρτωλοὶ καὶ ἄνομοι ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτοὺς. Περὶ τούτου λαλῶν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὴν Σμαρρείτιδα ποτέ οὕτω προέλεγε: «ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τοῦτῳ οὔτε ἐν Ἱερουσαλὴμ προσκυνήσετε τῷ πατρὶ· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνήσονται προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ» ποῦ; βεβαίως ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. Ταῦτα καὶ πρὸς τοὺς ἀποστόλους αὐτοῦ προεῖπεν οὕτως: ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ἀποκατείνης ὑμᾶς (ἦτοι ἅπας ὁ κόσμος καὶ ἀπανταχοῦ) δόξῃ λατρεύειν προσφέρειν τῷ Θεῷ. Πρὸς τοῦτο ἀπὸ Ἀβραάμ τὸν περιούσιον λαὸν αὐτοῦ, τὸν Ἰουδαϊκόν, ἐξελέξατο, ὅστις ὡς φανὸς τῆς ἀνθρωπότητος ἐπὶ τούτους αἰῶνας ἐχρησίμευσεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐθνῶν διὰ τῆς Γραφῆς πρὸς τοῦτο ἔτερον λαόν, τὸν ἑλληνικόν, διὰ τῆς ἀνθρωπίνου ἐπιστήμης προητοίμασεν εἰς νέον περιούσιον ἵνα δι' αὐτοῦ ὡς ἐπιστήμωνος, ὡς πνευματικωτέρου, ὡς καταλληλοτέρου ὀργάνου, καὶ κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἐπιστημονικῶς κηρυχθῇ ἢ ἐπὶ γῆς ἀποκαλύψῃ αὐτοῦ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ πρὸς σχηματισμὸν τῆς ἐξ ἔθνῶν καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ ἐν χρόνῳ ἀρμόδιῳ, ὅτε ἡ ἀνθρωπότης πρὸς φωτισμὸν ὠριμάσῃ, ὡς τὰ νῦν ἔχει, ριφθῇ διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ ὁ περιφλεγῆς Θεός σπινθὴρ τοῦ φωτός τῆς οὐραίας διδασκαλίας ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὥστε ἅμα πάντα τὰ πληθῆ τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς τὰ ἔνομα, πρὸς τὴν ὑπερουσίον λαμπηδόνα τῆς ἐνόητος, τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἰσότητος, τῆς διὰ μόνου τοῦ Εὐαγγελίου διδασκόμενης, με πίστιν, ἐλπιδά καὶ ἀγάπην προσέλθωσιν, ἵνα συμπροσκυνήσωσι τὸν Θεὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Οὐδόλως πρέπει ν' ἀμφιβάλλωμεν ὅτι ἐπέστη ὁ χρόνος, καθ' ὃν οἱ Ἰουδαῖοι ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. Τοῦτο ὁ Ὡτὴ σαφῶς προεῖπεν: «Οἱ Ἰουδαῖοι ἀπολέσουσι τὸν Βασιλέα αὐτῶν, τὰ ἱερὰ καὶ τὸ ἱερατεῖον αὐτῶν ἐν δὲ τῆς ἐσχάτης ἡμέρας; ἐπιστρέψουσι καὶ ἐκζητήσουσι Σιλῶ τὸν Θεὸν αὐτῶν καὶ Δαβὶδ τὸν Βασιλέα αὐτῶν καὶ προσκυνήσουσιν εἰς ὃν ἐλόγησαν. Πολὺ δὲ περισσώτερον οἱ πιστεύοντες τὸν Ι. Χ. ὡς ἐκ πνεύματος γεννηθέντα, ὡς φθνηθέντα ἀλλ' οὐ παθόντα καὶ ὡς κριτὴν πάσης τῆς ἀνθρωπότητος. Τοσοῦτον περὶ ὅσων λαλῶ πρὸς ὑμᾶς εἶμι βέβαιος, ὥστε δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω τοὺς πάντας, ὅτι παρ' αὐτοῖς πρὸ πολλοῦ εἰσίσταται ἐν Δαμασκῷ, ἵνα ἐν τῇ ἐπετείῳ ἐσφῆτῇ αὐτῶν καθ' ἣν πιστεύεται ὅτι φανήσεται ὁ τοῦ κόσμου κριτὴς, ἐτοιμάζουσι λαμπρῶς τὸν ἀξιολογώτερον αὐτῶν ἵππον εἰς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ αὐτῶν, ὅπως ἐλθὼν ὁ κριτὴς καθίσῃ ἐπὶ αὐτοῦ. (Ἀκούσθε!).

ΣΥΣΤΑΣΙΣ
τῆς Κώμης
ΤΖΟΠΑΝΗΣΙΑΣ

Ἡ Κώμη αὕτη καίτα μεταξὺ Μαγησίας καὶ Κασαβᾶ παρὰ τῆ γραμμῆ τοῦ Σιδηροδρόμου ἐπὶ ὠραίας καὶ ἀρκετὰ ἐκτεταμένης πεδιάδος, κατὰ πάντα ἐπιτηδεύει πρὸς γεωργίαν. Πρῶτος αὐτῆς κτίτωρ λέγεται ὅτι ἦτο Ὁθωμανὸς τις Ἰσά Τζομπάν, ἐξ οὗ ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα «Τζομπανησιά» τοῦ ὁποίου ἡ ἑπαρχία ἔτι καὶ νῦν σώζεται. Μετὰ τοῦτον ὁ ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Καρᾶ Ὁσμάν Χατζῆ Ἰπ, ἐξουσιάζας τὸν τόπον, ἐκτίσεν ὡς καὶ αὐτὸς Τζιφλίικον φυλάξας τὸ ἴδιον ὄνομα, ἦτοι Τζομπανησᾶ Τζιφλίικ· ἐπειδὴ δὲ ὁ τόπος ἦτο ἐρημος καὶ ἀκατοίκητος, τῶν θύων καὶ τῶν λύκων διαιτητήριον, οὗτος διὰ τὰ ἡμερώσια καὶ τὰ κλιματηγίση αὐτὸν, καταπέσας ἔφερον ἀνθρώπους ἐξ ἄλλων μερῶν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπήνεγκε βίαν (ὡς ἦτο τότε ἔθος παρ' Ὁθωμανοῖς), ἀλλὰ τοὺς παρώρμησε μὲ τὴν μεγαλητέραν ἡμερότητα καὶ γενναυδωρίαν, διὰ τοῦτο καὶ ἠδυνήθη εἰς ὀλίγον διάστημα καιροῦ ἐκ τῶν μετοίκων τούτων νὰ συνοικήσῃ τὸ μέρος· θῆεν μετὰ δέκα ἔτη ἡ συνοικία συνέκλειτο ἐκ τριάντονα περιῶν οἰκογενειῶν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ ρηθέντος Χατζῆ Ἰπ, διεδέξατο αὐτὸν ὁ υἱὸς του Σαδὶκ Βήης, ὅστις ἔχων τὰ αὐτὰ καὶ πλεονα τοῦ πατρὸς του αἰσθήματα, ὦν πρῶτος καὶ ἀγαθὴς καρδίας, πλείστα καλὰ τῷ τύπῳ προσέφερε· πρώτη αὐτοῦ κοινωφελὴς πράξις, ἅμα ἀνέλαβε τὴν προστασίαν, ὑπῆρξεν ἡ ἀπεξοργασία τοῦ ἀπὸ δύο ὥρας μακρὰν πρὸς τὴν κώμην φέροντος ὑδρογωγῶ, τοῦ ἀρχισθέντος μὲν κατ' ἀρχὰς παρὰ τοῦ πατρὸς του, παραλειφθέντος δὲ ἀτελοῦς διὰ τὸν μεταξὺ θάνατον αὐτοῦ. Ἀφ' οὗ δ' ἔφερε τὸ νερὸν εἰς τὴν κώμην, ἐχάρισεν εἰς τινὰς γαίους οἵτινες ἐρύτευσαν περιβόλια ἐπὶ τῷ ἔργῳ νὰ πληρόνη τι ἕκαστον τῶν περιβόλιων τούτων εἰς αὐτὸν διὰ τὸ νερὸν, καὶ ἐρύτευσεν ἑλαιῶνα περιέχοντα ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας ἑλαιόδενδρα. Ἐνῶ λοιπὸν ὁ τόπος ἦτο ἐρημος καὶ ὀλοτελῶς ἄδενδρος, ὡς ἐρρήθη, ὁ ἐρχόμενος σήμερον διὰ τοῦ σιδηροδρόμου βλέπει τὴν κώμην καὶ τὰ περίεξ αὐτῆς κατὰφυτα ὑπὸ διαφόρων καρποφόρων δένδρων καὶ ἀμπέλων.

Ἡ κώμη αὕτη ἐσυστήθη μόλις πρὸ ἐνὸς αἰῶνος καὶ κατοικεῖται νῦν ὑπὸ χιλίων σχεδὸν ψυχῶν, ἀπάντων χριστιανῶν λαλούντων τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν μὲ τινὰς τουρκικὰς παραθορίας, ἀλλὰ καταβάλλεται προσπάθεια καί, προϊόντος τοῦ χρόνου, θὰ ἐξαλείψωσι καὶ ταύτας οἱ φίλοι Τζομπανησῶν. Πρὸ πέντε ἐτῶν, κατὰ προτροπὴν τοῦ Ἁγίου Ρύμνης κυρίου Παναρέτου, ἡ κώμη διατηρεῖ σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικὸν μετὰ καὶ συνδιδασκτικῶ, ἐν ᾧ διδάσκονται ὑπὲρ τοὺς τεσσαράκοντα μαθητάς, ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν καὶ ἐφορείαν τῶν κ. κ. Χρ. Καρᾶ, Κ. Φωτίου, Γ. Ἀκριβοπούλου καὶ Ἀθ. Σωτηροπούλου, εἰς τοὺς ὁποίους μεγίστη φελλεται εὐγνωμοσύνη διὰ τὴν ἀσκον αὐτῶν πρὸς τὰ Γράμματα ἐπιμέλειαν παρὰ τῷ σχολείῳ εἶνε καὶ ἡ ἐκκλησία τιμωμένη ἐν ὀνόματι τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου.

Ἐν τῇ κώμῃ ὑπάρχουσι πέντε παντοπωλεῖα, τρία οἰνοπωλεῖα, τρεῖς φούρνοι καὶ ὀκτὼ καφενεῖα, ἀλλ' εἶθε τὰ τελευταῖα νὰ

ἔλειπον, καθότι εἰς γεωργικὰ μέρη τὰ τοιαῦτα καταστήματα, διὰ τὰ εἶπω καλλίτερον ἀεργοστάσια, οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ διαπλορὰ καὶ ζῆμια.

Εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας ἐκ τῆς κώμης πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος, παρὰ τῇ ὑπὸ ὄψει τοῦ ὄρους Μαγησίας, ὑπάρχει ὕδωρ μεταλικὸν θερμὸν ὠφέλιμον εἰς τινὰς ἀσθενείας κατὰ τὴν σύστασιν ἱατρῶν τινῶν, λ ο υ τ ζ ά κ ι λεγόμενον. Οὗ μακρὰν τούτου ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑπὸ ὄψει εἰς τὴν θέσιν Ἄκ Βουνάρ ὑπάρχει καὶ ἡ Νιόβη, ἐργεχραγμένη ἐπὶ βράχου ἀποτόμου καὶ ὑψηλοῦ εἰς ἀνάστημα γιγαντικῶν αὕτη εἶνε ἡ Νιόβη, περὶ ἧς ἡ Ἀμάλθεια πρὸ καιροῦ ἔγραψεν. Εἰς τὸ ἀνατολικὸν τῆς κώμης σώζονται ἱχνη τινὰ παλαιὰς πολιότης, ὅπου εὐρέθησαν ὀκτὼ πίθοι παλαιὰς κατασκευῆς κενοὶ ἐντεῦθεν ὀλίγον, ἐπὶ τῆς θέσεως Ἀσμᾶ κικ ὑπάρχει προσκύνημα εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου (αὐγούστου 29), εἰς τὸ ὅποιον κατ' ἔτος συνέρχονται πολλοὶ προσκυνηταὶ ἐκ διαφόρων μερῶν καὶ πρὸ πάντων ἐκ Κασαβᾶ καὶ Μαγησίας μὲ τὸν σιδηροδρόμον. Τοῦ προσκυνήματος τούτου τὸ εἶσοδικμα εὐχόμεθα νὰ χρησιμεύσῃ εἰς σύστασιν Παρθενωγωγείου ἐν τῇ ἡμετέρῃ κώμῃ, τοῦ ὁποίου τὴν ἀνάγκην δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἅπαντες οἱ φίλοι Τζομπανησῶν αἰσθάνονται, καθόσον μάλιστα βλέπουσιν εἰς τὰς ἐφημερίδας ὁπότε περὶ Παρθενωγωγείων ἀπανταχοῦ καταβάλλεται προσπάθεια! καὶ μὲν πρὸς σύστασιν, καὶ δὲ πρὸς τὰ βελτίω μεταρρυθμιστῶν αὐτῶν.

Εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς κώμης ρεεὶ ὁ ποταμὸς τοῦ Νυμαίου, ἐν ᾧ συλλαμβάνονται πᾶμπολλοὶ ἰχθύες ἐντεῦθεν ὀλίγον βορειότερον ρεεὶ καὶ ὁ Ἐρμος. Ὁ ἀὴρ τῆς Τζομπανησίας εἶνε καθαρός, οὔτε ἀγριὸς τὸν χειμῶνα καὶ δριμύς εἰς ὑπερβολήν, ἀλλ' οὔτε καυσώδης καὶ πνιγώδης κατὰ τὸ θέρος. Ὁ τόπος εἶνε ἐπιτηδεύς διὰ τὴν ἀμπελον καὶ τὴν ἑλαιάν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ φυτεία φαίνεται νῦν παρημελημένη καὶ μόνον εἰς τὴν γεωργίαν καταγίνονται οἱ κάτοικοι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰς αὐτὴν μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἐπιμέλειαν καὶ ἐργασίαν, καθόσον μάλιστα, ὡς εἴπομεν, ἡ γῆ αὐτῶν εἶνε λίαν εὐφορὸς καί, ἐργασθεῖσα καλῶς, παράγει ἀφθόνως δημητριακοὺς καρπούς, βιάμβακα, ἐρυθρόδανον καὶ τὰ λοιπὰ. Ἡ Τζομπανησιά εἶνε ὄγδοος σταθμὸς τοῦ ἐκ Σμύρνης διὰ Κασαμπᾶ Σιδηροδρόμου. Ἀπὸ τὸν σταθμὸν τούτον στέλλονται μὲ τὸν σιδηροδρόμον εἰς Σμύρνην ἢ εἰς ἄλλον σταθμὸν τὰ γενήματα καὶ ἄλλα ἐμπορεύσιμα τῶν ἐξῆς χωρίων: Χατζηλάρ, Χαμουζάμπελ, Τζαούσγλου, Κόλδερε, Παπασλίου, Χαριμανταλλοῦ, καὶ Καρογλανιάς.

Τζομπανησιά τῇ 7 Μαΐου 1872. Γ. Βλασιᾶδης.

ΕΥΑΓΓΕΛΗΣ ΖΑΠΠΑΣ.

Ὁ Ευαγγέλης Ζάππας ἐγεννήθη τῷ 1800ῳ ἔτει ἐν Λαμπόβῳ, κώμῃ τῆς ἐπαρχίας τῆς Ἡπείρου Τεπελιανίου, καίμην οὐ μακρὰν τῶν Ἰωαννίνων. Παιδιόθεν ἠγάπησε τὸν στρατιωτικὸν βίον καὶ

τὰ ἔπλα, καὶ διέπρεψεν ἐπὶ τόλμῃ καὶ ἀνδρίᾳ πρῶτον μὲν ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ἁλῆ Πατᾶ, πολεμοῦντος μετὰ τῶν Σουλταῶν πρὸς τὴν Τουρκίαν, ὕστερον δὲ ὡς ὑπασπιστῆς τοῦ Μάρκου Βότσαρη, ἐν ὑπέρτερῃ πιστῶς καὶ γενναίως μέχρι τῆς μάχης τῆς Σπλάντοης. Συμμετέσχε δὲ πρωταγωνιστῶν πασῶν τῶν περιπετειῶν τοῦ ἡρώους μέχρι τοῦ 1831ου ἔτους, ὅτε ἀπῆλθεν εἰς Βουκουρέστιον, ὅπου πάντες οἱ παρεπιδημούντες ὁμογενεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ἠγούμενοι τῶν ἑλληνικῶν μοναστηρίων ὑπεδέχθησαν αὐτὸν εὐνοϊ-

κώτατα, καὶ ὅπου διὰ τῶν φυσικῶν αὐτοῦ πλεονεκτημάτων καὶ τῆς ἀσκου φιλεργίας, βουθόμενος δὲ καὶ ὑπὸ τῷ ἐναρέτου καὶ φιλοπατρίδος αὐτοῦ ἐξεδέλου, τοῦ Κωνσταντίνου Ζάππα, ἀπέκτησε μεγάλην περιουσίαν. Καίτοι δὲ καιδείας ἀμειροσ, ἦτο θερμὸς αὐτῆς ζηλωτῆς, καὶ ἦτο λίαν φιλόπατρις, καὶ μακρὰν ζῶν τῆς πατρίδος.

Ἐν τῇ ἐφημερίδι τῷ Ἠλίῳ ἀναγνούς ποτε ἄρθρον ποιητικώτερον μᾶλλον ἢ πρακτικώτερον τοῦ κ. Παναγιώτου Σούτσου περὶ τῆς ἐκ νέου ἐγκαταστάσεως τῶν ἀρχαίων Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων εἰς τὴν ἀναγεννηθεῖσαν Ἑλλάδα, ἐθέληθη οὕτως ὑπὸ τῆς ιδέας ταύτης ὡς ἐγραψε περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1850οῦ ἔτους ἀπόρρητον πρὸς τὸν βασιλέα Ὁθωνα ἐπιστολήν, δι' ἧς προσέφερε πᾶσαν σχεδὸν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν εἰς πραγματοποιήσιν τῆς ιδέας ταύτης. Πρὸς διῶριζε δὲ τὴν τελευτῶνται ἀνὰ πᾶσαν τριετίαν οἱ ἀγῶνες οὗτοι, καὶ αἶμα γὰρ αὐτοῦ πρόσδοσι

ἔμελλον εἶνα διαψιλεύονται εἰς ἀμοιβὴν τῶν νικητῶν εἰς τὸν δρόμον, τὴν πάλην, τὸ ἄλμα, τὴν σκοποβολὴν καὶ ἄλλας ἀθλητικὰς ἀσκήσεις.

Ἐπυργῶς τῶν ἐξωτερικῶν ἦτο τότε ὁ κ. Ἀλέξανδρος Ρ. Ραγκαβῆς, δι' οὗ διεβιάσθη ἡ ἀναγορά, καὶ εἰς ὃν ὁ βασιλεὺς ἀνέθηκεν ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ Ζάππα ὅπως ὀρθότερον ἐνεκρίεν. Ὁ ἀνάμματος δὲ καὶ ὁ φιλόκαλος Ραγκαβῆς ἔγραψε τότε πρὸς τὸν Ζάππα, ἐργαζόμενος μὲν πληρέστατα καὶ ἐπαυῶν τὴν ἐπιβολήν, ἀλλὰ παρατρῶν αὐτῷ συγχρόνως ὅτι τὰ ἔθνη σήμερον δὲν

διακρίνονται καὶ δὲν διαπρέπουσι διὰ τῆς σωματικῆς μάλιστα ρώμης καὶ τῶν ἀθλητικῶν ἐπιδείξεων, ἀλλὰ διὰ τῶν νοητικῶν καὶ ἠθικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἀρετῶν προὔτεινε δ' αὐτῷ ἀνάλογον μεταρρυθμιστῶν τῆς ιδέας αὐτοῦ καὶ ὑπέβαλεν αὐτῷ νέον σχέδιον, οὗτινος αἱ βάσεις ἦσαν αἱ ἀκόλουθοι:

Α'. Οἱ προκείμενοι ἀγῶνες, ὀνομαζόμενοι Ὀλύμπια, νὰ τελεῶνται κατὰ τετραετίαν, ὡς αἱ νέαι αὐτὰ βιομηχανικὰ Ὀλυμπιάδες νὰ ὦσιν ἐκ τεσσάρων ἐτῶν ἕκαστη, ὡς αἱ παλαιαί.

Β'. Εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους νὰ διακρίζονται καὶ βραβεύονται αἱ παντὸς εἶδους διανοητικαὶ βιομηχανικαὶ καὶ ὕλκαι προδοὶ τῆς Ἑλλάδος.

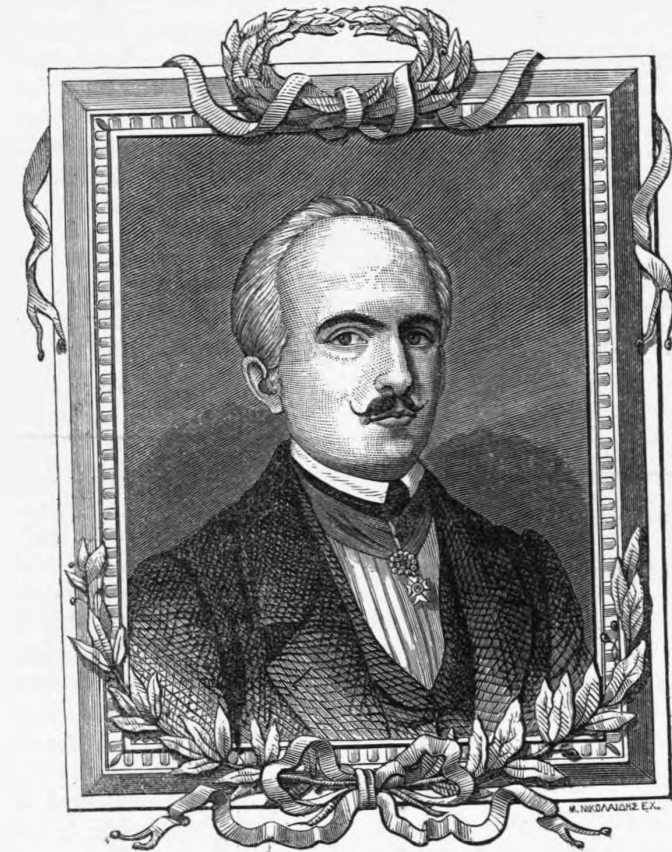
Γ'. Πρὸς τοῦτο κατὰ τετραετίαν νὰ γίνηται ἐν Ἀθήναις εἰς ἐπιτηδες ἐπὶ τούτῳ οἰκοδομηθὸς κενὸν κατὰστημα γενικῆ ἐκθεσίας ὄλων τῶν παντοειδῶν ἑλληνικῶν προϊόντων.

Δ'. Ἡ ἐκθεσία αὕτη νὰ διαρκῆ ἕνα μῆνα. Καὶ τὴν μὲν πρώτην ἑβδομάδα νὰ διακρίζονται καὶ βραβεύονται τὰ ἔργα τῆς βιομηχανίας, τὴν δευτέραν τὰ τῆς γεωργίας, τὴν δὲ τρίτην τὰ τῆς κτηνοτροφίας, καὶ τὴν τετάρτην τὰ τῆς καλλιτεχνίας.

Ε'. Κατὰ δὲ τὰς μεταξὺ τῶν ἑβδομάδων τεσσαρὰς κυριακάς νὰ γίνονται ἀγῶνες σύμφωνοι πρὸς τὴν ἀρχικὴν ιδέαν τοῦ Ζάππα, καὶ ἀποτεταγμένοι πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰς ψυχαγωγίαν καὶ διάψυξιν τοῦ εἰς τὴν ἐκθεσιν συρρέοντος λαοῦ. Κατὰ μὲν τὴν πρώτην κυριακὴν νὰ τελεῶνται ἀθλητι-

κοὶ ἀγῶνες ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ σταδίῳ ἐπὶ τούτῳ ἐπισκευασθέντι, ὅσον δρόμος, πάλη, ἀκόντιον κ.τ.λ. τὴν δὲ δευτέραν ἵπποδρόμον, τὴν δὲ τρίτην φιλολογικὸν διαγωνισμοί, καὶ παράστασις τινος ἐν διαγωνισμῷ προκριθέντος δράματος. Ὀρίζετο δὲ καὶ τίνες τῶν ἀγῶνων τούτων ἡμείβοντο διὰ χρημάτων, τίνες δὲ δι' ἀπλοῦ στεφάνου.

ΣΤ'. Κατὰ δὲ τὸ ἀπὸ Ὀλυμπίων εἰς Ὀλύμπια τετραετὲς διάστημα τὸ κατὰστημα τῶν ἐκθεσῶν ἔμελλεν εἶνα μεταβάλλετα

ΕΥΑΓΓΕΛΗΣ ΖΑΠΠΑΣ.

εις σχολείον βιομηχανίας, ἀποτεταγμένον εἰς τελειοποίησιν τῶν ἐγγυρίων βιομηχανιῶν, ἔσων ἢ σπουδαιότης ἀπεδεικνύετο διὰ τῶν ἐκθέσεων. Οὕτω φέρ' εἶπεν ἐν Λεβαδείᾳ καὶ ἀλλαχού τῆς Ἑλλάδος κατασκευάζονται τάπητες, ἐν Σίφνῳ ψάθινα σιαῖδια κ.τ.λ. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐκθέσεως τινὲς ἐκ τῶν ἀρίστων καὶ μᾶλλον διακριθέντων βιομηχανῶν τῶν εἰδῶν τούτων ἐμελλον νὰ καλῶνται εἰς Ἀθήνας, καὶ προσκαλουμένου ἐκ Γαλλίας ἡ ἀλαχόθεν ἐμπείρου ταπητοποιοῦ ἢ ἀρίστου ψιαθοπλόκου, ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ καὶ δαπάνῃ τοῦ Ζαππαίου καταστήματος νὰ διδάσκωται ὅτι ἡγνῶσιν ἔτι τῆς ἰδίας αὐτῶν τέχνης· τελειοποιούμενοι δέ, νὰ διαβίδωσι βαθμηδὸν τὰς τελειότερας μεθόδους τοῖς ὁμοτέχνῳ αὐτῶν.

Τὰς πρακτικὰς καὶ ὠφελιμιωτάτας ταύτας ἰδέας τοῦ κ. Ραγκαβῆ προθυμώτατα παρεδέξατο ὁ φιλογενέστατος Ζάππας καὶ ἀνέθηκε τῷ κ. Ραγκαβῆ νὰ σκεφθῆ περὶ οἰκοδομῆς τοῦ ἀναγκαίου καταστήματος. Ὁ κ. Ραγκαβῆς πρὸ παντὸς ἄλλου ἠθέλησεν ἵνα εὐρῆ οἰκοπέδον περὶ τὸ Στάδιον, οὗ ἡ νέα δικασθεὶς ἐμελλεν ἵνα ἐμπεριληφθῆ εἰς τὸ σχέδιον. Μὴ εὐρῶν δὲ αὐτὸ ὅσον εὐωνον ἐπεθύμει, ἐζήτησε καὶ ἔλαχε δωρεάν παρὰ τῆς κυβερνήσεως τὸ οἰκοπέδον, δοθὲν εἰς ἀναγνώρισιν καὶ εἰς ἀντιδώρον τοῦ γενναίου πατριώτου. Ἀπευθυνθεὶς δὲ ὁ κ. Ραγκαβῆς πρὸς τὸν Γάλλον ἀρχιτέκτονα, τὸν κ. Boulanger, διετύπωσεν αὐτῷ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ καταστήματος, καταλλήλου μὲν εἰς ἐκθεσιν, δυναμένου δὲ κατὰ τὸν μεταξὺ τῶν ἐκθέσεων χρόνον νὰ μεταβάλληται εἰς σχολεῖον τελειοποιήσεως τῆς ἐγγυρίου βιομηχανίας, καὶ δεκτικὸν βαθμιαίας ἀναπτύξεως, ἀναλόγως τῶν ἐθνικῶν προόδων. Ὁ δὲ ἐμπειρος καὶ φιλόκαλος ἀρχιτέκτων διέγραψε σχέδιον, εἰς ὃ ἄξιον παρατηρήσεως εἶνε ὅτι ἔδωκε κατ' εἰσήγησιν τοῦ κυρίου Ραγκαβῆ αὐτὸν ἐκείνον τὸν τύπον, καθ' ὃν ὑπετυπώθη πολλὰ μετὰ ταῦτα ἔτη τὸ κατὰ τὴν ἐκθέσεως τῶν Παρισίων. Συμπεριλαβὼν δὲ καὶ τὴν δικασθεὶν τοῦ σταδίου διὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν ἐκ νέου οἰκοδομὴν τῆς πρὸς τὸ στάδιον ἀγούσης γαβύρας τοῦ Ἰλισσοῦ, ὑπελογίσαστο τὴν ὅλην δαπάνην εἰς δραχμὰς 1,200,000. Ὁ δὲ δωρητής, οὐτινος ἢ ἐλευθεριότης οὐδόλως ὑπελείπετο τοῦ πατριωτισμοῦ, δὲν ἐπτοήθη πρὸς τὴν ποσότητα ταύτην, ἀλλ' ἔγραψε πρὸς τὸν κ. Ραγκαβῆν, ἐπιδοκιμάζων τὴν ἐκτέλεσιν, καὶ ἠθέλειν ἵνα καταστήσῃ αὐτὸν ἐκτελεστήν τῶν σχεδίων αὐτοῦ. Οὗτος δὲ, μὴ ἀποδεχόμενος τούτου, προὐκλήσατο ἐκδοσὶν διατάγματα, ἀναθέντος ταύτην εἰς τὴν ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων ἐπιτροπὴν, προσθήκη καὶ τινῶν ἄλλων μελῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κατὰ κείρον ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν.

Δυστυχῶς μετ' οὐ πολὺ ὁ Εὐαγγέλης Ζάππας ἀσθενήσας δεινῶς, ἀπεβίωσεν, ἀφείς ἀθάνατον μνήμην. Ἀφῆκεν ἔμωσ καὶ ἐξάδελφον ἄξιον αὐτοῦ, ἄνδρα γενναῖον καὶ φιλότιμον, τὸν Κωνσταντῖνον Ζάππαν, ὅστις δραστηριῶς συνετέλεσεν ἵν' ἀπαλλαγῆ ἡ περιουσία στρεψοδικῶν κατ' αὐτῆς ἐγερθεῖσιν ἀπαίτησεων, καὶ διατεθῆ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ μικροῦτο ἐξάδελφου, καταλιπόντος διὰ διαθήκης τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν Ὀλυμπίων κατὰ τὰ προεκτεθέντα, μέρος δὲ τι καὶ εἰς τὰ σχολεῖα

τῆς ἰδιαίτερας αὐτοῦ πατρῴδος, τῆς Ἡπείρου, καὶ εἰς ἄλλα ἀγαθοεργὰ καταστήματα.

Τὰ πρῶτα Ὀλύμπια ἐτελέσθησαν ἀτελῶς, ὡς ἦτον ἐπόμενον, κατὰ τὸ 1859. Δυστυχῶς αἱ περιπέτειαι τῆς Ἑλλάδος, προσέτι δὲ καὶ αἱ τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς περιουσίας ἐκ τῶν κινδύνων, οὓς διέτρεξεν, ἀνέβαλον τὴν ἐπανάληψιν αὐτῶν μέχρι τοῦ ἔτους 1871, ὅτε πάλιν ἐπανηγγυρίσθησαν ὑπὸ τὴν δραστηρίαν διεύθυνσιν τοῦ ἀντιπροεδρεύοντος κυρίου Χριστιδου.

Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος ἵνα τοῦ λοιποῦ μὴ γίνωνται τακτικῶς αἱ ἐκθέσεις, νομίζομεν ὅτι οὐχὶ ἀπὸ τῆς προκαταρκτικῆς ἐκείνης τοῦ 1859, ἀλλ' ἀπὸ ταύτης ἔπρεπε νὰ ἀρχίσωσι λογιζόμενοι αἱ βιομηχανικαὶ Ὀλυμπιάδες τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος, καὶ οὕτω κληθῆ Πρῶτη Ὀλυμπιάς ἢ ἀπὸ τοῦ 1871—1874 ἔτους.

Λυπούμεθα δὲ μεγάλως βλέποντες ὅτι τοῦ σπουδαιότατου τῶν ἀθρῶν τοῦ κανονισμοῦ καὶ τῆς διαθήκης τοῦ αἰοιδίμου Ζάππα, τοῦ σεσημειωμένου ὑπ' ἀριθμὸν 6, ἀμελεῖται μέχρι τοῦδε ἡ ἐκτέλεσις, καὶ εὐχόμεθα ταχέως ἵν' ἐκτελεσθῆ καὶ αὐτὸ καὶ προσέτι ἀρχίσῃ ἡ μόνιμος οἰκοδομὴ, ἥτις ἐκτελεσθήσεται εἰς τὴν λαμπρὰν θέσιν τὴν μεταξὺ τοῦ βασιλικοῦ κήπου καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός, κατὰ τὸ ὑπὸ τῶν κ. κ. Ραγκαβῆ καὶ Βουλανξῆ διαγραφέν σχέδιον, ὡς διαλαμβάνει ἡ διαθήκη.

(Ἐκ τῆς Ἐθν. Ἐπιθεωρήσεως).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΙ.

ΒΙΟΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ

ΤΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΙΑΠΡΕΨΑΝΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ὑπὸ Α. Ν. ΓΟΥΔΑ ἱατροῦ κτλ.

Τοῦ ἀξιολογωτάτου τούτου συγγράμματος ἐξεδύθησαν μέχρι τοῦδε οἱ πέντε τόμοι. Σπεύδομεν δὲ καὶ ἡμεῖς νὰ συστήσωμεν αὐτὸ εἰς τοὺς ὁμογενεῖς ὡς ἀνάγνωσμα ἐσθλὸν καὶ παντὶ Ἑλληνι χρησιμώτατον, ἀπειράκις προτιμότερον τῶν καλλιτέρων καὶ ἠθικωτέρων μυθιστορημάτων, πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ὁμοίων πολλοῖ τῶν ἡμετέρων πολλὰς καταδαπανῶνται. Οἱ βίοι τοῦ ἀξιότιμου κ. Γούδα ἐμπεριέχουσιν ἐν μεγίστῃ δόσει τὸ θερμὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου καὶ ὑπερτεροῦσι τῶν μυθιστορημάτων, διότι τοῦτο μὲν διηγῶνται ἀληθεῖς, τοῦτο δὲ κινεῖσι λίαν τὸ ἐνδιαφέρον, καθὸ βιογραφούντες ἄνδρας ὁμογενεῖς, τῶν ὁμοίων τὸ ἴδιον ἐξ ἀπάλων δυνάμεων ἐνετυπώθη ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκάστου ἡμῶν. Ὁ ἐλλόγιμος καὶ ἐπιστήμων συγγραφεὺς, ἀληθῆς τῷ ἔντι μιμητῆς τοῦ φιλοσόφου τῆς Χαίρωνείας, ὡς ἀγαθὴ καὶ φιλόπονος μέλισσα, δὲν ἐρείσθη κόπων, δὲν ἐρείσθη δαπανῶν, ὅπως συνάξῃ πανταχόθεν τὴν κατὰ τὴν ὕλην καὶ ἀποθησαυρίσῃ αὐτὴν ἐν τῷ ὠραίῳ τούτῳ συγγράμματι. Ὅθεν ἀνευρηθίως προτρέπομεν τοὺς ἡμετέρους νὰ πορισθῶσι τὸ σύγγραμμα τούτου, ὅπως καταστῆ

κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος ἡ ψυχγωγία τῶν οἰκογενειῶν καὶ τὸ κοινὸν ἀνάγνωσμα τῶν τοῦ γένους ἐκπαιδευτηρίων.

Οἱ βουλούμενοι νὰ πορισθῶσι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σύγγραμμα, δύνανται ν' ἀποτείνωνται καὶ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Μέντορος, ἥτις εὐχαρίστως ἀναδέχεται τὴν προμήθειαν τούτου.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΟΝ

Συντεθὲν ὑπὸ Ν. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Περιέχον καὶ τὰ γνωστότερα τῶν κυρίων ὀνομάτων, καὶ τὰς συνήθεις ξενικὰς λέξεις.

Τύποις Β. Ταττικιάνου, ἐν Σμύρῃ.

Ὁ γνωστὸς παρ' ἡμῶν ἐπὶ φιλοπονίᾳ ἀξιότιμος Ν. Κοντοπούλος, καὶ τοὶ πολλὰκις ἄγχι τοῦδε ἐγεύθη τὰς πικρίας, εἰς ἃς συνήθως ὑπόκεινται οἱ ὁμογενεῖς λόγοι, προκειμένης τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἀπύτων αὐτῶν κόπων ὡς συγγραφέων ἢ μεταφραστῶν, δὲν ἐδίετσε νὰ ἐπιληφθῆ καὶ τῆς συντάξεως τοῦ ἀγγελλομένου λεξικοῦ, εἰς τὴν ἐκ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ προσδοκωμένην ἠθικὴν ὠφέλειαν ἀποδλέπων.

Τὸ νέον τούτου προῖον τῆς φιλοπονίας τοῦ κ. Κοντοπούλου δὲν εἶνε βεβαίως τελειότατον εἰς τὸ εἶδος του, διότι οὔτε ὁ προσωρισμὸς αὐτοῦ εἶνε τοιοῦτος, ἀλλ' οὔτε ἡ πρόθεσις τοῦ συγγραφέως ὑπερβαίνεται τοιαύτη ἐν τῷ προλόγῳ του οὐχ ἦττον ὅμως ἀναπληροῦ σπουδαίαν παρ' ἡμῶν ἔλλειψιν, καθόσον, ὡς μὴ ὠρεῖται, στερούμεθα εἰσέτι καταλλήλων τοιοῦτων πονημάτων.

Ἐξ ὅσων ἠδυνήθημεν ἐκ τοῦ προχείρου νὰ παρατηρήσωμεν, τὸ νέον λεξικὸν ἔχει τὸ ἐπόμενον πλεονέκτημα: α.) ἐν τῷ σώματι αὐτῷ τοῦ πονήματος κατατάσσεται κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν ἵκανὸς ἀριθμὸς κυρίων ὀνομάτων, μὴ ὑπαρχόντων ἐν τοῖς ἄγχι τοῦδε ἐν γρήσει παρομοίσις λεξικοῖς καὶ β.) ἔντε τῷ σώματι καὶ ἰδίως ἐν ἰδιαίτερῳ συμπληρώματι, προσσηρημένῳ αὐτῷ, μέγας ἀριθμὸς λέξεων τῆς καθομιλουμένης γλώσσης, ἀπλῶν ἢ συνθετῶν, συστατικῶν, ἐπιθέτων καὶ λοιπῶν, ἐν αἷς καὶ πολλὰ ξενικὰ, ὧν ἡ ἐντελής ἀποφυγὴ ἀποβαίνει ἀδύνατος δυστυχῶς ἐν τῇ παρούσῃ μετατάκτικῃ περιόδῳ τῆς καθομιλουμένης.

Εὐχόμεθα ὅπως ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοῦλάχιστον ἐκτιμηθῶσι δεόντως παρὰ τοῦ κοινῶ οἱ κόποι τοῦ κ. Κοντοπούλου.

Ἡ ΗΧΩ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΣΙΑΣ

Ἀστὴρ φαεινὸς ἀνέτειλεν ἀπὸ τῆς τηλεκλείτου τῶν Ἀθηνῶν πόλεως, ὅστις διατρέχει ἡδὴ τὸν τρίτον τῆς ἑαυτοῦ ἐμφανίσεως μῆνα. Ὁ ἀστὴρ οὗτος εἶνε ἐφημερὶς ἐκκλησιαστικῆ, φέρουσα τὸν τίτλον α ἢ Ἡχώ τῆς Ὀρθοδοξίας, ὡς ἀπηχούσα τὰς τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἰδέας, καὶ ἐκδιδομένη ἀπὸ τῆς μὴνός,

κατ' ἔγγραφον αἴτησιν τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, παρὰ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ρωμαϊκοῦ δικαίου ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ κυρίου Κ. Φρεαρίτου.

Τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἀναγνόντες τοὺς τρεῖς ἐκδοθέντας ἡδὴ ἀριθμοὺς, τοσαύτην ἠσθάνθημεν ἀγαλλίαν, ὥστε συγχαίροντες ἀπὸ καρδίας τοῖς ὁμογενεῖσι ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει τοιοῦτου ἀναγνώσματος, θερμῶς παρακαλοῦμεν τοὺς λογίους ἡμῶν ἰδίως ἵνα οὐ μόνον συνδράμωσι τὴν Ἡχώ τῆς ὀρθοδοξίας ἀλλὰ καὶ μετ' ἐπιστασίας αὐτὴν ἀναγινώσκωσι.

Τῆς Ἡχῆς τῆς Ὀρθοδοξίας ὁ σκοπὸς ἐστὶ διττός: α) ἵνα ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ στοργῆς μητρικῆς διαφωτίξῃ τὰ παρεκτρέπομενα τέκνα τῆς ἐκκλησίας καὶ β.) ἵνα διαφωτίξῃ ἰδίως τὸν χριστιανικὸν τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης κόσμον ὅτι ἡ γεραρὰ ἐκείνη Ἀνατολικὴ ἐκκλησία τῶν περιουμένων Φωτίων καὶ ἄλλων μεγάλων ὀνομάτων αὐτῆς ἀνδρῶν ζῆ, ἀκαίῳ ἔχουσα τὸ αἰσθημα τῆς καταγωγῆς τῆς, τῆς δόξης τῆς καὶ τοῦ πνευματικοῦ μεγάλου προορισμοῦ τῆς μηδενὶ προῖουσα τὰ ἐπὶ τῆς ὀρθοδοξίας ἀπαράγραπτα δικαίωμάτα τῆς.

Δὲν εἶχομεν λοιπὸν ἄδικον, ὅτε ἐλέγομεν (ἴδε τομ. Β'. σελ. 343) ὅτι ὁ Ἑλληὴν ἀδικεῖ καὶ ἀδικεῖ μεγάλως μὴ φροντίζων ν' ἀναγεννηθῆ, διότι ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀνομένει τὴν πραγματικὴν ἀναγέννησιν τῆς πάσα ἢ ἀνθρωπότης. Ἰδοὺ ὅτι τὰ αὐτὰ φρονούσα καὶ ἡ τῆς Ἑλλάδος ἐκκλησία σήμερον ἰδρύει φύλλον, οὐτινος σκοπὸς ἡ ἀναγέννησις τοῦ τε Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ.

Σήμερον, λέγει ὁ κ. Φρεαρίτης, πάντες, οἱ μὴ ἀθεραπεύτως πεπωρωμένοι τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν, τὴν ἀνατολ. ὀρθόδ. ἐκκλησίαν ὡς πιστὸν θεματοφύλακα τῶν γνησίων τοῦ Χριστοῦ διδασκαλιῶν ἀμείνων κηρύττουσι, τὴν μετ' αὐτῆς πνευματικὴν σχέσιν καὶ συγκοινωνίαν ὡς εὐεργέτημα θεωροῦντες. Καὶ ὅντως ὑπὸ μόνῃς τῆς γνησίας ταύτης Ἀνατ. ὀρθόδ. ἐκκλησίας διδασκόμενοι, δύνανται αἱ σοφαὶ τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης θεωροῦμεναι κοινωνίαι νὰ λύσωσι τὸ μέγιστον καὶ τὸ σοβαρώτερον ζήτημα τῆς ἡμέρας, τὸ τίνα τρόπον δηλ. ἡ ἀνθρωπότης δύναται νὰ εὐδαιμονήσῃ. Ὅτι δὲ μεγάλην ἔχει τὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ πάσης τῆς ἀνθρωπότητος τὸ Ἑλλ. ἔθνος, ἰδοὺ τί ἐκφωνεῖ σήμερον νεώτατος τις Βέλγος ἱστορικὸς (ἴδε Ἡχῆς τῆς Ὀρθοδοξίας σελ. 8): «Μετὰ βίον ἐνδοξον πλὴν πολυδύναμον καὶ πολυκύμαντον ἐτῶν 1181 ὁ ἐπὶ αἰῶνας ὑπάρχων ἀκαταμάχητος προμαχὼν καὶ τὸ προπύργιον τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἐλευθερίας ἔπεσον ὑπὸ τὴν μισάδελφον προδοσίαν τῆς δύσεως. Ἐπεσεν ἡ εὐγενὴς καὶ μεγάλη πόλις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ ἐμπειρικλείουσα εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς τὸν πυρῆνα τοῦ πολιτισμοῦ τῆς νεωτέρας Εὐρώπης, ἔπεσαν ἡ ἀκρόπολις τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν γραμμάτων τὸ ἄσυλον. Ἔθνος προνομιοῦχον ἐν τῇ οἰκογενεῖ τῆς ἀνθρωπότητος, λαμπρὰς φωτεινοτάτης τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἐξεπολίτισε τὴν Ρώμην, προπαρασκευάσε τὸν χριστιανισμὸν καὶ ἐσυστηματοποίησε τὰ δόγματά του. Χύσωμεν ἐν δάκρυ συμπαθείας ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ τούτου ἡδὴ σβεννυμένου ἔθνους. Πάντες ὀφειλομεν αὐτῷ εὐγνωμοσύνην μέχρι τῶν ἑρειπίων του. Ὑπέκυψε μὲν τέλος ὑπὸ τοὺς πολεμίους τοῦ χριστιανισμοῦ, πλὴν ἀφοῦ πρῶτον ἀνεχάτισε καὶ ἐκράτησεν αὐτοὺς ἐπὶ ὀκτὼ ὁλοκλήρους αἰῶνας

και έσωσε την Ευρώπην διὰ τῆς βραδείας αὐτοῦ καὶ ἥρωϊκῆς ἀγωνίας· θνήσκον δὲ ἐκληροδότησεν ἡμῖν τὴν ἀθάνατον γλῶσσαν του καὶ τὰ ἀριστουργήματα τῆς διανοίας του, τὰ ἀναζωπυρήσαντα τὸν πολιτισμὸν.»

Τὰ ὀλίγα ὄμως ταῦτα οὐδὲν λέγουσιν ὡς πρὸς τὰ ὅσα ὁ γλαυφὸς τοῦ κ. Φρεαρίτου κλάμος ἐκθέτει ἐν τῇ ἐξαιρετῶι πραγματεία του, ἧς ἡ ἐπιγραφή «Ἡ Ἀνατολικὴ ὀρθόδοξος ἐκκλησία. Φύσις, χαρακτὴρ καὶ προορισμὸς αὐτῆς» καὶ ἧς τινος τὴν ἀνάγνωσιν θερμότερα συνιστῶμεν τοῖς φίλοις τοῦ Μέντορος ἀναγνώσταις.

Συνδρομηταὶ «τῆς Ἠχοῦς τῆς Ὄρθοδοξίας» καταγράφονται καὶ ἐν τῷ γραφεῖω τοῦ «Μέντορος» ὡς καὶ τοῦ περισοῦδάστου περιοδικοῦ «Γεωπονικά», περὶ οὗ ἐν σελ. 194 διελάβομεν.

ΛΥΣΕΙΣ.

Τοῦ ἐν σελ. 256 προβλήματος. — Οἱ ἄνδρες ἦσαν 15 καὶ αἱ γυναῖκες 5, διότι 15×16 (ἢ $15 + 1$) = 240 καὶ $[(5 \times 10) - 2] \times 5 = 240$. — Ὑπὸ τῶν κυρίων Ἀνωτύμου καὶ Ἰωσήφ Οἰκονομίδου (ἐκ Σμύρνης).

Τοῦ 7ου λογογράφου.

Τὸ κάλλος ἢ χρόνος ἀνῆλθωσεν ἢ νόσος ἐμάρανε. Ὑπὸ τῶν κυρίων Μιχαὴλ Ἐμμαν. Ζωγράφου, Κ. Χ. Α. μέλους τοῦ Συλλόγου ὁ «Ἑλλικῶν», Ἐμμ. Α. Φοντριέρ, Ἡλία Βασιλείου, Ἀνωτύμου καὶ Ἰωσήφ Οἰκονομίδου (ἐκ Σμύρνης), Νικηφόρου Ἱερομ. (ἐκ Μενεμένης), Γ. Ε. (ἐκ Λιμένος Βαθέος Σάμου) καὶ Γ. Βλασιάδου (ἐκ Τσομπανησίας).

Τοῦ 8ου αἰνίγματος.

Σπόγγος.

Ὑπὸ τῶν κυρίων Ἀνωτύμου καὶ Ἰωσήφ Οἰκονομίδου (ἐκ Σμύρνης), Νικηφόρου Ἱερομονάχου (ἐκ Μενεμένης) καὶ Γ. Βλασιάδου (ἐκ Τσομπανησίας).

Τοῦ 8ου γρίφου.

Μίσει τὰ κακὰ. Ἐνδύσον γυμνόν, πεινῶν δὲ φαγῆ ἀπὸ σῶν ἄρτων. Ὑπὸ τοῦ κ. Μιχαὴλ Ἐμμαν. Ζωγράφου.

Πρόβλημα.

Παντοπώλης τις ἔχων 512 ὀκάδας σιδήρου, διαιμοίρασεν αὐτὸν εἰς 9 ἄνισα μέρη καὶ δι' αὐτῶν ἐξύγιζεν ἀπὸ τῆς 1ης ἐκ. μέχρι τῶν 512 διὰ μιᾶς. Τίνα τὰ μέρη ταῦτα;

Γ. Κ. Υ.

Λογογρίφος 8ος.

Εἴμιτε Θεὰ σάϊτας Ἀθηναῖς ἔς τὲ λεχὼ Σύ. ἴθετε Θεὰ σὰ εἴμιαι! τέθηρ' εὔ Σὰ ἰθὲ Ὀν ὡσεὶ δὲ Εὔα; ΡΕΣΤ, ἐν ἀπὸ ΤΡ. ἔχεις καὶ θῆλυ ὡς (δεῖ καὶ ἀρχω ἔς). (α).

Μ. Γρηγοροπούλος.

Αἰνίγμα 9ον.

Ἐκ τῶν κόλπων τοῦ Ὑψίστου καλὸ ἐλάχιστην ἀπορρέω,
Τῆς ὑπάρξεως τὴν χάριν εἰς τὰ πάντα διαχέω.
Οἱ θνητοὶ πρόξενον μόνον μὲ θαρροῦν λυπῶν μυρίων
Κ' ἔταν μ' ἔχων, στεναγματῶν εἰσὶ πλήρεις καὶ θακρῶν.

Ὅταν δὲ ἀποφασίσω

Νὰ τοὺς ἀποχαιρετίσω,

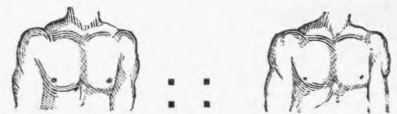
Μετὰ θρήνων, μετὰ γῶν προσπαθοῦν νὰ μὲ κρατήσουν,

Καὶ παράπονον ὁμνῶν πῶς ποτέ των δὲν θ' ἀφήσουν.

Πλὴν εἰς μάτην!

Μόλις μένω, κ' αὐτοὶ πίπτουν εἰς τὴν πρώτην των ἀπάτην.

Γρίφος 9ος (6).

Ι. Χριστοφίδης.

(α) Τῷ πρώτῳ πέμφονται τὴν λύσιν εἰς ἕξιμετρον λόγον δωρεῖται παρὰ τοῦ συντάκτου τοῦ λογογράφου τούτου δι' ἕν ἔτος ὁ Πυθαγόρας ἅμα τῇ ἐνάρξει αὐτοῦ.

(β) Τῷ λύσαντι πρώτῳ δωρεῖται παρὰ τοῦ συντάκτου τοῦ γρίφου ἡ κωμῳδία «Ὁ Ταρτούφος.»